

Testápoló kislexikon

Több mint testápolók: kozmetikumok átvilágítása

Kozmetikum-összetevők listája –
egészségi értékeléssel

A gyártók trükkjei

Drága krém — olcsó hatás

Káros anyagok

Keverjük krémet házilag — RECEPTEK

Ökotárs Fogyasztóvédelmi Füzetek 2001
Testápló Kislexikon

ISBN 963 00 9089 9

Összeállította: dr. Rózsa Sándor
Szerkesztette: Móra Veronika
Szaklektor: dr. Amtmann Mária
Olvasószerkesztő: Varga Éva
Tervezés: Juhász Gabriella
Nyomda: ETO Print Kft. Budapest

Az ÖKOTÁRS ALAPÍTVÁNY nem nyereségérdekelt, politikától és pártoktól független, a környezet állapotának javításáért és a hazai civil szféra és a lakosság környezeti érzékenységének és a tudatosságnak fejlesztéséért tevékenykedő szervezet. Kérjük, amennyiben egyetért céljainkkal és módjában áll, támogassa alapítványunkat és ezen keresztül a környezetvédelem ügyét.

Számlaszámunk

10900028-00000007-62300934 (forint)

76230101 (USD)

7623001 (euro)

Creditanstalt Rt. 1052 Budapest, Szervita tér 8.

Adószámunk: 18062427-2-43

Elérhetőségünk

1117 Budapest, Móricz Zs. körtér 15.

1519 Bp., Pf. 411

Tel./fax: 06-1-466 8866

e-mail: okotars@zpok.hu

honlap: www.okotars.hu

Tartalom

Krémezni érdemes, de nem mindegy, mivel	2
Hidrolipid film	2
Az életmód a döntő	3
Milyen típusú a bőrünk?	3
Összetétel, krémtípusok	3
Nappali krémek (O/V-emulziók)	5
Éjszakai krémek (V/O-emulziók)	5
Az O/V-krém száríthatja a bőrt	6
Fiatalít-e a krém?	6
Mi igaz a reklámból?	7
Csomagolás, víztartalom	8
Miből áll a krém?	9
Hajsamponok és egyéb szerek	10
Káros anyagok a kozmetikumokban	13

Kozmetikum-összetevők listája

– egészségi értékeléssel	15
Hogyan használjuk a listát?	15
Jelölések, rövidítések	17

Melléklet

Keverjünk krémet házilag!	141
Hol szerezzük be az alapanyagokat?	141
Krémkészítés tartósító nélkül	142
A legegyszerűbb alapkrém	143
Speciális krémek	143
Alapanyagok	143
Olajok	144
Emulgeátorok	145
O/V-emulgeátorok	145
Köztes típusok	146
V/O-emulgeátorok	146
Sűrítők	146
Hatóanyagok	148
Tartósítók	149
Milyen bőrhöz milyen anyag?	149
Testápolók receptjei	150
Samponkeverés házilag	153
Milyen hajhoz milyen anyag?	155
Hajsamponok receptjei	155
Dezodor és fogpaszta receptek	157
Szakirodalom, honlapcímek	159

Krémezni érdemes, de nem mindegy, mivel

Testünk és környezetünk érintkezési felülete, a bőr külső hatásoknak különösen ki van téve. Bőrünk hamar elhasználódik, szárazzá, érdessé, ráncossá válik, ha nem ellensúlyozzuk a napfényt, a szél, a hideg, a forróság, a légszennyezés, a tisztítószeres hatását. A bőr ugyan védekezik ez ellen, zsíros váladékkal (faggyú) „keni magát”, ám előfordulhat, hogy ez nem elegendő. Különösen a munkahelyi és a nagyvárosi légszennyezés káros hatásai, valamint az öregedéssel járó bőrelváltozások ellen tanácsos – főképp száraz bőrűeknek – a rendszeres krémhasználat. A zsíros bőr, a gondos napi tisztításon kívül, általában krémezést nem igényel. Ám mint mindig, itt is a megelőzés a leghatékonyabb. Ha óvakodunk a túlzott igénybevételtől, például a mértéktelen napozástól, bőrünk ezt meghálálja. Az erős napfénytől vagy vegyszerektől károsodott bőrön már nehéz segíteni. (Egy színes bőrű szerint „Napra csak a fehérek és a szamarak mennek”.) Németországban például a szoláriumok használata 18 éven aluliaknak tilos. Az erősödő ultraibolya sugárzás miatt egyre gyakoribbá váló bőrrák az egyik leggyorsabban öltő rákbetegség. Ne hívjuk ki magunk ellen a sorsot a bőrt is károsító cigaret-

tázással, fölösleges napozással és olyan szerek használatával, amelyekről nem tudjuk, hogyan hatnak! Kiadványunk ez utóbbihoz nyújt segítséget: kozmetikai anyaglistánk alapján tájékozódhatunk az egyes összetevők egészségi hatásairól.

Hidrolipid film

Bőrünk felszínét vékony V/O-emulzióréteg (lásd alább) védi. A faggyúból, szaruzsír-ból és vízből álló úgynevezett hidrolipid film a bőr saját krémje, amely óvja a bőrt a mechanikai, fény-, vegyi és egyéb hatásoktól, és főleg a kiszáradástól. Savassága folyamatosan pH5 körüli, bőrünk ezt tejsav és más savak termelésével szabályozza. A sav enyhe baktériumölő hatású, védi a bőrt a kórokozóktól, sőt az ártalmatlan baktériumok megtűrésével nem engedi érintkezni bőrünket a kórokozókkal. A hidrolipid film savasságát tehát nem szabad semlegesíteni. Ezért ajánlják a bőrgyógyászok a pH5 savfokú testápoló szereket. Sajnos a tiszta háziszappan erősen lúgos, és a savas bőrközegre romboló hatású. A finom pipereszappanok valamivel enyhébbek. Érzékeny bőrűek használjanak baba-szappanokat vagy folyékony, enyhe tenzidekből álló kézmosókat. A bőr savassága órákon belül regenerálódik, mégsem ajánlatos, ha bőrünk gyakran érintkezik tenzidekkel. Így például a bőrgyógyászok

eltanácsolnak a napi tisztítószeres fürdőzéstől. Feleslegesen ne kenjük magunkra naponta ismeretlen hatású anyagokat, hiszen a levegővel, vízzel, étellel amúgy is óhatatlanul számos káros anyag jut a testünkbe.

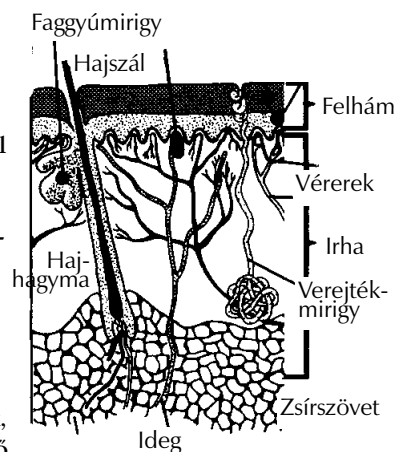
Az életmód a döntő

A jó krém bőrápoló segédeszköz, ám ki kell emelnünk, hogy a döntő itt is, mint más egészségi kérdésekben, az életmód, elsősorban a táplálkozás. Aki sok zsírt eszik, ne csodálkozzon, ha az a bőrén is látszik! (Mitesszerek, pattanások formájában.) A bőr táplálása, építése csakis a vérkeringésen keresztül lehetséges. A legjobb „krém” mindig a friss főzelékféle, gyümölcs, gabona. A kiegyensúlyozott táplálkozás, a különböző élelmiszerek egyensúlya, az elegendő testmozgás és a friss levegő hatására bőrünk korunknak megfelelően rugalmas, tiszta, és közérzetünk is kiváló lesz.

Milyen típusú a bőrünk?

Akik figyelnek a testükre, bőrük reakcióira, tudják, hogy milyen típusú a bőrük. A zsíros bőr például pattanásokra, kiütésekre hajlamos, az inggallért, fehérműt erősebben szennyezi. Ha száraz papír zsebkeendővel orrunk nyergét, homlokunkat, arcunkat végigdörzsöljük, a zsíros bőr a papíron

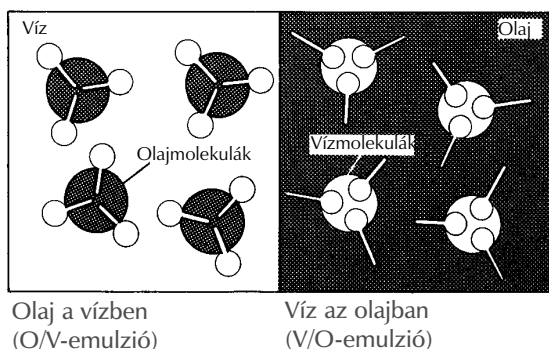
zsírnyomokat hagy. Kevert bőrtípusnál zsírnyom csak egy-két helyen látható a zsebkeendő. Száraz bőrnél a zsebkeendő egyáltalán nem zsírosodik. A bőr fiatalságát rugalmassága mutatja. Ezt csípéspróbával ellenőrizhetjük. Ha kézfejünk bőrét vagy alsó szemhéjunkt becsípve kihúzzuk, öregedő bőrnél a redő csak lassan húzódik vissza. A bőr korai öregedése főleg a mélyrétegi vízhiány miatt lép föl alkati és helytelen életmód következtében. A központi fűtés, a nedvszívó (például glicerines) testápolók, a túlzott napozás, a szolárium kiszárítja a bőrt.

Zsír és víz: a bőr

Összetétel, krémtípusok

Meglepődtem, amikor laborvezető leverkuseni barátom saját készítésű krémmel ajándékozott meg. „Te tudsz krémet keverni? – kérdeztem. „Ugyan,

semmiség! Csak egy kis emulgeátor, olaj és víz kell hozzá!” Ezek után magam is kipróbáltam, sőt évekig krémkeverést tanítottam a kölni népfőiskolán.

Mindenki vízzel főz. Még a leghíresebb krémek fő alkotórésze is víz. Ezt bizonyítja az is, hogy a gyári krémek dobozán föltüntetett összetétel-lista első helyén rendszerint „aqua” szerepel.

(Az anyaglista csökkenő töménységi sorrendben tünteti fel az összetevőket.)

A krém tehát nem más, mint víz és olaj keveréke. Mivel e kettő taszítja egymást, kell némi „ragasztó”, ami összeköti őket: ez az emulgeátor. A krém fizikokémiaiilag emulzió – olyan stabil keverék, amelyben az egyik anyag apró cseppcsekék formájában eloszlik a másik anyagban.

Ha olajcseppeket keverünk el vízben, akkor olaj a vízben, O/V-emulziót kapunk. Ilyen például a tej, vagy a matt krémek java része. Ezek általában vízesebb krémek.

Ha fordítva, vizet diszpergálunk olajban, akkor víz az olajban, V/O-emulziót kapunk (ide tartozik például a vaj, a napozókrém, a Nivea). Ezek általában zsírosabb krémek.

A két krémtípus valójában nem a víz–olaj aránya, hanem a víz–olaj kötésjellege, illetve a krém vízben való oldhatósága alapján különböztethető meg.

Így az első típus, az O/V-emulzió könnyen lemosható, hidrofil, matt krém, míg a másik típus, a V/O-emulzió vízben nem oldódó, lipofil, bőrön fénylő preparátum. Utóbbiak közé tartozik például a popsikenőcs vagy a napozókrém, amely vízzel gyakran kerül érintkezésbe, ezért nem lenne előnyös, ha lemosódna.

A nappali és az éjszakai krémek jellemző tulajdonságai röviden összefoglalhatók:

Nappali krém	Éjszakai krém
O/V-emulzió	V/O-emulzió
matt	fényes
vízzel lemosható, hidrofil	nem mosható le, lipofil
vizes	zsíros
tej	vaj, popsikenőcs, napozókrém

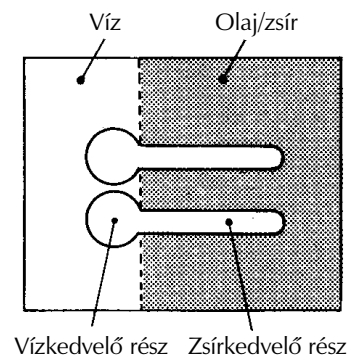
A krémkészítéshez nélkülözhetetlen, és a házi keveréshez is használt emulgeátorok ma már szintetikus anyagok, de a természet is bőven kínál belőlük. A krémeket eleink még a természet kínálta emulgeáló tulajdonságú anyagokkal keverték: tojással, szójával, viasszal elegyítették. E receptek némelyike máig fennmaradt (lásd a mellékletben). Az emberi test is termel emulgeátorokat, különböző emésztő nedveket, epét stb., amelyek a táplálék zsírait apró cseppekre osztják, hogy azokat föl tudjuk szívni. Ha belső szerveink nem tudnak emulgeátorokat termelni, akkor a zsíros ételeket nem tudjuk megemészteni.

Nappali krémek (O/V-emulziók)

A nappali krémek könnyen fölhordhatók és gyorsan felszívódnak a bőrbe. Vízben oldódnak. Hígításukkor kozmetikai tejet kapunk (lotion). Lehetnek festő (make up) hatásúak is, ilyenkor színező fénoxid-pigmenteket (vas-oxidot, titán-oxidot) kevernek a krémbe.

Mi a helyzet az úgynevezett hidratáló krémekkel? Ezek nedvességszabályzókat tartalmaznak (aminosavakat, pentózokat, tejsavat), amelyek nem tévesztendő össze a nedvességtartó szerekkel (szorbit, glicerin). Utóbbiak a készítmények kiszáradását akadályozzák meg, hogy az mindig jól

kenhető legyen. Magukhoz vonzzák a vizet, ezért a bőr-ápolásban semmi keresnivalójuk. Ott ugyanis ellenkező hatást érhetnek el: a bőr alsó rétegeiből felszívják a vizet, és kiszárítják azt. (Házi krémekbe ilyen szereket nem keverünk). Az előző csoport, a nedvességszabályzók hatása sok bőrgyógyász szerint szintén kétséges.

Éjszakai krémek (V/O-emulziók)

Ezek rendszerint víz az olajban emulziók. Több zsírt tartalmaznak, tehát jobban zsíroznak. Fényesek, a víz-olaj kapcsolat vízzel nehezen törhető fel, ezért vízben nem oldódnak, vízzel nem moshatók le. Ilyenek például a babakrémek (Penaten), amelyek víztaszítók, hiszen a gyakorta pisis gyermek-popsiról a víz lemosná a kenőcsöt.

Két példa: Nivea és Florena Mindkettő zsírgazdag V/O-emulzió, fénylő éjszakai krém. Míg a Nivea világmárka, a Florena tipikus NDK-termék. Mivel ke-

vés bennük a víz, kevésbé romlékonyak, tartósítót nem tartalmaznak. Parfüm sincs bennük, a cégek a krémek jellegzetes saját illatára helyezik a hangsúlyt, amit a fogyasztók megszoktak. Kritikus PEG-emulgeátorokat sem tartalmaznak. Mindkét krémet bírálják 10 százalékos ásványi olajtartalma miatt. A Nivea tipikus szárazbőr krém, glicerint és panthenolt is tartalmaz. (7)

Az O/V-krém száríthatja a bőrt

Az arcápoláshoz sokan sajnos nem a megfelelő krémet választják. A száraz, öregedő bőrhöz némely matt, nappali krém nem ajánlatos, mert a kívánattal ellentétes hatást érhetünk el. Már említettük a glicerint és a szorbit bőrszáritó hatását. Igaz ugyan, hogy az O/V-krémek gyorsan felszívódnak és megduzzasztják a hámréteget (hidratálnak), ám a krém, ha nem pótolják, egy idő múlva, amikor a felsőbb rétegből a víz elpárologott, a nedvességet az alsó, mélyebb rétegekből szívja föl. Az egyébként is száraz bőr tovább töredezik, finom repedések keletkeznek rajta, amin keresztül újabb nedvesség távozhat és a gyulladásveszély is nő. (8, 9)

Az O/V-krém inkább szárít, mint hidratál. Ezt megakadályozandó, folyamatosan, 4-5 óránként kellene krémeznünk magunkat, ezt pedig ki teheti? (Ugyanaz a helyzet, mint a fluorral a fogkrémekben).

Az éjszakai, fényes krémek ezért sokkal alkalmasabbak a száraz, idősödő bőr ápolására. Ezek V/O-típusú krémek, zsírosabbak, stabilabb záróréteget képeznek a bőrön, a vizet jobban kötik, ezáltal a bőrt jobban védik a kiszáradástól.

Fiatalít-e a krém?

A rendszeres krémhasználat különösen a száraz, öregedő bőrre van jótékony hatással, védi a további kiszáradástól. Ám a reklámok által ígért fiatalító csodáknak nem szabad hinnünk. A bőrünkre juttatott krém-film védi ugyan bőrünket az időjárástól, ám a levegő káros anyagait is magába szívhatja. Krémezéssel csupán a külső hámréteget befolyásolhatjuk. A bőr kívülről nem táplálható. Ha egyes hatóanyagokat a bőr átmenetileg föl is vesz, a nyirok- és vérerecskék azokat rövid időn belül elszállítják. Ezért kétséges például a vitaminok és a friss sejtparátumok hatása a krémekben. A nagy molekulájú kollagén és elasztin adalékok (komplexek) be sem tudnak jutni a bőrbe. (4)

2000 őszén két német intézet is vizsgálta az úgynevezett ránctalanító krémeket. (5, 6) A frankfurti ÖKO-Test húszféle gyári krémet vizsgált meg, ezek közül egy sem ért el látható hatást a bőrön. Nem is csoda, hiszen a ráncok általában 300 mikrométer mélyek, a krémezés simító hatása pedig mindössze

10 mikrométer (a milliméter századrésze). A vizsgálat ellenben számos káros anyagot talált a készítményekben. A berlini Stiftung Warentest cég sem tudta megerősíteni a vizsgált krémek tényleges ránctalanító hatását. Mindössze két (olcsó) krémnek volt valamennyi mérhető simító hatása a bőr külső rétegén. A vízfelvételt (a bőr megduzzadását) viszont mindegyik krémnek sikerült elérnie, tehát egyféle átmeneti hidratálás vitathatatlan.

Fiatalít-e a krém? A megkérdezett hölgyek egyike egyszerűen eldöntötte a vitát: „Nem tudom, hatnak-e a krémek. Mindenesetre az én bőröm simább és puhább lesz tőlük, én szépnek érzem magam, és ez a fontos.”

Mi igaz a reklámból?

Ki ne olvasott, hallott volna már sima, bársonyos bőrt ígérő, ráncokat eltüntető és egyéb csodákat hirdető reklámszövegeket? Az összes reklám közül talán a kozmetikai reklám a legmegtévesztőbb: ki tudja, miből áll és hat-e egyáltalán a drágán kínált fehér keverékek tömege? A krémnél csak egy a biztos: a gyártó nyereségre törekszik. A krém hatása nehezen ellenőrizhető – a fogyasztók, de a fogyasztóvédelmi intézetek sem képesek erre. Se szeri, se száma azoknak a hatóanyagoknak, ame-

lyekre hivatkozva hihetetlen hatásokat ígérnek a gyártók, ám a reklámokban nagyon kevés az igazság. Tudják ezt a nők is, mégis hagyják magukat becsapni. Így például gyakran előfordul, hogy a gyártók egy-egy növénykivonat vagy olaj hozzáadására hivatkozva ígérnek a kívánt hatást. Ha azonban egy pillantást vetünk az összetétel-listára, azt látjuk, hogy a reklámozott anyag egészen hátul áll a sorban, tehát nagyon kis mennyiségben keverik a krémbe, éppen csak annyit, hogy ráír hassák a dobozra a vásárlóvonzó „kalendula”, „avokádó” stb. hatóanyagot. Ezek az anyagok egyébként bőségesen adagolva hatnának is. Ha hajsamponról van szó, a kiemelt hatóanyagok ráadásul még ideje sincs hatni, hiszen rögtön kimosódik az öblítővízzel.

A bőrgyógyászok jó része sem vélekedik túl kedvezően a tömeggyártású kozmetikumokról, ezt néhány bíráló idézet is alátámasztja: „Kozmetikumok? Olyan készítmények, amelyek sok fantáziát, kevés hatást és ehhez képest nagy kockázatot jelentenek.” (10) „Szerencsére az emberi bőr és haj sokkal ellenállóbb, mint amilyennek tűnik, különben nem bírnák ki azokat az elképesztő tortúrákat, amiknek néhány preparátum által ki vannak téve.” (11) A német reklámtörvény szerint például a gyártónak csupán azt szabad állítani, hogy terméke használata után a bőr fiatalabbnak tűnik, és nem azt, hogy valójában fiatalabb lesz.

Vajon hogy ígérhet a kozmetikai ipar egyéni ápolást tömegtársadalomban, tömeggyártással készített krémjeivel? A bőr az a szervünk, amely különösen jellemző ránk, tükrözi egészségünk, lényünk állapotát. Az egyénre szabott bőrápolás csak akkor sikerülhet igazán, ha mindenki saját maga készíti el a bőréhez legalkalmasabb preparátumot.

A kozmetikai ipar a termék árának körülbelül 15 százalékát költi hírverésre. Ezt természetesen a fogyasztók fizetik meg, ennyivel drágább lesz a termék. A gyártók nem áttallanak óriási hírveréssel ismételt „új” és „újabb” terméket piacra dobni. Ám az új név és csomagolás mögött gyakran csupán a régi termék rejtőzik, kissé megváltoztatott parfümmel és színnel. A reklám mindenható: nagyotmondással, téves szépségeszmények hirdetésével majdnem minden termék eladható. A reklámszakemberek pontos pszichológiai ismeretek alapján építik föl stratégiájukat, a célcsoport álmainak megfelelően. Többet ígérnek, mint krémet: kizárólagosságot, sportosságot, egészséget, fiatalságot, hagyományt – valójában ezeket adják el, mert ezekért a fogyasztó minden pénzt megad. Ideális alak, makulátlan arc, mesebeli szépség jelenik meg a reklámképeken, amelyek kisebbségi érzést keltenek bennünk, és mindent megtennénk, hogy olyanok legyünk, mint a reklámalakok.

Öntudatos ember nem ül föl a reklámnak. Ne hallgassunk rá, csak azt vásároljuk, amire igazán szükségünk van. Tájékozódjunk: valójában milyenek, mire is jók a termékek, és gondosan mérlegeljük, megéri-e az árukat?

Csomagolás, víztartalom

Amikor először kevertünk krémet hallgatóimmal a kölni népfőiskolán, meglepődve láttuk, hogy az emulgeátorral telített olaj mennyi vizet képes fölvenni! Egy rész olaj öt, sőt tíz rész vizet is képes megkötni. A margarinkok között, amelyek szintén krémek (emulziók), találunk 30, 50, sőt néha 70 százalékos víztartalmúakat is. Aki a legkisebb zsírtartalmú margarint választja, drága pénzért vesz 70 százalék vizet. Ugyanígy van a krémeknél is: java részük gyakran víz, amit drágán adnak el a fogyasztóknak. (Melyik a legdrágább víz? Ami a vizezett borban van – mondja a vicc. Hozzátehetjük: meg ami a krémben...) Kiszámítottuk, hogy egyes márkás krémek 1 grammja drágább, mint 1 gramm ezüst. A nők a márkanévet, az óriási gonddal tervezett, csábító csomagolást és az illatot fizetik meg. És gyakran a csomagolás is megtévesztő. Különösen a krémeké – a krém mennyisége általában jóval kevesebb, mint ahogy azt a doboz nagyságából gondolni lehetne. A kettős csomagolás,

a magas téglék befelé gömbölyödő alja ügyes csalafintaság. Ezért fontos vásárlás előtt elolvasni, hány gramm krémet is tartalmaz a doboz?

Miből áll a krém?

A krém víz és olaj tartós keveréke, emulziója, amibe számos más összetevőt is beledolgoznak.

(A kenőcs tulajdonképpen illat nélküli gyógyászati készítmény.) A gyári krémek komponensei általában a következők:

1. víz;
2. krémalap (zsírkomponens);
3. emulgeátor;
4. sűrítő;
5. hatóanyag;
6. illatanyag;
7. tartósítók;
8. segédanyagok.

1 Víz Oldószer, általában sómentes vagy desztillált víz, aránya 0-80 százalék lehet. Ha az O/V-, olaj a vízben krémekeket fölhígítjuk, lotionokat (tejeket) kapunk.

2 Krémalap Zsírok, olajok, viaszok, zsírszerű anyagok, kőolajszármazékok. Előfordul, hogy egy-egy alkotó többfunkciójú, például emulgeátor, lipid, tenzid is egyben. Egyes zsírkomponensek

önemulgeálók. Tipikus krémalapok: növényi olajok, lanolin, vazelin, sztearin.

3 Emulgeátor A víz és az olaj tartós keverékét stabilizáló, elősegítő anyag, emulzióképző. Ha az emulgeátor vízben oldódik jobban, vízvonzó hatása erősebb, akkor hidrophil O/V-emulgeátorról (matt krém), ha zsírban oldódik jobban, lipofil V/O-emulgeátorról, illetve emulzióról beszélünk (fényes krém). Az emulgeátorok java része szintetikus (például gliceril-, szorbitán-, PEG-származékok), de vannak természetes emulgeátorok is (például a lecitinek).

4 Sűrítő Kemény zsírok, viaszok, melyek a készítmény állagát (keménységét) adják, például kakaóvaj, cetzsírpótló, gliceridek, zsíralkoholok.

5 Hatóanyag Bőrpuhító, regeneráló, nyugtató, nedvesítő (hidratáló), sebgyógyító, fényvédő anyagok.

6 Illatanyag Illóolajok, parfümök, melyek elfedik a krém alapszagát, kellemesen illatosítják a bőrt. Ezeket gyakran oldódáskönnyítővel viszik a krémbe.

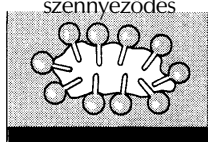
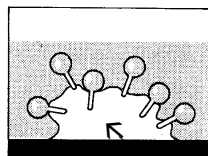
7 Tartósítók Megakadályozzák a krém romlását. A szintetikus baktériumölők és avasodásgátlók (antioxidánsok) gyakran megterhelik, izgatják a bőrt, és allergiát is okozhatnak.

8 Segédanyagok Savfokszabályzók, stabilizátorok, gélképzők, oldódáskönnyítők, oldószerek, a készítményt nedvesen tartó anyagok (glicerin, szorbit).

Hajsamponok és egyéb szerek

A bőrápoláshoz szorosan hozzátartozik hajunk ápolása is. Amit a bőrről elmondtunk, itt is érvényes: külsőleg a haj minőségét nehéz befolyásolni. A hajmosó szerekről, amelyek csak pár percig vannak a bőrön, különösen nehéz elhinni, hogy hajunk állapotát döntően befolyásolják. A sampontól a tisztítá-

Mi is az a tenzid?

Szövet

son kívül ne várjunk el semmi mást. Vitaminok, fehérjék vagy más szerek csupán néhány órányi átmeneti hatást érhetnek el, mint például a D-panthenol duzzasztó hatása. A hajunkat is úgy tápláljuk helyesen, ahogy magunkat tápláljuk: sok zöldség és gyümölcs, kevés hús és zsiradék, sok mozgás és tiszta levegő.

80-100 ezer hajszálunk – ha le nem vágjuk –

5-6 évig nő, átlag 80 cm hosszúra. Csodálatos módon a hajunk velünk él: alkohol, nehézfémek és más idegen anyagok még hetekkel a fölszívódás után is kimutathatók benne. A hajápolás legfontosabb művelete a hajmosás: ezzel eltávolítjuk a fölösleges zsírt a hajszálakról, a port, a szennyeződést és az anyagcsere-termékeket fejbőrünkről.

Néhány évtizede még szappannal mostak haját az emberek, és elégedettek voltak az eredménnyel. De lám, a fejlődést nem lehet megállítani: a fürdőszobákba bevették magukat a hajsamponok, hajfestékek, hajfixálók, hajszelék, hullámosítók, amelyeket kritikátlanul a fejünkre kenünk, az üres flakonokat pedig az egyre növekedő háztartási szeméthegekre dobjuk.

A szappanokról már elmondtuk, hogy túlságosan lúgosak, és ma már enyhe tenzidekkel tudjuk őket helyettesíteni. Rövid hajnál azonban (férfiak) elfogadható, sőt bevált a néhány perces szappanos fejmosás. Akit zavar a hajban maradó mézszappan, az ecetes vagy citromos vízzel kimoshatja. A hajsamponok, akár csak a gyári krémek, veszélyeztetik bőrünket, hajunkat, egészségünket.

A hajsamponok fő alkotórészei a mosóaktív anyagok (tenzidek), ezenkívül sűrítőket, emulgeátorokat, visszazsírozókat, hatóanyagokat, opálósítókat, anti-sztatikus anyagokat, színezékeket, illatanyagokat,

stabilizátorokat, tartósítókat és (főleg) vizet tartalmaznak. A mesterséges mosóaktív anyagok gyakran nem kívánt káros melléktermékeiről pedig talán maguk a sampongyártók sem tudnak. Így fordul elő, hogy a szulfátos alaptenzidek gyártásakor rákeltő dioxán marad a készítményekben.

„Ön Persillel mossa a haját?” – kérdeztem gyakran a hallgatóimtól, akik természetesen fölháborodottan tiltakoztak. „Ebben nem vagyok olyan biztos – válaszoltam –, mert előfordulhat, hogy a mosóporok és a hajsampon mosóaktív anyaga ugyanaz a tenzid: alkil-benzol-szulfonát (ABS).” Szerencsére a samponok leggyakoribb alapanyaga egy másik, jóval enyhébb tenzid, a nátrium-lauril-éter-szulfát (NLES). Mivel olcsó, majdnem minden hajsamponban ezt találjuk. Ám a bőrgyógyászok szerint ez is túlságosan agresszív, a hajszálakat teljesen lecsupaszítja és csökkenti a haj természetes öntisztuló képességét. (16) Vagyis egyre többször kell haját mosni, a sampongyártók örömeire... A szulfát típusú tenzidek irritálják legnagyobb mértékben a bőrt: szabályosan reakcióba lépnek vele. Sószerű kötéssel kötődnek a bőr fehérjében lévő amin-csoportokhoz, ez a külső felháréteg megduzzadásához vezet. A szarurétegben lévő zsíros anyagok kioldódnak, bőrünket kellemetlenül száraznak érezzük. (17) Ezért nem ajánlatos a heti egyszeri sampon-

használatnál több. (A mosogatószer bőrrel való érintkezése jóval gyakoribb és nagyobb veszélyt jelent a kéz bőrére: a tenzidek által legyengített bőrön könnyen áthatolnak más káros anyagok és kórokozók.)

A krémeknél bírált illatszerek és festékek itt is előfordulnak, és egyre gyakrabban allergiás panaszokat váltanak ki. A kozmetikusok és fodrászok körében ez ma már foglalkozási betegség. Aki hajsampon használ, legalább enyhe babasamponokat vegyen, amelyekben nincs agresszív tenzid, festék és illatszer.

A korpásodás elleni hajsamponok általában 2-3 hét után fékezik a sejtszaporodást és ezzel a korpásodást is. A hatóanyagok (magnézium-piriton, cink-piriton, octopirox) hátránya azonban, hogy serkentik a faggyúképzést és ezért zsírosítják a haját. Ráadásul ezeknek a hatóanyagoknak a bőrre gyakorolt hatása sem egészen tisztázott.

A gyártók előszeretettel javasolják a hajöblítők és egyéb hajkondicionálók használatát. Ebben részben igazuk is van, ugyanis a gyakori samponhasználat károsítja a haját, és ezért szükség van „reparálószerekre”. A hajöblítők és -kondicionálók filmképző anyagai vékony rétegben tapadnak a hajra. Ezek főleg olyan kationos tenzidek, amelyek semlegesítik

a haj föltöltődését, így a haj könnyebben fésülhető. A gond csak az, hogy hasonlítanak a ruhaöblítőkre, ezek a legerősebben irritáló kozmetikum-összetevők, némelyiket kórházi fertőtlenítőként is használjuk.

A tartós hullámosító szerek (dauerolók) a legproblémásabb kozmetikai szerek közé tartoznak. Ezek rendszerint olyan tioglikolát vegyületek lúgos (alkalikus) oldatai, amelyeket hidrogén-peroxiddal vagy bromáttal kombinálnak. A hajsálakat erősen rongálják, különösen szakszerűtlen kezeléskor. A savas dauerolás kíméletesebb módszer, de ha lehet, ezt is kerüljük el.

A fogkrémek összetevői sokfélék: dörzsanyagok, habzó anyagok, festékek, fehérítők, fluoridok, baktériumölő, frissítő és nyálserkentő anyagok. Az egykor egyszerű és problémamentes alaphigiéneszer, a fogpaszta, az utóbbi évtizedekben áttekinthetetlen, túlfejlesztett, sok összetevőből álló luxuscikké vált. A „fejlesztések” célja a minél szebb, minél jobb ízű, minél jobban habzó „fogtisztító”. Így kerültek ebbe a naponta használt szerbe fogfehérítő, kötő-, sűrítő-, illatosító, színező-, tartósító- és habzó anyagok, amelyeket a fogyasztó mit sem sejtve lenyel, allergiát és egyéb betegségeket kockáztatva.

Külön kiemeljük a fluoridokat, a vegyipar sikeres hulladékértékesítő vállalkozását, amit szó szerint megetetnek a vásárlókkal. Amit a bőrnél és hajnál elmondunk, itt is érvényes: kívülről nem lehet a fogakat befolyásolni. A legjobb fogtisztítás még mindig a rágás – a rostos, nyers gyümölcsök, gabonák rágása. Fogtisztító szerként csak egyetlen komponensre van szükségünk: egy kevés dörzsanyagra.

A dezodor lehet folyadék, aeroszol, spray, krém, zselé és stift, mindegyikbe oldószereket, hajtógázokat, gélképzőket, kemény viaszokat és még szagtalanítókat, izzadásgátlókat, tartósítókat, illatanyagokat dolgoznak be. Vigyázat az ilyen föliratoknál: „szabályozólag hat”, „megakadályozza az izzadást” vagy „izzadtságát gátló”. Ezek alumíniumsókra utalnak, amelyek beszűkítik a verejtékcsonátokat. Az izzadást teljesen megakadályozni nem tudják, ám gyulladást és allergiát válthatnak ki. Az izzadás a testhőmérséklet fontos szabályozója, az izzadtsággal anyagcsere-termékek is távoznak. Ebbe a folyamatba nem szabad beleavatkozni.

A körömlakkok toluol-szulfonamid műgyantát, halogénvegyületeket, aromás aminokat, oxibenzont, sztirolt, akrilátokat tartalmaznak – mind-mind problémás anyag, veszélyes hulladékgyűjtemény!

Káros anyagok a kozmetikumokban

Hiába vigyázunk, környezetünkben elkerülhetetlenül sok vegyszer jut testünkbe a levegővel, vízzel, élelmiszerrel. Miért kenünk magunkra még káros anyagokat is? A kozmetikumokba kétféleképpen kerülhetnek káros anyagok:

- kísérő szennyezőként (a gyártók erről gyakran nem is tudnak);
- recept szerint (a gyártók ezt tagadják, vagy vállalják a kockázatot).

Az első probléma a gyenge minőségű alapanyagok fölhasználásából, a nagyobb nyereségvágyból vagy egyszerűen a piacon maradás kényszeréből adódik. Különösen az olcsó készítmények gyanúsak. Ma már sokféle hatékony eljárás áll az ipar rendelkezésére, hogy olcsó, értéktelen anyagokat (hulladékot) átdolgozzon és piacképesse tegyen. Németországban évekkal ezelőtt az a hír terjedt el, hogy egy cég a gyorsétkezdék hulladékolajait szagtalanítja, szinteleníti, és krém-alapanyagként adja el (olajszókítés). Ez a gyanú ma is fennáll, hiszen gondoljuk csak végig, több ezer kilónyi gyártásmennyiségnél akkor is óriási a haszon, ha csak néhány százaléknyi eredeti növényolajat helyettesítenek használt olajjal!

A legfőbb probléma a kozmetikumoknál, hogy egyes összetevőik allergiát okozhatnak. Ezek az anyagok főképp az illatszerek és a festékek, de a tartósítók és a fémnyomok is lehetnek allergének. Az allergiás esetek száma egyre nő. Az utóbbi tíz évben az illatszerek-allergiások száma megkétszereződött. A hazai helyzetről *Nékám Kristóf* professzorral beszélgettünk (ORFI Immunológiai Osztály). Az ország lakosságának körülbelül egyharmada allergiás (10-16 százalék rinitisz, orr-nyálkahártya irritáció, 12-15 százalék bőrelváltozások, 2 százalék étel-allergiás, 2-3 százalék asztmás). Az allergiák felét-harmadát idehaza három vegyületcsoport okozza:

1. parabének (tartósítók),
2. perubalzsam-félék,
3. fahéjsav-származékok

(a két utóbbi csoport illatszereket jelent). (12)

Néhány éve az illatszerek egy új csoportja, a szintetikus mósusz vegyületek, a kozmetikumok, mosószerek illatosítói kerültek gyanúba. Nehezen bomló vegyületek, a szennyvízzel a folyókön át, a halak és a madarak közvetítésével bekerülhetnek a táplálék-káncba, és így a környezetbe került vegyszerek az embert is eléri. Az Európai Unióban ezért már több mosóporból kivonták őket, és az egyik mósusz vegyületet be is tiltották.

A másik problémás vegyületcsoport a tartósítóké. Az EU-szabályozás szerint csak tartósított készítményeket szabad forgalomba hozni. Egyes konzerváló szereknél még a rákkeltés gyanúja is fennáll (Bronopol, Bronidox). A berlini Bundesgesundheitsamt (Szövetségi Egészségügyi Hivatal) figyelmeztet a dietanol-aminra és más szekunder aminokra (kozmetikai segédanyagok), amelyek szintén rákot okozhatnak. (13) Egyes antioxidánsok és komplexképzők (EDTA) is megterhelők a bőrre. Ezzel szemben a natúrkozmetikában alkalmazott tokoferol (E-vitamin) teljesen problémamentes. Tehát létezik ártalmatlan tartósítószer, de ha – házi készítésnél – a vízmentes zsírfázist tároljuk, ami kevésbé romlékony, akkor egyáltalán nincs szükségünk tartósítóra. Elég, ha a zsírfázis egy részéből keverünk friss krémet, mindig annyit, amennyit egy hét alatt elhasználunk (lásd a mellékletben).

Felmerült a gyanú, hogy egyes festékek szintén rákkeltők lehetnek (tartrazin, magenta, rodamin B), más fajták irritálhatják a bőrt vagy allergiát okozhat

nak. A hajfestékek könnyen felszívódnak a fejbőrön át a testbe, így fordult elő az a furcsa eset Németországban, hogy egy hölgy vizelete a hajfestés után, kis időre feketére változott. (14) Nem ártalmatlanok az úgynevezett oxidációs festékek sem. Ezek kétkomponensűek, melyek közül két anyag allergia- és rákkeltő-gyanús: a para-fenilén-diamin és a para-toluilén-diamin. A hajukat festő nők között több a hólyagrák – tették közzé a hírt Angliában 2001 nyarán. Aki föltétlen festeni óhajtja a haját, használjon ártalmatlan növényi festékeket (például hennát). Probléma van még az oldószermaradványokkal is. A dioxán rákkeltő oldószer, mely a tenzidek gyártásakor kerülhet a hajsamponokba. A rovarirtószer-maradványok is gondot okoznak. A lanolin (gyapjúzsír), ha a juhokat Lindannal kezelték, szerves klór-vegyületek maradványait tartalmazhatja, így ezek bejutnak a lanolinos popsikenőcsökbe is. Évekkel ezelőtt Frankfurtban például 13 vizsgált babakrém közül 12-ben találtak lindant és dieldrint olyan mennyiségben, amennyi az anyatejben egy nap alatt gyűlik össze. (15)

Kozmetikum-összetevők listája – egészségi értékeléssel

A figyelmes fogyasztók nyilván észrevették, hogy a legtöbb kozmetikum csomagolásán ma már az összetételt is feltüntetik, általában a nemzetközi (INCI) vagy az Amerikai Kozmetikai Szövetség (CTFA) szabályai szerint (lásd szakirodalom 1, 2, 3). Az anyagok csökkenő súlyarányban szerepelnek a listán, tehát a címkén elsőként feltüntetettből van a legtöbb a készítményben (például aqua, vagyis víz stb.).

Az összetétel (ingredients) ismerete a fogyasztók számára is lehetővé teszi a szerek átvilágítását:

- az allergiások elkerülhetik az őket veszélyeztető anyagokat;
- sok félrevezető reklámszöveg lelepleződik így (például „Különlegesen értékes anyagok”, „Natúrkozmetikum”);
- sok fogyasztó, aki nem szeretne egészségkárosító anyagokat (allergéneket, rákkeltő vegyületeket) magára kenni, a címkézés alapján elkerülheti ezt a kockázatot.

A termékek nagy részéről azonban még hiányzik az összetétel. Ezek rendszerint hazai vagy szomszédos országok készítményei. Ám az EU-csatlakozás

közeledtével hamarosan minden gyártóra vonatkozni fog ez az előírás, beleértve a megadott határkoncentrációkat is: ezek Magyarországon még nem hatályosak. Pedig aki föltárja a kártyáit, bizalmat nyer a vásárlóknál, megmutatja, hogy neki nincs takargatnivalója.

Hogyan használjuk a listát?

Ne ijedjen meg senki a kémiai anyagok hosszúnak, ágas-bogasnak tűnő elnevezéseitől! Ezért van a táblázat. Hogy a kozmetikai összetevőket áttekinthessük, tulajdonságaikat, hatásaikat megismerhessük, ábécé sorrendbe szedtük őket. A nemzetközi és a magyar jelölés után az anyag egészségi megítélését tüntetjük fel az egészségügyi intézetek vizsgálatai alapján.

Senkit sem akarunk riogatni. Az „esetenként, néha allergiakiváltó” csupán az érzékeny bőrűekre, a legyöngült immunrendszerűekre és a gyerekekre vonatkozik. A megemlített egészségi károsodások nem lépnek föl föltétlen, ám nem lehet őket kizárni.

Listánk nem tartalmazza az amerikai CTFA teljes (6000 anyagú) listáját. (1, 2, 3) Az anyaglistára csak olyan szerek kerültek, amelyek

- az árusított testápolókban gyakorta előfordulnak;

- hátrányos tulajdonságaikkal föltűntek (jelük: ??);
- a natúrkozmetikumokban előfordulnak;
- házi készítésű szerek alapanyagai.

Ha valamelyik anyagot nem találja a listánkon, akkor az általában problémamentes. Előfordulhat azonban olyan ajánlott (++) anyag is, amelynek termelése sajnos környezetterhelő. Gondoltunk az állatkísérletekre is, amelyek anyagnál ez bizonyosodott, ott föltűntettük („Állatkísérletekben bőr- és nyálkahártya ingerlő”).

Néhány kozmetikai összetevő jellegzetes, problémás alkotóeleme:

- Növényi olajok tartósítót, antioxidánsokat, oldószermaradványokat tartalmazhatnak. Egyes olajok erős allergének, például a mogyoróolaj tartalmú bébikrémek gyerekeknél allergiát okoznak. Gyanta tartalmú anyagok közül a terpentin, kolofónium, propolisz bizonyult allergiakiváltónak.
- Állati zsírok és olajok növényvédő- és oldószermaradványok előfordulhatnak (például a lanolinnál Lindan, amivel a juhokat kezelik).
- Ásványi olajok (kőolajszármazékok, paraffinok, vazelin): a növényi olajokkal ellentétben ezek nem

szívódnak föl a bőrben, akadályozzák a bőrlégzést. A gyártók szerint a rövid szénláncú szénhidrogének bőrkímélők, például a Niveában is megtalálhatók.

- Alkil-éter-szulfátok (tenzidek): ezek a hajsamponok mosóaktív anyagai, gyártási okokból klórecetsavat és rákkeltő dioxánt tartalmazhatnak.
- PEG, PPG polietilén-, polipropilén-glikol (emulgeátorok, TWEEN-ek, poliglikolok, poliszorbátok, kopoliolok): krémek olcsó emulgeátorai, káros anyagokat vihetnek a bőrbe.
- Anilin tartalmú festékek: rákkeltés gyanúja áll fenn a C. I. 11 680, 15 800, 16 230, 17 200, 18 050, 18 820 festékeknél. Ezek kémiai reakciói során rákkeltő anilin képződhet.
- Formaldehidet leadó tartósítók: imidazolidinil-urea, Bronopol, Bronidox, diazolidinil-urea, DMDM hidantoin. Felmerült a gyanú, hogy a formaldehid allergia- és rákkeltő.
- Fragrance (parfume, illatanyagok): ezeket nem nevesítik a címkék összetevő-listáján, ezért nehéz őket elkerülni. Allergiát váltanak ki: perubalzsam, geraniol, fahéjsav-származékok, D-limonén. A testben fölgyülemlenek a nitro- és policiklikus mósusz illatanyagok.

Jelölések

- ++ ajánlott
- + még ajánlott
- ? kevésbé ajánlott
- ?? nem ajánlott

Rövidítések

- antisztat. = antisztatikus
- arom. vegy. = aromás vegyület
- ásv. = ásványi
- deszt. = desztillált
- előford. = előfordulás
- eng. = engedélyezett
- halogénorg. vegy. = szerves halogénvegyület
- konc. = koncentráció
- köv. = követelmények
- megeng. konc. = megengedett koncentráció
- menny. = mennyiség
- növ. = növényi
- szint. = szintetikus
- term. = természetes
- tiszt. = tisztasági
- UV = ultraibolya

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
5-Amino-1,3-Bis-(2-Ethylhexyl)-5-Methyl-Hexahydropyridin		??	tartósítók	szint. anyag, megeng. konc. 0,1%
3-Benzilidene-Camphor	3-benzilidén-bornan-2-on	++	fényszűrő (UV-B sugarak)	szint. anyag, megeng. konc. 6%, ritkán allergén
3-(4'-Sulfo)-Benziliden-Bornan-2-On		??	napvédő	szint. anyag, megeng. konc. 6%, esetenként allergén
4-Benzilidene-Camphor	4-benzilidén-bornan-2-on	++	fényszűrő (UV-B sugarak)	szint. anyag, megeng. konc. 6%, ritkán allergén
1,3-Bis-(Diamino-phenoxy) Propane		??	hajfesték	szint. anyag, arom. amin/fenol
1,3-Bis-(Hydroxymethyl)-Imidazolidin-2-Thion		??	haj- és köröm-ápolók tartósítója	szint. anyag, megeng. konc. 2%, fölírat előírva
5-Bromo-5-Nitro-1,3-Dioxane	Bronidox	??	tartósítók, csak rögtön kimosandó szereknél	szint. anyag, megeng. konc. 0,1%, rákkeltő nitrózamin-szennyeződés lehetséges
2-Bromo-2-Nitropropane-1,3-Diol	Bronopol	??	tartósítók	szint. halogénvegy., formaldehidet ad le, megeng. konc. 0,1%, rákkeltő nitrózamin-szennyeződés lehetséges
1-(3-Chloroallyl)-3,5,7-Triaza-1-Azonia-Adamentanchlorid		??	tartósítók	szint. anyag, megeng. konc. 0,2%
2-, 4-Chloro-Phenol vegyületek		??	hajfesték	szint. halogénorg. anyag, arom. amin/fenol

18 TESTÁPOLÓ KISLEXIKON

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
1-(4-Chlorphenoxy)-1-(1H-Imidazol-1-yl)-3,3-Dimethyl-2-Butanon		??	tartósító	szint. halogénvegy., megeng. konc. 0,5%
2,4-, 2,6-, 3,4-, 4,4-, 4,5-Diamino-, 2-, 4-, 5-, 6-Amino-Phenol vegyületek		??	hajfesték	szint. anyag, arom. amin/fenol
2,4-Diaminophenol, -HCl		??	hajfesték, szempilla és szem festésére tilos	szint. anyag, megeng. konc. 10%, allergiát válthat ki, előzetes teszt ajánlatos, főlírat előírva, rákkeltés gyanúja
1,2-Dibrom-2,4-Dicyanobutan	metil-dibromoglutaronitril	??	tartósító, napolajban tilos	szint. halogénvegy., megeng. konc. 0,1%
2,2'-Dithiopyridin-1-Oxyd		??	tartósító, rögtön leöblítendő hajápoló szerekhez	szint. anyag, megeng. konc. 1%
3-Ethylamino-p-Cresol Sulfate		??	hajfesték	szint. anyag
7-Ethyl-bicyclooxazolidine		??	tartósító	szint. anyag, a bőrben formaldehydet adhat le; mint tartósító nem engedélyezett, ezért többnyire mint nedvesítő v. lágyító szerepel
4-Hydroxybutyric-Acid, Ammonium Salts	hidroxi-vajsav és ammónium sói	+	csak hajrögzítőkből	szint. anyag, megeng. konc. 6%

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
4-, 6-Hydroxyindole		??	hajfesték	szint. anyag
2-Hydroxyethyl-amino-5-Nitroanisole		??	hajfesték	szint. anyag
2-Hydroxyethyl Picramic Acid	hidroxietil-pikraminsav	??	hajfesték	szint. anyag
4-Hydroxy-propylamino-3-Nitrophenol		??	hajfesték	szint. anyag
1-Hydroxypyridin-Zinc-2-Thion		??	korpásodás ellen, csak rögtön lemosandó anyagoknál (száj-öblítőkben tilos)	szint. anyag, megeng. konc. 1%, többinél 0,2%, ritkán allergén, l. még Zinc OMANIDE®
4,4'-Isopropylidene-diphenol		??	tartósító	szint. anyag, arom. amin/fenol
4-Isopropyl-Dibenzol-methane	4-izoporopil-dibenzol-metán	?	UV-A fényszűrő	szint. anyag, gyakrabban allergén, mint a többi UV-szűrő
3,4-Methylene-dioxyaniline		??	hajfesték	szint. anyag
3-Methylamino-4-Nitro-phenoxyethanol		??	hajfesték	szint. anyag
3,4-Methylene-dioxyphenol		??	hajfesték	szint. anyag
6-Methyl Coumarin	Benzopyran-2-one-6-methyl	+	csak szájjápolásra	mérgező, szint. anyag, megeng. konc. 0,003%, esetenként allergén, állapotosoknak tilos
2-Methylresorcinol		??	hajfesték	szint. anyag

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
2-Methyl-5-Hydroxy-ethyl-aminophenol		??	hajfesték	szint. anyag
6-Methoxy-2,3-Pyridinedi-amine HCl			hajfesték	szint. anyag
4-Methoxytoluene-2,5-Diamine HCl		??	hajfesték	szint. anyag
1,5-, 2,3-, 2,7-Naphtalenediol	1,5-, 2,3-, 2,7-dihidroxinaftalin	??	hajfesték	szint. anyag
1-Naphtol		??	hajfesték	szint. anyag, megeng. konc. 0,5%, fölírat előírva, esetenként allergén
2-, 3-, 4-, 6-Nitro-Phenol vegyületek		??	hajfesték	szint. anyag
3-Phenoxy-1-propanol		?		I. Phenoxy-isopropanol
2-Phenylbenzimidazol-5-Sulfonic Acid	2-fenil-benzimidazol-5-szulfonsav és nátrium-, kálium-, trietanolamin-sói	??	napvédő (UV-B sugarak)	szint. anyag, megeng. konc. 8%, esetenként allergén, állatkísérletekben nagyobb konc.-ban bőr- és nyálkahártya ingerlő
1,2,3,4-Tetrahydro-6-Nitroquinoxaline		??	hajfesték	szint. anyag
2,2'-Thiobis-(4-Chlorophenol)		+	tartósító	szint. halogénorg. vegy., mint tartósító nem engedélyezett, ezért mint nedvesítő v. lágyító szerepel

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
1,2,4-Trihydroxybenzene	1,2,4-trihidroxi-benzol, oxi-hidrokinon	??	hajfesték	szint. anyag
Abietinarium Pix	erdeifenyő-gyanta	+	korpásodás ellen	aromás szénhidrogénekkal lehet szennyezett
Acacia, Gum Arabic	gumiarábikum (E414)	++	sűrítő	természetes anyag, egy trópusi akácia váladéka
Acetaminophen	acetaminofén	??	segédanyag	szint. anyag, arom. amin/fenol
Acetaminosalol	acetamino-fenilszalicilát	??	tartósító	szint. anyag, arom. amin/fenol; mint tartósító nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvesítő v. lágyító szerepel
Acetanilid		??	hidrogén-peroxid és illatszerek stabilizátora	szintetikus, anilint ad le, mérgező, megeng. konc. 0,025%, néha allergiakiváltó
Acetone	aceton	++	oldószer	szint. anyag, gyakoribb használata zsírtalanítja a bőrt
Acetyl-Hexamethyl-Indan	acetyl-hexametyl-indán	??	illatanyag	szint. anyag, idegkárosító
Acetyl-Hexamethyl Tetralin	acetyl-hexametyl-tetrahydro-naftalin	??	illatanyag	szint. anyag, idegkárosító
Acetylated Lanolin Alcohol	acetilezett gyapjúzsíralkohol	++	zsírkomponens	vegyileg átalakított gyapjúzsír, bőrkímélő, növényvédő szer maradványok

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Acid Black 1		??	fekete hajfesték	szint. anyag
Acid Blue 62		??	kék festék	szint. anyag
Acid Green 25		??	zöld festék	szint. anyag
Acid Orange 24		??	narancs festék	szint. anyag
Acid Orange 7		??	narancs festék	szint. anyag
Acid Red 18		??	piros festék	szint. anyag
Acid Red 73		??	piros festék	szint. anyag
Acid Violet 43		??	lila festék	szint. anyag
Acid Yellow 23		??	sárga festék	szint. anyag
Achillea Millefolium	cickafark, l. Yarrow	++	hatóanyag, fertőzés- és gyulladásgátló, sebgyógyító, serkentő	term. anyag, esetenként allergén
Acrylamide/Sodium Acrylate Copolymer (PN73)	akrilamid/nátrium- akrilát-kopolimér	+	gélképző	szint. anyag, monomér maradékok
Acrylamido-propyl-trimonium Chloride/Acrylates Copolymer	propén-amidopropil- trimetil-ammónium klorid/akrilát kopolimer	+	hajöblítő, javítja a fésülhetőséget	szint. anyag, allergén maradékokkal, nehezen lebomló
Acrylates/C10-C30 Alkyl-acrylate Crosspolymer	akrilátok és C10-C30 alkil-akrilátok kereszt- kötésű kopolimerje	+	emulgeátor, lágyító, gél- és gyöngyfényképző	szint. anyag
Acrylates/Stearth-20 Methacrylate Copolymer	akrilátok és polioxietilén- alkohol-metakrilát kopolimerje	+	emulgeátor, gél- és gyöngyfényképző	szint. anyag, PEG, PPG nyomokban

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Agar	Agar-agar, vörösmozzat	++	gélképző, emulgeátor, baktérium-tenyészetek táptalaja	növ. anyag, nedvesség-tartás, simító hatás
AHA, Alpha-Hydroxy-Acid	alfa-hidroxi-savak, gyümölcssavak	++	savfokszabályzó, hámlasztó, puhító, regeneráló	gyümölcs kivonat; hibiszkuszsav, almasav, citromsav, borkősav, aszkorbinsav, glikolsav, tejsav keveréke; a gyümölcs igazán akkor hat, ha megesszük, nem pedig ha magunkra kenjük
AHTN	acetil-hexametil-tetrahidro-naftalin, mósusz, Ambrette, musk, Tonalide ®	??	illatanyag	szint. anyag, főlgyülemlik a szervezetben, májkárosítás gyanúja, betiltva
Alanine	alanin	++	bőrápoló anyag	aminosav, term. fehérje-összetevő
Alaun	alum, timsó, kálium-alumínium-szulfát	?		I. Potassium Alaun
Alcloxa	alumíniumvegyület	??	hatóanyag	izzadásgátló
Alcohol denat.	denaturált szesz	eseti értékelés		I. SD-Alcohol 39 C
Aldioxa	alumíniumvegyület	??	hatóanyag	izzadásgátló
Algae extract, Algenschleim	alganyák, algakivonat	++	bőrápoló	term. anyag
Alginate	az alginsav sói (E401/405)	++	emulgeátor	barna algákból nyert term. anyag

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Alginic Acid	alginsav	++	film-, gélképző, hajlakkokban	növ. anyag, oldószer-maradványok, tartósító
Alkali Sulfide, Potassium Sulfide	alkáli-szulfidok, kálium-szulfid	++	szőrtelenítő	szint., mérgező anyag, megeng. konc. 2%, előírt fölirat: „Gyerekektől óvjuk! Szemünkbe ne kerüljön!”
Alkyl-Polyglucoside (Cocoglucoside)	alkil-poliglükózid	++	emulgeátor, enyhe tenzid	bőrkímélő mosóaktív anyag
Allantoin		++	sebgyógyító, élénkítő, bőrsimító	főképp szint., de növényekből is nyerik (nadálytő, búza), serkenti a sejtmegújulást
Allyl Caproate	allil-kaproát	??	illatanyag	szint. anyag, fehérjekárosító
Almond Meal Extract (Amygdalis communis, Prunus dulcis)	mandulakivonat	++	tisztítja a bőrt (enyhe súroló hatás)	term. anyag, édesmandula őrlésével nyerik, l. még Sweet Almond Oil
Almond Oil	mandulaolaj	++		l. Sweet Almond Oil
Aloe Barbadensis		++		l. Aloe vera
Aloe vera Extract/Gel	aloe vera kivonat és zselé	++	bőrpuhító, sebgyógyító, UV-fényt kissé elnyeli	term. ajánlott anyag, egy kaktuszszerű sivatagi növényből nyerik (Aloe barbadensis)
Alpha Bisabolol		++		l. Bisabolol

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Althaea officinalis	orvosi ziliz, fehérmályva	++	hatóanyag; deszenzibilizáló, szájapoló, ingercsillapító, gyulladásgátló, hámlasztó	az orvosi ziliz gyökerének vizes/alkoholos kivonata
Alumina	alumina, alumínium-oxid	++	dörzsanyag, elfed, tisztít, fényvédő	főleg ásványi anyag, fogkrémekben
Alumínium-vegyületek		általában ??	izzadásgátló	irritáló
Aluminium Chlorohydrate	alumínium-klórhidrát, alumínium-hidroxiklorid	?	izzadáscsökkentő (antitranszspiráns)	szint. anyag, a test term. működésébe durván beavatkozik, a verejtékpóru sokat elzárja, gyulladást okozhat, kiütés, viszketés lehetséges, textilszálakat rongálja, előírt főirat: „Érzékeny vagy sérült bőrre ne vigyük!”
Aluminium Chlorohydrate Pg	tenzid	??	dezodor, izzadáscsökkentő	főleg ásv. anyag, bőrgyulladás
Aluminium Fluoride	alumínium-fluorid	+	fogszuvasodás ellen	szint. anyag, megeng. konc. 0,15%, a fogzománc színét megváltoztatja, előírt főlirat: „Alumínium-fluoridot tartalmaz!” Hatása vitatott, mivel rövid ideig van a fogakon

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Aluminium Silicate	alumínium-szilikát, bentonit, E559, Bolus alba, kaolin	+	dörzsanyag, peeling	I. C. I. 77 004
Aluminium Stearate	alumínium-sztearát	?	sűrítő, gélképző, összehúzó, láb- izzadásgátló szerek	főképp ásványi anyag, granuloma
Aluminium Zirkonium Tri-, Tetra-, Penta-, Octachlorohydrate	alumínium-cirkónium tri-, tetra-, penta-, okta-klórhidrát	??	izzadáscsökkentő (antitranszspiráns)	szint. anyag, a test term. működésébe durván beavatkozik, az izzadtság- pórusokat elzárja, gyulla- dást, kiütést, viszketést okozhat, a textilt rongálja, előírt főirat: „Érzékeny vagy sérült bőrre ne vigyük!”
Amin Fluoride	Bis-(Hydroxy-ethyl)- Aminopropyl-N-Hydroxy- ethyl-Octadecylamine-Di- hydrofluoride, Tripolyoxy, Octodecenyamin	?		I. még Cetylamin Hydrofluorid
Aminomethyl Propanediol/ -Propanol	2-amino-2-metil-1,3-pro- pándiol/2-amino-2-metil- 1-propanol	+	semlegesítőszer, hajsprayk viasz- komponensénél	szint. anyag, bőrirritáció lehetséges
Ammonia	ammónia, szalmiákszesz	++	hajápolók oldószere	szint., szúrós szagú gáz, megeng. konc. 6%, előírt főirat (2%-on felül): „Ammóniát tartalmaz!”

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Ammonium Coco-Sulfate	ammónium-kokoszulfát, kókuszszír-zsírsvaszármazék	??	tenzid	főleg. növ. anyag, agresszív, irritáló
Ammonium Dodecyl-benzenesulfonate	ammónium-dodecyl-benzol-szulfonát	??	tenzid	agresszív mosóaktív anyag, irritáló
Ammonium Lauryl Sulfate	ammónium-lauril-szulfát (alkil-ammónium-szulfát)	??	tenzid, agresszív mosóaktív anyag	szint. anyag, bőr- és szemirritáció lehetséges
Ammonium Mono-fluorophosphate/Ammonium-silicofluorid		+	fogszuvasodás ellen	szint. anyag, megeng. konc. 0,15%, fogelszín-zöldés, ammónium-mono-fluor-foszfátot/ammónium-sziliko-fluoridot tartalmaz! Hatása vitatott, mivel rövid ideig van a fagon
Amphocerin K		+	kenőcsalap, V/O-emulgeátor	főleg szint. anyag, állati eredetű alkoholészter, ásványolajszármazék; enyhe, gyorsan múló bőrirritáció lehetséges
Animal Tissue Extract	állati szövetkivonat	++	filmképző, haj-kondicionáló, maszkok	nedvtartó, bőrsimító/feszítő, gyógyító, javítja a fésülhetőséget
Anise Oil	ánizsolaj	++	illatanyag szájpólokban	term. illóolaj ánizsmagokból, antioxidánsok, oldószermaradványok lehetnek
Antiranz	Oxynex LM	++	antioxidáns, avasodásgátló	E- és C-vitamin-származék, citromsav-lecitin keveréke

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Antikaries FLP	10%-os nátrium-monofluoro-foszfát oldat	+	fogszuvasodás-gátló	I. Sodium Monofluorophosphate
Aorta Extract	ütőérkivonat	++	hatóanyag	term. állati anyag, hatása kétséges
Apple Acid	almasav, malic acid, hydroxysuccinic-acid	++	antioxidáns, avasodásgátló, szájápolókban, dezodorokban aroma	szerves sav, sok gyümölcsben előfordul, allergia lehetséges
Apricot Kernel Oil (különösen száraz bőrre)	kajszibarackmag-olaj	++	olajkomponens	term., ajánlott bőrápoló
Aqua	víz, water, Wasser	++	vízkomponens, oldószer, hatóanyagok hordozója	kozmetikai ipar legolcsóbb, leggyakoribb alapanyaga, a bőrrel gyorsan elpárolog
Arachidonic Acid	arachidonsav	++	zsírkomponens	állatzsírok zsírsava, sertés hasnyálmirigyéből nyerik, állítólag a bőrt óvja a kiszáradástól, rovarirtó maradványok lehetnek
Arachis Oil	földimogyoró-olaj, Erdnussöl	??	olajkomponens krémekben	term. olaj, antioxidánsok, oldószermaradványok, allergiaváltó (bébikrémekben)
Arbutin	a hidrokinon glükopiranozidja	+	antioxidáns, bőrhálsavkiváltó; szeplők, májfoltok, a hidrokinon kiváltása	term. anyag; medvehalványlélben, vörösfenyőlevélben, vörösfenyőlevélben, vörösfenyőlevélben

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Arnica distillate (A. extract/A. Tinctur/A. Oil)	árnikakivonat, Arnica montana kivonata	+	gyulladásgátló, sebgyógyító, enyhe gombaölő (antiszeptikus)	term. anyag, árnikavirág alkoholos, vizes, vagy olajos kivonata, allergiát okozhat, antioxidánsok, oldószermaradványok
Ascorbic Acid/ Ascorbyl Palmitate	aszorbinsav, C-vitamin, aszkorbil-palmitát	++	antioxidáns, avasodásgátló	bőrvédő, megakadályozza a rákkeltő nitrózaminok képződését
Asiatic Acid	ázsiai sav, 2-alfa, 3-béta, 23-trihidroxí-ursaén-sav, a Centellea asiatica hatóanyaga	++	sebgyógyulást gyorsító hatóanyag	term. növ. anyag, hatása kétséges, inkább reklámfogás
Atelocollagen	atelokollagén	++	hatóanyag	term. állati anyag, hatása kétséges
Avocado Oil	avokádóolaj	++	olajkomponens	ajánlott növ. olaj, bőr- ápoló, különösen száraz és érdes bőrre
Azulene	azulén	++	gyulladásgátló	a kamilla, a cickafark illóolajai tartalmazzák, szintetikusán is gyártják
Babassu Oil	babasszuolaj	++	zsírkomponens	a brazil pálmafa (Attalea funifera) magjából nyert olaj, kókuszolajhoz hasonló
Balm Mint Extract/ Balm Mint Oil	citromfű-kivonat/-olaj	++	nyugtató, baktériumölő	term. anyag

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Balsam Peru		??		I. Peru Balsam
Barium Sulfate	bárium-szulfát	++	festék	ásványi anyag
Barium Sulfide	bárium-szulfid	?	szórtelenítő	szint. anyag, állatkísérletekben bőr- és nyálkahártya irritáló, gyerekektől távol tartani, szemünkbe ne kerüljön
Beeswax	méhviasz	++	emulgeátor	ajánlott, term. sárgásbarna vagy fehér viasz (cera alba – fehérítve)
Behenwachs HGL/HR		++		I. Behenyl Beeswax
Behenyl Beeswax	méhviaszból származó zsírsavak dokozanol (behenil-alkohol) észterei	++	zsírkomponens, visszazsírozó, bőrsimító	szint. anyag
Behenyl TMC, Incroquat	kationos emulgeátor	++	hajöblítő, hajápoló	szint. anyag, bőrre semleges
Benjoin	benzoégyanta, Benzoeharz	+	tartósító, illatanyag	term. anyag, az ázsiai styrax-fákból nyerik, 10-20% benzoésavat, 0,15% vanillint tartalmaz, allergia lehetséges
Bentonite	bentonit, Porzellanerde	++	sűrítő, gélképző, stabilizátor, fizikai fényvédelem	term. ásványi anyag

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Benzalkonium Bromide	benzalkónium-bromid, alkil-dimetil-benzil-ammónium-bromidok	??	kationos hajöblítő, tartósító, fésülhetőséget növeli, antisztatikus	szint. anyag, irritáló, allergiaváltó
Benzalkonium Chloride	benzalkónium-klorid, alkil-dimetil-benzil-ammónium-kloridok	?	hajöblítő, kórházi fertőtlenítő, tartósító	szint. anyag, irritáló, allergiaváltó, fésülhetőséget növeli, antisztatikus
Benzalkonium Saccharinate	benzalkónium-szacharinát	??	kationos hajöblítő, tartósító antisztatikus	szint. anyag, irritáló fésülhetőséget növeli
Benzisothiazolinone	benzizotiazolinon	??	tartósító	szint. anyag, mint tartósító nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvesítő v. lágyító szerepel
Benzoetinktur		+	tartósító	összetétele: 1 rész benzoégyszava és 5 rész etanol, allergia lehetséges
Benzoë Tonkinensis	benzoégyszava, a Styrax benzoides fából	++	hatóanyag, fertőtlenítő	növ. anyag
Benzoic Acid (Sodium Benzoate)	benzoésav, nátrium-benzoát	++	tartósító	szint. anyag, megeng. konc. 0,5%, allergia lehet
Benzophenon-1-10		??		I. Benzophenon-3
Benzophenon-3	2-hidroxi-4-metoxi-benzofenon (oxibenzonum), oxibenzon	??	fényszűrő (UV-A sugarak)	szint. anyag, bőrirritáció lehetséges, előírt fölírat 0,5%-nál: „Oxibenzonumot tartalmaz!”, ritkán allergén

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Benzophenone-4	2-hidroxi-4-metoxi-bezofenon-5-szulfonsav (szulfobenzonum)	??	fényszűrő (UV-A sugarak)	szint. anyag, bőrirritáció lehetséges, megeng. konc. 5%, ritkán allergén
Benzopyran-2-one-6-methyl		+		I. 6-Methyl Coumarin
Benzyl Alcohol	benzilalkohol	++	kizárólag parfümök és illatanyagok oldószere, tartósító	szint. anyag, ritkán allergén, a bőrt érzésteleníti, nagyobb konc.-ban irritál
Benzyl Salicylate	benzil-szalicilát	++	illatanyag, tartósító, fényszűrő	szint. anyag, a bőrt érzésteleníti
Benzyl Triethyl Ammonium Chloride		??	kationos hajöblítő, antisztatikus, tartósító	szint. anyag, irritál, növeli a fésülhetőséget
Benzylhemiformal	benzilhemiformal	??	tartósító	szint. anyag, formaldehidet adhat le, mint tartósító nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvesítő v. lágyító szerepel
Bergamot Oil	bergamottolaj	++	illatanyag	bergamott-termésből (Citrus bergamia héjából), UV-hatásra bőrelszíneződés, allergia lehetséges (fotoallergia/Berloque-dermatitis), a szint. bergamottolaj bőrkímélő

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Betaine	betainok, amfo-tenzid csoport, kvaterner glicin	++	mosóaktív anyag, hajsamponokban, fürdőszerekben, tisztító tejekben	szint. anyag, bőrkímélő, mérsékel más tenzideket, klórecetsav maradványok lehetségesek
Betanin	céklapiros	++	piros festék	céklából nyert festék
BHA/BHT	butil-hidroxi-anizol (E320),butil-hidroxi-toluol (E321)	?	antioxidáns, avasodásgátló, csak élelmiszereknél	szint. anyag, gyakran allergiaváltó, állatkísérletekben az immunrendszer megváltoztatja, magzatkárosítás gyanúja
Bio Schwefel		++		I. Sulfur
Biotin		++	hatóanyag, vitamin	bőrvédő
Birch Leaf Extract	nyírfakivonat	++	adsztringens, vérkeringést serkent	nyírfalevelek vizes kivonata
Bisabolol	alfa-bizabolol	++	ajánlott hatóanyag, gyulladásgátló	általában szint. anyag, bőrkímélő, a kamillaolaj összetevője, 24 óra múlva hat, 2-3% túladagolás csökkenti a hatást, 0,8% ajánlott
Bis-(Hydroxyethyl)-Amino-propyl-N-Hydroxyethyl-Octadecylamine-Dihydrofluoride	Olaflur	?	fogszuvasodásgátló	szint. anyag, megeng. konc. 0,15%, fölírat előírva, hatása kétséges
Bismuth-vegyületek		??	hatóanyag	ásványi anyag, mérgező

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Bismuth Oxychloride	bizmut-oxiklorid	??	színezék, nyári-szeplő-szappanban	I. C. I. 77 163
Bitter Almond Oil	keserűmandula olaj	++	fertőtlenítő, visszazsírozó, parfümgyártás	term. illóolaj barack-, szilva-, cseresznyemagból, megtevesztő megjelölés, ciánt ad le
Chlorophylle	levélzöld, Blattgrün, klorofill	++	élelmiszerfesték-keverék (E104/E131)	term. anyag, szagtalanít, rézérzékenység, megtevesztő megjelölés, a C. I. 47 005 és a C. I. 42 051 festékek keveréke, I. ott
Bolus Alba	kaolin, bentonit, alumínium-szilikát, E559	++		I. C. I. 77 004
Boric Acid (Sodium Borate: Borax)	bórsav és sói, borax	??	tartósító	mérgező, szint. anyag, bőrön át is felszívódik, gyerekeknek balesetet okozhat, fölirat kötelező, babaápoló szerben nem használható
Bornelone	5-(3,3'-dimetil-2-norbornilidén)-3-pentén-2-on	+	illatanyag, fényszűrő	szint. anyag, megeng. konc. 3%, esetenként allergiaváltó
Bromochlorophene	brómklorofén	??	tartósító	szint. anyag, arom. amin/fenol, megeng. konc. 0,1%, a szájbaktérium flóráját szétrombolhatja, állatkísérletekben bőrirritáló

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Bromocresol Green	brómkrezolzöld	??	zöld hajfesték	szint. halogénorg. anyag, arom. amin/fenol
Bromothymol Blue	brómtimolkék	??	kék hajfesték	szint. halogénorg. anyag, arom. amin/fenol
Bronidox		??		l. 5-Bromo-5-Nitro-1,3-Dioxane
Bronopol		??		l. 2-Bromo-2-Nitropropane-1,3-Diol
Burdock Root Oil	bojtorjángyökér olaj, Klettenwurzelöl	++	korpásodás ellen, hajnövesztő	bojtorjánkivonat, hatása kétséges
Butandiol		?		l. Butylene-Glycol
Butane	bután	?	hajtógáz	a földgáz alkotója
Butoxyetyl Nicotinate	butoxietyl-nikotinát	??	hatóanyag	szint. anyag, vérkeringést serkentő
Butyl Benzyl Phtalate	butil-benzil-ftalát	??	filmképző, lágyító	szint. anyag
Butyl Hydroxy Anisol		??		l. BHA
Butyl Hydroxy Toluol		??		l. BHT
Butyl Methoxy-dibenzoyl-methane	butilmetoxi-dibenzoil-metán	??	fényvédő, krémekben	szint. anyag, fotoallergén
Butyl Phthalyl Butyl Glycolate	butil-ftalil-butyl-glikolát	??	filmképző, lágyító	szint. anyag, allergizál
Butylated Polyoxy-methylene Urea	polioxi-metilén-karbamid butil-észtere	??	filmképző, lágyító	szint. anyag, formaldehidet adhat le
Butylene Glycol	1,3-butilénglikol	+	oldószer, tartósító, nedvesítő	szint. anyag, bőrkímélő

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Butylparaben		++		I. Parabene
Butyrus Lac	tejsav	++	hatóanyag	term. állati anyag, hatása kétséges
Cn-m Isoparaffine	9-14 szénatomszámú szénhidrogén	??	oldószer, lipid	szint. anyag, a bőrrel összeférhetetlen
Cn-m Pareth	11-70 szénatomú, etoxilált szénhidrogén	általában+	tenzid	szint anyag, PEG-ből
Calcium Carbonate	kalcium-karbonát	++	dörzsszemcse	viszonylag erősen súrolja a fogzománcot, nikkelenyomok miatt allergia lehet
Calcium Citrat	kalcium-citrát	++	állagjavító	szint. anyag
Calcium Monofluorophosphat/ Calciumfluorid		++	fogszuvasodás ellen	szint. anyag, megeng. konc. 0,15%, főliratozása előírt, hatása vitatott – csak rövid ideig van a fogon
Calcium Panthotenate	kalcium-pantotenát	++	sebgyógyító, bőrirritáció ellen	ajánlott bőrkímélő anyag
Calcium Saccharin	kalcium-szacharinát	??	mesterséges édesítő	szint. anyag
Calcium Sulfide	kalcium-szulfid	++	szőrtelenítő	szint. anyag, megeng. konc. 6%, előírt főlirat: „Gyerekektől távol tartani! Szemünkbe ne jusson!” Állatkísérletekben bőr- és nyálkahártya irritáló, I. alkáli szulfidok, Potassium Sulfide

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Calendula Extract/Oil/Tinktur	körömvirág-kivonat/ -olaj/-tinktúra, Calendula officinalisból	++	sebgyógyító, gyulladásgátló, nyugtató	ajánlott, term. anyag; tartósító, oldószer- maradvány lehetséges
Camphor	kámfor	++	fertőzésgátló, hűtő, nyugtató	többnyire szint., nagyobb mennyiségben bőr- és nyálkahártya irritáló
Candelilla Cera	kandelilla-viasz, E902	++	viaszkomponens	mexikói kutyatejfajta leveleinek főzetéből nyerik
Caprylic/Capric Triglyceride	kapril/kaprinsav-triglicerid	+	zsírkomponens	szint. anyag
Caramel	cukor couleur, E150, karamell	++	barna festék, karamella	cukor hevítésével nyerik
Carbomer-934/940/941/954	kármin, Carbopol, C. I. 75 470,	+	sűrítő, gélképző	szint. anyag, eléggé bőrkímélő, oldószer (benzol) maradványok
Carbopol		+		I. Carbomer
Carmine		++		I. Carbomer
Carnauba wax	karnaubaviasz (pálmaviasz)	++	zsírkomponens	ajánlott növ. nyersanyag
Carotin	karotin, tetraterpén	++	sárga festék, bőrpoló, bőrirritáció ellen	többnyire szint., term. előfordulása pl. a sárga- répában, karottában
Carrot Oil	karotinolaj, Carotinöl, sárgarépaolaj	++	bőrpoló, száraz, pikkelyes bőrre	növ. olajban oldott karotin
Carpronium Chloride	karprónium-klorid	??	kationos hajöblítő, antisztatikus	szint. anyag, növeli a fésülhetőséget

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Castor Oil	ricinusolaj, ricini oleum	++	zsírkomponens	term. növ. olaj (a ricinus gyakori dísznövény, ricin nevű fehérjéje a legmérgezőbb növényi anyag, az olaj házi készítése nem ajánlott)
Cedar Oil	cédrusfaolaj, juniperus	++	illatanyag, parfümökben	különböző cédrusfák illóolaja
Cellulose Gum	metil-cellulóz	++	gélképző, kötőanyag, stabilizátor	főleg növ. anyag
C-Chlorophyll		++		I. C. I. 75 810
Cera Microcristallina	mikrokristály viasz	??	zsírkomponens, krémalap	szint. anyag, nagyobb konc.-ban elzárja a bőr pórusait
Ceresin		??		I. Paraffin
Cetalkonium Chloride	cetalkónium-klorid	??	kationos hajöblítő, antisztatikus	szint. anyag, irritáló, fésülhetőséget javítja
Cetearalkonium Bromide		??	kationos hajöblítő, antisztatikus	szint. anyag, irritáló, fésülhetőséget javítja
Ceteareth-n	polioxi-etilén-(n)-cetil-sztearil-éter	+	emulgeátor-csoport	főleg növ. anyag, PEG-alapú
Ceteareth-10		+	enyhe tenzid, zsirtalanít, tisztít, samponokban	szint. anyag, PEG-alapú
Ceteareth-n Phosphate	cetearet-10, -2, -5 foszfát	+	emulgeátor, zsirtalanít, tisztít	szint. anyag, halogénorg. vegy. maradványok lehetnek

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Cetearyl Alcohol	cetil és sztearyl alkohol, C16 és C18 (Lanette O)	++	V/O-emulgeátor, stabilizátor, krém-alap, állagszabályozó	szint. anyag, esetenként allergiaváltó, nikkel-nyomok
Cetearyl Octanoate	C16 és C18 alkil-oktanoát	++		I. Cetyl Octanoate
Ceteth n	etoxilált cetilalkohol	+	emulgeátor, lipid, tenzid	nyersanyag vegyes, főleg PEG-alapú
Cetethyldimonium Bromid	hexadecil-etil-dimetil-ammónium-bromid	??	kationos hajöblítő, tartósító, antisztat.	szint. anyag, irritál, növeli a fésülhetőséget
Cetrimonium Bromide	hexadecil-trimetil-ammónium-bromid	?	fertőtlenítő, emulgeátor	szint. anyag, mint tartósító nem engedélyezett, ezért többnyire mint nedvesítő v. lágyító szerepel
Cetrimonium Chloride	N-alkil-(C16)-trimetil-ammónium-bromid és -klorid	?	tartósító, hajkondicionáló nagyobb konc.-ban	szint. anyag, állatkísérletekben bőr- és nyálkahártya irritáló, mint tartósító nem engedélyezett, ezért többnyire mint nedvesítő v. lágyító szerepel
Cetyl Alcohol	cetil-alkohol, C16-alkohol, palmitil-alkohol	++	önemulgáló, stabilizátor, sűrítő, szappanokban visszazsírozó	term. anyag, pl. kókusz-zsíról nyerik
Cetyl Octanoate	cetil-oktanoát, palmitil-kaprilát	++	viasz, visszazsíroz, simít	szint. anyag
Cetyl Palmitate	palmitil-palmitát	++	viasz, stabilizátor, állagadó, visszazsírozó	szint. anyag

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Cetylamin Hydrofluorid		+	fogszuvasodás ellen	szint. anyag, megeng. konc. 0,15%, föliratkozás előírt, hatása kérdéses, mivel csak rövid ideig van a fogakon
Cetylpyridinium Chlorid	cetilpiridinium-klorid	??	hajóblító, tartósító	szint. anyag, erősen irritál
Chamomile Oil/Extract	kamillaolaj, matricaria chamomilla	++	sötétkék, azuléntartalmú olaj	kiváló gyulladásgátló, bőrnyugtató az azulén miatt, term. olaj, nem tévesztendő össze az azulénmentes római kamillaolajjal
Chloro-N-Hydroxymethyl-Acetamide	kloro-N-hidroximetil-acetamid	??	tartósító	szint. anyag, formaldehidet adhat le, mint tartósító nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvesítő v. lágyító szerepel
Chloroacetamide	2-klór-acetamid	+	tartósító	szint. anyag, megeng. konc. 0,3%, fölirat előírva, ismert allergén
Chlorobutanol		+	tartósító (spraykben tilos)	szint. anyag, megeng. konc. 0,5%, fölirat előírt, nagyobb konc.-ban nyálkahártya izgató
Chlorhexidine Digluconate	klór-hexidin	+	tartósító	szint. anyag, megeng. konc. 0,3%, a szájlórát károsíthatja

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Chlorophene	klorofén	??	tartósító	szint. halogénorg. anyag, arom. amin/fenol
Chlorthymol	klór-timol	??	tartósító	szint. halogénorg. anyag, arom. amin/fenol
Chloroxylenol	4-klór-3,5-dimetil-fenol	??	tartósító	szint. anyag, megeng. konc. 0,3%, állatkísérletekben bőr- és nyálkahártya irritáló, ritkán allergén
Chlorphenesin	klór-fenezin	??	tartósító	szint. halogénorg. anyag, aromatikus amin/fenol
Chlorophylle	Chlorophyllin-Copper, Blattgrün, Complex (Chlorophyll C), klorofill	++		I. C. I. 75 810
Chromium Hydroxide Green	króm-hidroxid	??	zöld festék	ásv. anyag
Chromium Oxide Green	króm-oxid	??	zöld festék	ásv. anyag
Cinnamal	fahéjaldehyd	+	illatanyag	szint. anyag, erős allergén
Cinnamon Oil	fahéjolaj	++	illóolaj, illatanyag, élénkít	term. olaj, a Cinnamomum cassia növény leveleiből, gyakori allergiaváltó
C. I. 10 006	Pigment Green B	??	zöld festék, csak rövid bőrérítkezésre	szint. anyag, hosszabb bőrérítkezés elkerülendő
C. I. 10 020	DC Green 1	?	zöld festék	nyálkahártya-érintkezés tilos, szint. anyag

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
C. I. 10 316	Acid Yellow 1	??	sárga hajfesték	sminkszereknél és arctisztítóknál tilos, szint. anyag, esetenként allergén, szemünkbe ne kerüljön
C. I. 11 680	Pigment Yellow 1	??	sárga festék	nyálkahártya-érintkezés tilos, szint. anyag, ritkán allergén
C. I. 11 710	Pigment Yellow 3	+	sárga festék	nyálkahártya-érintkezés tilos, szint. anyag, halogénorg. vegy.
C. I. 11 725	Pigment Orange 1	??	narancs festék	csak rövid bőrérítkezésre, szint. anyag
C. I. 11 920	Dihydroxy-Azobenzol	??	narancs festék	szint. anyag
C. I. 12 010	Solvent Red 3	?	piros festék	nyálkahártya-érintkezés tilos, szint. anyag, esetenként allergiaváltó
C. I. 12 075	Pigment Orange 5, Permanentorange		narancs festék	szint. anyag, ritkán allergén
C. I. 12 085	Pigment Red 4	+	piros festék	szint. anyag, halogénorg. vegy., megeng. konc. 3%, ritkán allergén
C. I. 12 120	Pigment Red 3, toluidinvörös	?	piros festék	csak rövid bőrérítkezésre, szint. anyag, esetenként allergiaváltó
C. I. 12 150	Sudanrot, Food red 16	??	piros festék	szint. anyag, ritkán allergén

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
C. I. 12 370	Pigment Red 112	??	piros festék	csak rövid bőrérítkezésre, szint. anyag
C. I. 12 420	Pigment Red 7	+	piros festék	csak rövid bőrérítkezésre, szint. anyag, halogénorg. vegy., néha allergiaváltó
C. I. 12 480	Pigment Brown 1	+	barna festék	csak rövid bőrérítkezésre, szint. anyag
C. I. 12 490		+	piros hajfesték	szint. anyag, halogénorg. vegy., esetenként allergiaváltó
C. I. 12 700	Disperse Yellow 16	??	sárga festék	csak rövid bőrérítkezésre, szint. anyag
C. I. 13 015	Sulfo-Phenylazo-amino-Benzolsulfonát	+	sárga festék	szint. anyag, esetenként allergiaváltó
C. I. 14 270	Dihydroxi-Azobenzol-sulfonát	+	rezorcin-sárga, narancs festék	szint. anyag, esetenként allergén, különleges tisztasági követelmények
C. I. 14 700	FDC Red 4	?	piros festék	szint. anyag, esetenként allergiaváltó
C. I. 14 720	Azorubin (E122), Carmosinin	+	piros festék	szint. anyag, különleges tisztasági követelmények, egészségkárosodás lehetséges
C. I. 14 815	Food Red 2	+	piros festék	szint. anyag, különleges tisztasági követelmények

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
C. I. 15 510	Acid Orange 7	?	narancs hajfesték	sminkszereknél és arctisztítóknál tilos, szint. halogénorg. anyag, esetenként allergén, szemünkbe ne kerüljön
C. I. 15 525		+	piros festék	szint. halogénorg. anyag, esetenként allergén
C. I. 15 580	1-(3-metilphenilazo-4-sulfosav)2-hidroxi-naftalin	?	piros festék	szint. anyag
C. I. 15 585:1	Lackrot C		piros festék	sminkszereknél és arctisztítóknál tilos, szint. anyag, esetenként allergén, szemünkbe ne kerüljön
C. I. 15 620		?	piros hajfesték	csak rövid bőrérítkezésre, szint. anyag
C. I. 15 630		?	piros hajfesték	szint. anyag, megeng. konc. 3%, esetenként allergiaktiváló
C. I. 15 800:1		??	piros festék	csak rövid bőrérítkezésre, szint. anyag, nyálkahártya-érintkezés tilos
C. I. 15 850	Pigment Red 57, dinátriumsó	?	piros hajfesték	szint. anyag, esetenként allergén
C. I. 15 850:1		?	piros hajfesték	szint. anyag, esetenként allergiaktiváló

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
C. I. 15 865	Sicorot WRC	+	piros hajfesték	szint. halogénorg. anyag, esetenként allergiaváltó
C. I. 15 880	C-ext.Rot 61	?	piros festék	szint. anyag, esetenként allergiaváltó
C. I. 15 980	Sulfo-Phenyl-azonaphtol-Sulfonacid, C-Orange 90	+	narancs festék	szint. anyag, esetenként allergén, különleges tisztasági követelmények
C. I. 15 985	Gelborange S (E110), Sunset Yellow, Yellow orange S	?	narancs festék	ritkán allergén
C. I. 16 035	FDC Red 40, C-Rot 60, Allula Red, E129	?	piros festék	szint. anyag, esetenként allergén
C. I. 16 185	FDC Red 2, Amaranth (E123)	?	piros festék	szint. anyag, esetenként allergén, különleges tisztasági követelmények
C. I. 16 230	Acid Orange 10	??	narancs festék	nyálkahártya-érintkezés tilos, szint. anyag, ritkán allergén
C. I. 16 255	Acid Red 18, Cochenillerot A (E124), Ponceau 4 R	+	piros festék	szint. anyag, esetenként allergén, különleges tisztasági követelmények
C. I. 16 290	C-Rot 48	+	piros hajfesték	szint. anyag, esetenként allergén, különleges tisztasági követelmények, egészségkárosodás lehet

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
C. I. 17 200	DC Red 33	??	piros hajfesték	szint. anyag
C. I. 18 050	Acid Red 1, E128, amidonaftolpiros G	??	piros festék	nyálkahártya-érintkezés tilos, szint. anyag
C. I. 18 130	Acid Red 155	?	piros festék	csak rövid bőrérítkezésre, szint. anyag
C. I. 18 690	Acid Yellow 121	??	sárga festék	csak rövid bőrérítkezésre, szint. anyag, esetenként allergén, krómtartalmú
C. I. 18 736	Acid Red 180	+	piros festék	csak rövid bőrérítkezésre, szint. halogénorg. anyag, esetenként allergén
C. I. 18 820	Acid Yellow 11	??	sárga festék	csak rövid bőrérítkezésre, szint. anyag, esetenként allergén
C. I. 18 965	Acid Yellow 17	+	sárga festék	szint. halogénorg. anyag, esetenként allergén
C. I. 19 120	Acid Yellow 13		sárga festék	csak rövid bőrérítkezésre, szint. anyag, esetenként allergén
C. I. 19 140	Acid Yellow 23, Tartrazin (E102)	??	sárga hajfesték	szint. anyag, erős allergén, fenil-hidrazint ad le, különleges tisztasági követelmények, egészség- károsodás lehetséges

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
C. I. 20 040	Pigment Yellow 16, diklór-benzidin	??	sárga festék	csak rövid bőrérítkezésre, szint. anyag, különleges tisztasági követelmények, egészségkárosodás lehet, (a kísérő rákkeltő 3,3'-diklór-benzidin megeng. konc. 0,005%)
C. I. 20 170	Acid Orange 24	?	narancs festék	nyálkahártya-érintkezés tilos, szint. anyag, esetenként allergén
C. I. 20 470	Erio-fekete	??	fekete hajfesték	nyálkahártya-érintkezés tilos, szint. anyag
C. I. 21 100	Pigment Yellow 13	+	sárga festék	csak rövid bőrérítkezésre, szint. halogénorg. anyag, esetenként allergén, különleges tisztasági követelmények, egészségkárosodás lehet (a kísérő rákkeltő 3,3'-diklór-benzidin megeng. konc. 0,005%)
C. I. 21 108	Pigment Yellow 83	+	sárga festék	csak rövid bőrérítkezésre, szint. halogénorg. anyag, esetenként allergén, különleges tisztasági követelmények, egészségkárosodás lehet (a kísérő rákkeltő 3,3'-diklór-benzidin megeng. konc. 0,005%)

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
C. I. 21 230	C.-Ext. Gelb 21	?	sárga hajfesték	nyálkahártya-érintkezés tilos, szint. anyag
C. I. 24 790	Acid Red 163	?	piros festék	csak rövid bőrérítkezésre, szint. anyag
C. I. 26 100	Sudan III	??	piros hajfesték	szint. anyag, esetenként allergén
C. I. 27 290	Acid Red 73, pamut-sarlach	??	piros festék	csak rövid bőrérítkezésre, szint. anyag, esetenként allergén
C. I. 27 755	C-Schwarz-7	+	fekete festék	szint. anyag, esetenként allergén, különleges tisztasági köv., egészségkárosodás lehet (a kísérő ólom megeng. konc. 100 mg/kg, arzén 2 mg/kg festék)
C. I. 28 440	Food Black 1, Brillant-fekete BN (E151)	+	fekete festék	szint. anyag, esetenként allergén, különleges tisztasági követelmények, egészségkárosodás lehet
C. I. 40 215	Direct Orange	??	narancs festék	csak rövid bőrérítkezésre, szint. anyag, néha allergén
C. I. 40 800	Food Yellow, E160a, béta-karotin	++	sárga festék	szint. anyag
C. I. 40 825	Carotene-Ester, beta-apo-8-karotinsav-etil-észter (E160f)	++	narancs hajfesték	többnyire szintetikus

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
C. I. 40 850	Canthaxanthin (E165g)	+	narancs festék	term. anyag, sok növényben előfordul, különleges tisztasági előírások, nagyobb mennyiségben látászavaró kristályképződés a szemfenéken
C. I. 42 045		?	hajfesték	szint. anyag
C. I. 42 051	Patentblau 5 (E131)	+	kék festék	szint. anyag, különleges tisztasági követelmények, egészségkárosodás lehet (a kísérő króm megeng. konc. 20 mg/kg festék)
C. I. 42 053	FDC Green 3	?	zöld festék	szint. anyag, allergén, az USA-ban állatkísérletekben rákkeltő
C. I. 42 080	Patentblau A	?	kék festék	csak rövid bőrérítkezésre, szint. anyag, allergizáló maradványok, festi a bőrt
C. I. 42 090	Acid Green 9	??	zöld hajfesték	szint. anyag, az USA-ban 1978 óta betiltva, állatkísérletekben rákkeltő, allergizáló maradványok
C. I. 42 100	Acid Green 9	++	zöld festék	csak rövid bőrérítkezésre, szint. halogénorg. anyag
C. I. 42 170	C-Grün-3	+	zöld hajfesték	csak rövid bőrérítkezésre, szint. halogénorg. anyag

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
C. I. 42 510	Fuchsin, Magenta I	?	lila festék	nyálkahártya-érintkezés tilos, szint. anyag, esetenként allergiaktiváló
C. I. 42 520	Basic Violet 2, Magenta III	??	lila festék	nyálkahártya-érintkezés tilos, szint. anyag, esetenként allergiaktiváló, az USA-ban 1973 óta betiltva, mivel rákkeltő (mell- és bőrrák)
C. I. 42 735	Acilanbrillant-kék	?	kék hajfesték	nyálkahártya-érintkezés tilos, szint. anyag, esetenként allergiaktiváló
C. I. 44 090	Food Green 4, Brillantsav-zöld, E142, green S	+	zöld festék	szint. anyag, különleges tisztasági követelmények
C. I. 45 100	Acid Red 52, Xililén-piros B	?	piros festék, csak rövid bőrérítkezésre	szint. anyag
C. I. 45 170	DC Red 19, Rhodamin B	??	piros festék	szint. anyag, esetenként allergén, az USA-ban szigorú korlátozás, mivel állatkísérletekben rákkeltő
C. I. 45 170:1	Rhodamin B-sztearát		piros festék	sminkszereknél és arctisztítóknál tilos, szint. anyag, esetenként allergén, szemünkbe ne kerüljön
C. I. 45 190	Violet 5 (EG)	?	lila hajfesték	csak rövid bőrérítkezésre, szint. anyag

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
C. I. 45 220	Acid Red 50	??	piros festék	csak rövid bőrérítkezésre, szint. anyag, arom. amin/fenol
C. I. 45 350, C.I. 45 350:1	Fluorescein	?	sárga hajfesték	szint. anyag, megeng. konc. 6%, esetenként allergiaváltó
C. I. 45 370, C. I. 45 370:1	Dibrom-Fluorescein	+	narancs hajfesték	károsodás lehetséges, szint. anyag, esetenként allergén, különleges tisztasági követelmények, egészségkárosodás lehet (a kísérő fluorescein megeng. konc. 1%, monobrom-fluorescein 2%)
C. I. 45 380, C. I. 45 380:2	Tetrabrom-Fluorescein, Eosin G	+	piros hajfesték	károsodás lehetséges, szint. anyag, esetenként allergén, különleges tisztasági követelmények, egészségkárosodás lehet (a kísérő fluorescein megeng. konc. 1%, monobrom-fluorescein 2%)
C. I. 45 396	Solvent Dye	?	narancs festék	szint. anyag, megeng. konc. ajakrúzsokban 1% (mint szabad sav)

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
C. I. 45 405	Acid Red 73	+	piros festék	arcápoló szerekben tilos, szint. halogénorg. anyag, szemünkbe ne kerüljön, néhaallergén, különleges tisztasági követelmények, egészségkárosodás lehet (a kísérő fluoreszcein megeng. konc. 1%, monobrom-fluoreszcein 2%)
C. I. 45 410	Tetrachor-Tetrabrom-Fluorescein, Eosin 10 B	+	piros hajfesték	szint. halogénorg. anyag, esetenként allergén, különleges tisztasági követelmények, egészségkárosodás lehet (a kísérő fluoreszcein megeng. konc. 1%, monobrom-fluoreszcein 2%)
C. I. 45 425	Dijod-Fluorescein	+	piros hajfesték	szint. halogénorg. anyag, esetenként allergén, különleges tisztasági követelmények, egészségkárosodás lehet (a kísérő fluoreszcein megeng. konc. 1%, monojód-fluoreszcein 3%)
C. I. 45 425:1	Erythrosin 6G	+	piros hajfesték	szint. halogénorg. anyag, esetenként allergén

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
C. I. 45 430	Tetrajod-Fluorescein, Erythrosin (E127)	+	piros hajfesték	szint. anyag, szemünkbe ne kerüljön, esetenként allergén, különleges tisztasági követelmények, egészségkárosodás lehet (a kísérő fluoreszcein megeng. konc. 1%, mono-jód-fluoreszcein 3%)
C. I. 47 000	Chinolin-sárga A	+	sárga festék	nyálkahártya-érintkezés tilos, szint. anyag, ritkán allergén
C. I. 47 005	Chinoptalon-Disulfonacid (E104), Quinoline yellow	+	sárga hajfesték	szint. anyag, ritkán allergén, különleges tisztasági követelmények
C. I. 50 325	Acid Violett 50	??	lila festék	csak rövid bőrérítkezésre, szint. anyag, arom. amin/fenol
C. I. 50 420	Acid Black 2, Nigrosin	?	fekete festék	nyálkahártya-érintkezés tilos, szint. anyag, ritkán allergén
C. I. 51 319	Pigment Violett 23	+	lila festék	csak rövid bőrérítkezésre, szint. halogénorg. anyag
C. I. 58 000	Alizarin	++	piros hajfesték	szint. anyag, esetenként allergén
C. I. 59 040	DC Green 8, Pyranin	++	zöld festék	nyálkahártya-érintkezés tilos, szint. anyag

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
C. I. 60 724	Hydroxy-Phenylamino-Antrachinon	??	lila festék	csak rövid bőrérítkezésre, szint. anyag, ritkán allergén, anilinmaradványok
C. I. 60 725	Hydroxy-(Methylphenyl-amino)-Antrachinon	??	lila festék	szint. anyag, ritkán allergén
C. I. 60 730	Acid Violett 43	?	lila festék	nyálkahártya-érintkezés tilos, szint. anyag, ritkán allergén
C. I. 61 565	Solvent Green 3, chinalizarin-zöld	??	zöld festék	szint. anyag, ritkán allergén
C. I. 61 570	Acid Green 25, alizarin-zöld G	??	zöld festék	szint. anyag, ritkán allergén
C. I. 61 585	Acid Blue 80	??	kék festék	csak rövid bőrérítkezésre, szint. anyag
C. I. 62 045	Acid Blue 62	?	kék festék	szint. anyag, ritkán allergén
C. I. 69 800	Dihydro-Antrachinonazin	+	kék festék	különleges tisztasági követelmények, szint. anyag
C. I. 69 825	Vat Blue 6	+	kék festék	szint. halogénorg. anyag, ritkán allergén
C. I. 71 105	Vat Orange 7	?	narancs festék	nyálkahártya-érintkezés tilos, szint. anyag
C. I. 73 000	Indigotin	++	kék festék	szint. anyag, ritkán allergén

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
C. I. 73 015	Indigo-Disulfonacid,) Indigotin I (E132)	?	kék hajfesték	szint. anyag, esetenként allergén, különleges tisztasági követelmények, egészségkárosodás lehet
C. I. 73 360	Vat Red 1	+	piros festék	szint. halogénorg. anyag, ritkán allergén
C. I. 73 385	Vat Violet 2	+	lila festék	szint. halogénorg. anyag, ritkán allergén
C. I. 73 900	chindion	?	lila hajfesték	csak rövid bőrérítkezésre, szint. anyag
C. I. 73 915	pigmentpiros	?	piros hajfesték	csak rövid bőrérítkezésre, szint. anyag
C. I. 74 100	Pigment Blue 15, heliogenkék	++	kék festék	csak rövid bőrérítkezésre, szint. anyag
C. I. 74 160	Pigment Blue 15, Monastral	++	kék festék	szint. anyag
C. I. 74 180	Direct Blue 86	++	kék festék	csak rövid bőrérítkezésre, szint. anyag
C. I. 74 260	Pigment Green 7	??	zöld festék	arcszerekben tilos, szint. halogénorg. anyag, szemünkbe ne kerüljön, dioxinmaradványok
C. I. 75 100	sáfrány, Safran	++	sárga festék	term. anyag
C. I. 75 120	Annatto, Bixtin (E160B)	++	narancs festék	term. anyag növ. magvakból, különleges tiszt. köv.

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
C. I. 75 125	Carotene, Lycopin (E160d)	??	sárga festék	term. anyag, előford. pl. a csipkebogyóban
C. I. 75 130	Carotene, alfa-, beta-, gamma-karotin (E160A)	++	narancs festék	többnyire szint., ritkán allergén
C. I. 75 135	Carotene-oxyd, Rubixanthin (E161d)	++	sárga festék	term. anyag növényekből, a bőrt festi
C. I. 75 170	Guanin	++	fehér festék	a purin, a zsírok term. kísérőjének vegyi változata
C. I. 75 300	Curcumin, turmeric, E100	++	sárga festék	term. anyag, ritkán allergén, különleges tisztasági követelmények
C. I. 75 470	Carmine, Cochenille (E120)	++	piros festék	term. állati anyag, ritkán allergén, különleges tisztasági követelmények
C. I. 75 810	Chlorophylle a, b (E140), a klorofil rézkomplexe	++	zöld hajfesték, dezodor és sebgyógyító hatású	term. anyag szárított levelekből, különleges tisztasági követelmények
C. I. 77 000	alumínium (E173)	+	fehér festék	term. ásványi anyag, bőrgyulladás lehet, különleges tisztasági követelmény
C. I. 77 002	Bentonite	?	fehér festék	szint. anyag, irritál
C. I. 77 004	Bentonite, kaolin, Bolus alba (alumínium-szilikát)	+	fehér festék, púder-alap, stabilizátor, fizikai fényvédő	term. ásványi anyag, környezetkímélő, enyhe dörzsanyag, más anyagok agresszivitását mérsékli

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
C. I. 77 007	Ultramarin	++	kék festék	ásv. anyag
C. I. 77 015	Pigment Red 101, vas(III)-oxid	++	piros festék	ásv. anyag
C. I. 77 120	Barium Sulfate, bárium-szulfát	++	fehér festék	ásv. anyag
C. I. 77 163	Wismut Oxychloride, bizmut-oxiklorid	??	fehér festék, nyári- szeplő-szappanban	ásv. anyag, mérgező
C. I. 77 220	Calcium Carbonicum, kalcium-karbonát (E170b)	++	fehér festék, dörzsanyag	term. ásványi anyag, ritkán allergén a nikkell- nyomok miatt, különleges tisztasági követelmények
C. I. 77 231	Calcium Sulfate, kalcium-szulfát, gipsz	++	fehér festék, púder- alap, enyhe dörzsszemcse	term. ásványi anyag
C. I. 77 266	Charcoal, szén	++	fekete festék	term. anyag, policiklikus arom. maradvány lehet
C. I. 77 267	Active Carbon, Charcoal, faszén	++	fekete festék	term. anyag
C. I. 77 268:1	Carbo medicinalis vegetabilis (E153)	++	fekete festék	növ. hamuból nyerik, különleges tisztasági követelmények, policik- likus arom. maradványok
C. I. 77 288	Chromiumoxide Green	??	zöld festék	szint. anyag, különleges tisztasági követelmények

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
C. I. 77 289	Chromiumoxide Green, víztartalmú króm-oxid	??	zöld festék	szint. anyag, esetenként allergén, különleges tisztasági követelmények
C. I. 77 346	Kobalt Blau, kobaltkék	++	kékeszöld festék	ásv. anyag
C. I. 77 400	Bronze Powder, bronzpor	++	barna festék	szint. anyag, néha allergén
C. I. 77 480	Gold (E175)	++	barna festék	term. ásványi anyag, ritkán allergén
C. I. 77 489, C. I. 77 491, C. I. 77 492, C. I. 77 499	Iron Oxidhydrate (E172), vas-oxidok és hidroxidok	++	narancs, piros, sárga és fekete festék, fizikai fényvédő, lefedő	ásványi anyagok, különleges tiszt. köv., egészségkárosodás lehet (megeng. konc. szelén 1mg/kg, higany 1 mg/kg festék)
C. I. 77 510	Ferriferro Cyanide, berlini kék	++	kék festék	szint. anyag, különleges tiszt. köv., nehézfém maradványok lehetségesek
C. I. 77 713	Magnesium Carbonate, magnézium-karbonát	++	fehér festék, púderben	ásv. anyag
C. I. 77 742	Mangan Phosphat, mangán-ammónium-difoszfát	++	fehér festék, púder-alap, fizikai fényvédő	ásv. anyag, nehézfém maradványok lehetségesek
C. I. 77 745	Mangan Phosphat, mangán-foszfát	++	piros festék, elfedő	ásv. anyag, nehézfém maradványok lehetségesek
C. I. 77 820	Silver (E124)	++	fehér festék, ezüst	term. ásványi anyag, különleges tisztasági követelmények

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
C. I. 77 891	Titanoxid, titán-dioxid, csillámkeverék, E171	++	fehér festék, elfedő	ásv. anyag, környezetterhelő termelés, különleges tiszt. köv., nehézfém maradványok lehetségesek
C. I. 77 947	Zinc Oxyde, cink-oxid	++	fehér festék, hatóanyag, izzadtságátlló	ásv. anyag, nehézfém maradványok lehetségesek
Citric Acid	citromsav	++	savfokszabályzó, lágyító, nedvtartó, tartósító	szint. anyag, természetben is előfordul (citrom), allergizáló maradványok
Citral		++	illatanyag, serkentő	szint. anyag, allergizál, nagyobb konc.-ban irritál
Citrulline	2-amino-5-ureido-valeriánsav	++	hatóanyag, aminosav	inkább reklámfogás
Climbazole	Chorphenoxy-Imidazolyl-Dimethylbutanon	+	tartósító	szint., halogénvegyület. allergizál, klórfenolt ad le
Clove Blossom Extract		+		I. Clove Oil
Clove Oil	szegfűszegolaj, Nelkenöl	+	fertőzésgátló, baktériumölő	term. illóolaj szegfűszegből, eugenol tartalma miatt erős allergén
CMC	karboxi-metil-cellulóz	+		farost-származék
Cobalt Chloride	kobalt-klorid	??	hatóanyag	ásv. anyag
Cobalt Titanium Oxide	kobalt-titánoxid	??	fényvédő	főleg ásv. anyag
Cocamide		++		I. Cocamide MEA

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Cocamide DEA+/MEA	kókuszszírsav-dietanolamid/monoetanolamid	++	mosóaktív anyag, sűrítő	főleg növ. anyag, szabad DEA-t tartalmazhat (rákkel-tő nitrózaminok veszélye)
Cocamide MIPA	kókuszszírsav-amid (a kókuszszír zsírsavainak savamidjai mono-izopropil-aminokkal)	+	gélképző, visszazsírozó, simító	főleg növ. anyag, nagyobb konc.-ban irritáló
Cocamidopropyl Amineoxyde	kokamidopropil-aminoxid	+	enyhe tenzid	főleg növ., nitrózamin, -amidképződés lehetséges
Cocoamidopropyl Betaine (Cocobetaine)		++	mosóaktív anyag	szint. anyag, más tenzidek bőrkímélését javítja
Cocoamidopropyl Betaine (Cocobetaine)		++	mosóaktív anyag	szint. anyag, más tenzidek bőrkímélését javítja
Cocamidopropyl Hydroxysultaine		++	mosóaktív anyag	enyhe tenzid, bőrkímélő, főleg növ. anyag
Cocampho Acetate		++		I. Cocampho Acetate
Cocampho Carboxy Glycinate		++		I. Cocampho Acetate
Coceth-n	koko-polietilénglikol-éter	+	enyhe tenzidek csoportja	főleg növ. anyag, PEG-ből
Cocoa Butter	kakaóvaj	++	állagképző, simító, visszazsírozó	term. zsír, a kakaógyártás mellékterméke, antioxidáns maradványok
Cocoampho Acetate	kokoamfo-acetát	++	enyhe tenzid, zsirtalanít, tisztít	növ. anyag, alkilamin-, klórecetsav-maradékok, szenzibilizáló

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Cocoampho Glycinate		++		hatásait l. Cocoampho Acetate
Cocobetaine		++	mosóaktív anyag, enyhe tenzid	főleg növ., alkilamin-, klórecetsav-maradékok, szenzibilizáló
Coconut Oil (Palm Oil Glycerides)	kókuszolaj	++	olajkomponens	a kókusz természetes olaja
Cocotrimonium Chloride		+	hajöblítő, javítja a fésülhetőséget, tartósító	főleg növ. anyag, nagyobb konc.-ban irritáló, allergén maradékok
Coenzyme Q 10	koenzim Q10	+	hatóanyag, ráncok ellen	testünk is előállítja, leköti a káros szabad gyököket, ráncatlanító hatása vitatott
Collagen	kollagén, állati fehérje	++	hatóanyag, nedvességtartó, ránc ellen	vágóhídi hulladékokból (porc, inak, bőrök) nyert anyag, nem tud beépülni, ráncot nem szüntet, csupán órákra bőrnedvesítő és simító hatású
Colloidal Sulfur	kolloid-kén, sulphur	++		l. Sulfur
Coltsfoot Extract	martilapu-kivonat, Huflattich	++	gyulladáscsökkentő, összehúzó, enyhe fertőtlenítő hatású	term. anyag, különösen tisztátalan bőrre és korpás hajra, ritkán allergén
Comfrey Extract	nadálytő-kivonat	++	sebgyógyító, vérkeringés serkentő, fertőzésgátló	nadálytőgyökér alkoholos/vizes kivonata

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Coneflower Extract	kasvirág-kivonat (Echinacea, Sonnenhut)	++	sebgyógyító, gyulladásgátló	a kasvirág (Echinacea) kerti dísnövény gyökereinek alkoholos/vizes kivonata
Copper Usnate	réz-uzninát, a szakáll- zuzmó uzninsavának sója	??	tartósító	növ. anyag, kozmetikumban tilos
Corn Oil, Corn Germ Oil	kukoricaolaj, kukoricacsíraolaj	++	olajkomponens	term. olaj, antioxidáns és oldószermaradványok
Croquat L		+	mosóaktív anyag, kation-tenzid	szint. anyag, bőr-, nyálkahártya-kímélő
Crotein ASC	fehérjeszármazék	+	hajápolók alapanyaga	szint. anyag, bőr-/nyálkahártya-kímélő
Cucumber Extract	uborkakivonat	++	bőrtisztító	term. anyag
Curry Red	curry piros	??	festék	szint. anyag
Cyclomethicone	szilikonolaj	+	oldószer	nedvességtartó, emulgeá- tor, dekoratív kozmetiku- mok hordozó anyaga, szint. anyag, bőrkímélő
Cypress Oil	ciprusolaj	++	illóolaj	a ciprusfa leveleiből, ágaiból nyert illóolaj
DEA-emulgeátorok általában	dietanolamin-vegyületek	+	emulgeátor, tenzid	nyersanyag vegyes, általában irritáló, nitrózamin képződés
DEA-Dodecyl- benzenesulfonate	dietanolamin-dodecil- benzol-szulfonát	??	tenzid	szint. anyag, irritál

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
DEA-Laurylsulfate	dietanolamin-lauril-szulfát	??	tenzid	nyersanyag vegyes, irritál
Decyl Oleate	decil-oleát	++	zsírkomponens	szint. anyag
Dedm Hydantoin Dilaurate	dedm hidantoin dilaureát, 1,3-bisz-(2-dekanoil-oxietil)-5,5-dimetil-2,4-imidazolidin-dion	??	tartósító	szint. anyag, a bőrben formaldehidet adhat le
Dehydroacetic Acid (Sodium Dehydroacetate)	dehidro-ecetsav (3-acetil-6-metilpirán-2,4-dion) és sói, nátrium-dehidro-acetát	++	tartósító (spraykben tilos), gombaölő szer	szint. anyag, megeng. konc. 0,6%, esetenként allergén, állatkísérletekben nagyobb konc.-ban bőr- és nyálkahártya izgató
Deodorized Kerosene	dezodorált kerozin	??	zsírkomponens	szint. anyag
Deproteinized Serum	fehérjementesített szérum	++		term. állati anyag, hatása kétséges
Di-t-Butylhydroquinone	di-tercier-butil-hidrokinon	??	orvosi hatóanyag	szint. anyag
Diammonium Dithioglycolate	diammónium-ditioglikolát	??	tartóshullámosító	szint. anyag, allergizál
Diamylhydroquinone	diamil-hidrokinon	??	antioxidáns	szint. anyag
Diazolidinyl Urea	N-(hidroximetil)-N-(1,3-dihidroximetil-2,5-dioxo-4-imidazolidinil)-N'-hidroximetil-karbamid	??	tartósító	szint. anyag, megeng. konc. 0,5%, esetenként allergén, a bőrben formaldehidet adhat le
Dibenzothiophene	dibenzotiofén	??	segédanyag	szint. anyag
Dibromopropamide Diisethionate	1,3-bis(4-amidino-2-bróm-fenoxi)-n-propán-(dibrom-propanidin)-di-izetionát	+	tartósító	szint. anyag, megeng. konc. 0,1%, esetenként allergén

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Dibutyl Phtalat	dibutil-ftalát	??	oldószer, lágyító, napvédő szerekben	szint. anyag, máj-, ivarszerv-károsító, hormonszerű hatás
Dichlorbenzyl Alcohol	diklór-benzil-alkohol	+	tartósító	szint. anyag, megeng. konc. 0,1%, esetenként allergén
Dichloro-M-Xylenol	diklór-m-xilenol	??	tartósító	szint. anyag, arom. amin/fenol
Dichloromethane	diklór-metán	??	oldószer	szint. anyag, rákkeltő
Dichlorophene	diklorofén	??	tartósító	szint. anyag, megeng. konc. 0,5%, esetenként allergén, főlirat előírva, Japánban betiltva, nyomokban rákkeltő dioxin és furán lehet
Didecene	didecén	??	lipid, visszazsírozó	szint. anyag
Diethoxyethyl Succinate	dietoxietil-szukcinát	??	segédanyag	szint. anyag
Diethyl Phtalat	dietil-ftalát	??	oldószer, lágyító, napvédő szerekben, alkohol denaturálására	szint. anyag, idegméreg; máj- és ivarszervkárosító, hormonszerű hatás
Diethyl Toluamide	dietil-toluamid	??	repellens, rovarűző szer	szint. anyag, mérgező
Diethylene Glycol	dietilén-glikol	?	oldószer	szint. anyag, külső használata problémamentes, 1985-ben borhamisításra használták

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Diethylene Glycol vegyületek	dietilén-glikol-vegyületek	??	emulgeátor, lipid, tenzid	szint. anyag
Dihydroxyacetone	dihidroxil-aceton (DHA)	+	barnító anyag, bőr barnításához	szint. anyag, a bőrrel barna vegyületeket képez, alig véd az UV-sugaraktól, hatása csak néhány napos, a bőrt kiszárítja
Dihydroxy-indole	dihidroxil-indol	??	hajfesték	szint. anyag, arom. amin/fenol
Diisopropyl Adipate	diizopropil-adipát	+	oldószer, sűrítő	szint. anyag, bőrkímélő
Dimethicone	dimetil-polisziloxán, Siliconöl, szilikonolaj	?	hajlakk, lipid	szint. anyag, hajápolók hatását zavarhatja
Dimethicone Copolyol csoport	dimetil-sziloxán-glikol-kopolimér	+	emulgeátor, stabilizátor, lipid	szint. anyag, PEG-ből
Dimethiconol Fluoroalcohol Dilinoleic Acid	dimetikonol-fluoralkohol-di-linolsav	??	filmképző, lágyító	szint. szilikonvegyület
Dimethoxydiglycol	dimetoxi-diglikol	??	oldószer	szint. anyag, mérgező
Dimethyl Ether	dimetil-éter	+	hajtógáz	szint. anyag
Dimethyl Hydroxymethyl Pyrazole	dimetil-hidroximetil-pirazol	??	tartósító	szint. anyag, a bőrben formaldehidet adhat le
Dimethyl Imidazolidinone	dimetil-imidazolidinon	??	tartósító	szint. anyag, a bőrben formaldehidet adhat le
Dimethyl Oxazolidine	4,4-dimetil-1,3-oxazolidin	??	tartósító, rögtön leöblítendő szerekhez	szint. anyag, megeng. konc. 0,1%, formaldehidet adhat le

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Dimethyl Phtalate	dimetil-ftalát	??	repellens, rovarűző, lágyító	szint. anyag
Dimethylaminostyryl Heptyl Methyl Thiazolium Iodide		??	tartósító	szint. anyag
Dimethylol Ethylene Thiourea	dimetilol-etilén-tiokarbamid	??	tartósító	szint. anyag, allergén, fehérjekárosító
Dinonyl Phenol	dinonil-fenol	??	tartósító	szint. anyag
Diocetyl Cyclohexane	dioktil-ciklohexán	?	olajkomponens	szint. anyag, bőr- és nyálkahártya kímélő
Diocetyl Phtalate	dioktil-ftalát	??	lágyító	szint. anyag, mérgező
Diocetyl Sodium Sulfosuccinate	dioktil-nátrium-szulfoszukcinát (Aerosol-OT)	?	tenzid	szint. anyag, ritkán allergén, a bőrt irritálja
Disodium Bisethylphenyl Triaminotriazine Stilbenedisulfonate		??	hajfesték	szint. anyag
Disodium Distyrylbiphenyl Disulfonate		??	hajfesték	szint. anyag
Disodium EDTA	etilén-diamin-tetraecetsav dinátrium sója	?	tartósító, stabilizátor	szint. anyag, allergiát okozhat, mint tartósító nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvesítő és lágyító szerepel
Disodium Laureth Sulfosuccinate	dinátrium-lauril-éter-szulfoszukcinát	??	mosóaktív anyag	szint. anyag, bőrkímélő, dioxánmaradvány
Disodium Phosphate	dinátrium-foszfát	?	fogkrém-alapanyag	szint., ásványi anyag

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Disodium Silicofluoride	nátrium-sziliko-fuorid	++	fogszuvasodás ellen	szint. anyag, megeng. konc. 0,15%, figyelmeztető följirat előírva, hatása vitatott, mert rövid ideig van a fogakon
Distearyldimonium Chloride	disztearil-dimónium-klorid	+	hajöblítő, antisztatikum, javítja a fésülhetőséget	szint. mosópor-öblítő, első generációs, ma már csak kozmetikumokban
D-Limonen	d-limonén, citromolaj-összetevő	?	illatanyag, fertőzésgátló, tisztítószerekben	növ. anyag, frissen nem, de állás után a geraniolhoz hasonló allergén
Dm-, Mdm-, Dmdm Hydantoin, Dmhf	1,3-bis-(hidroxi-metil)-5,5'-dimetil-2,4-imidazolidin-dion	??	tartósító	szint. anyag, a bőrben formaldehidet adhat le, megeng. konc. 0,6%, mutagén, allergizál; tartósítóként nem engedélyezett, ezért főképp mint nedvesítő és lágyító szerepel
Dodecatrienol	Farnesol	++	dezodoráló, baktériumölő	term. illóolaj, gyöngyvirág-, hársillat
Dodecylbenzene Sulfonic Acid	dodecilbenzol-szulfonsav	??	kationos hajöblítő, tenzid	szint. anyag, irritál
Dodecylbenzyltrimonium Chloride	dodecilbenzil-trimónium-klorid	??	kationos hajöblítő, antisztatikus	szint. anyag, irritál, növeli a fésülhetőséget
Dodoxynol-n	etoxilált alkilfenolok csoportja	+	tenzid, emulgeátor	szint. anyag, PEG-alapú

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
D-Panthenol		++		I. Panthenol
Dromiceius		??	zsírkomponens, visszazsírozó	állati zsír, kihaló fajból (Dromiceius novae- hollandiae, emu)
Echinacea		++		I. Coneflower
EDTA		??		I. Disodium EDTA
Elastin		++	rác ellen	vágóhídi hulladékokból nyert term. anyag, a bőrbe nem tud behatolni, nincs ránctalanító hatása, csak néhány órára bőrsimulás és nedvesség-gyapodás
Elder Extract	bodzakivonat, Holundertinktur	++	tisztátalan bőr tisztítása	bodzavirág alkoholos oldata
Embryo Extract	embriókivonat	++		term. állati anyag, hatása kétséges
Emulgan ALC			emulgeátor	szint. anyag, vegyileg tartósítva
Emulsan	pálmásav-glükózid	++	emulgeátor, V/O	ajánlott enyhe emulgeátor, egyben nedvességleadó is
Epoxidized Soybean Oil	epoxidált szójaolaj	??	filmképző, lágyító	főleg növ., fehérjekárosító
Ethoxydiglycol	dietilén-glikol- monoetil-éter	??	oldószer	szint. anyag, mérgezés- veszély, állatkísérletekben bőr- és nyálkahártya izga- tó, torzszülötteket okoz

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Ethoxydiglycol Acetate	dietilén-glikol-monoetil-éter-acetát	??	oldószer	szint. anyag
Ethoxyethanol	etoxi-etanol, etilén-glikol-monoetil-éter, Cellosolv	??	oldószer	szint. anyag
Ethoxyethanol Acetate	etoxietanol-acetát	??	oldószer	szint. anyag
Ethyl Alcohol	Etanol, alkohol	esetenként értékelendő	oldószer, tartósító, frissítő	szint. anyag, gyakori alkalmazáskor bőr- és nyálkahártya izgató, a bőrt kiszárítja
Ethyl Butyl Valerolactone	etil-butil-valerolakton	??	illatanyag	szint. anyag, fehérjekárosító
Ethyl Hexanediol	etilhexán-diol	??	oldószer	szint. anyag
Ethyl Metacrylate	etilmetakrilát	??	fimképző, lágyító	szint. anyag, fehérjekárosító
Ethyl Methylene-phenylglycidate	etil-metilén-fenilglicidát	??	segédanyag	szint. anyag, fehérjekárosító
Ethylparabene	para-hidroxi-benzoésav-etilészter, PHB	++	tartósító	szint. anyag, mint tartósító nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvesítő v. lágyító szerepel
Ethylquecksilber(II)-thiosalicilsaure	etil-higany-tioszalicilsav	??	tartósító, smink- és arctisztítóknál	szint. anyag, megeng. konc. 0,007%, fölírat előírva
Etidronic Acid	etidronsav	??	hajápolók és szappanok stabilizátora, fogkő-akadályozó	szint. anyag, megeng. konc. szájjápolókban 1%, hajápolókban 1,5%, szappanokban 1,5%

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
				panokban 0,2%, mint tartósítósó nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvesítősó v. lágyítósó szerepel
Eucerin	Lanolin, gyapjúzsír	++	zsírkomponens	gyapjúzsír (5%) és paraffinolaj keveréke, bőrkímélős, l. paraffinolaj; rovarirtósónyomokat tartalmazhat
Eucerit	tisztított gyapjúalkoholok	++	zsírkomponens	l. Wool Wax Alcohols
Eugenol		??	illatanyag, hatósóanyag	szegfűillat, szegfűolajból nyerik, gyakori allergén
Euxyl K100		??		l. Methyl-chloro-isothiazolinone
Euxyl K104		??	tartósítósó	1 rész Euxyl K400 és 10 rész víz
Euxyl 400		??	tartósítósó	1,2-dibróm-2,4-dicyanobután (l. ott) és 2-fenoxietanol keveréke
Farnesol		++		l. Dodecatrienol
Fennel Extract /Oil	ánizskivonat/olaj	++	enyhe fertósítlenítősó	ánizsmagból nyert anyag
Ferric Ferrocyanide		++		l. C. l. 77 510
Festiger HF 37/HF64	Luviskol VA37/VA 64, vinil-pirrolidon: vinil-acetát kopolimer	+	hajrögztítősó, filmképzősó hajlakkokban	szint. anyag, bőrkímélősó

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Festigerquat 550	Luviquat FC 550, poli-kvaterner vegyület	+	hajrögzítő	szint. anyag, bőrkímélő
Fibronectin		++	hatóanyag	term. állati anyag, hatása kétséges
Fibrostimulin K		+	ránc ellen	borjúvérből nyerik, a bőrbe nem hatol be, ránc-talanító hatása nincs, csupán órákra bőrsimítás és nedvességgyarapodás
Flavour	aroma	esetenként értékelendő		pontatlan megjelölés, számos aromaanyag gyűjtőfogalma
Fluidlecithin BE/Cm/Super	lecitin termékek, BE = Bade Öle, Cm = Creme	++	emulgeátorok	term. ajánlott anyag, szójából nyerik, bőrkímélő
Fluorosalan		??	tartósító	szint. halogénorg. anyag, mint tartósító nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvesítő v. lágyító szerepel
Folic Acid	folsav	++	bőrápoló	a B-vitaminokhoz tartozik, bőrön át a bevitel értelmetlen, vitaminhiány esetén kiegyensúlyozott táplálkozás ajánlott, pl. teljes kiőrlésű termékek, zöldség

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Formaldehyde	formaldehid	??	tartósító, fertőtlenítő, spraykben tilos	szint. anyag, allergén, mutagén, megeng. konc. szájápolókban 0,1%, körömkeményítőkben 5%, 0,05%-tól fölirat előírt, állatkísérletekben bőr- és nyálkahártya izgató, rák- keltés gyanúja, a bőr öre- gedését gyorsítja; mint tar- tósító nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvesítő v. lágyító szerepel
Furfural	furfurol	??		hatásait l. Formaldehyde
Fragrance	illatanyag	esetenként értékelendő	parfüm	számos vegyi anyag, illat- szer gyűjtőneve, köztük sok allergén, mint pl. a perubalzsam, vagy föl- gyülemelő, mint a mósusz
Gelbildner PN 73	poliakrilsav	+	gélképző, sűrítő	szint. anyag, bőrkímélő, benzolmaradvány
Gelee Royal		++		l. Royal Jelly
Genamin KDM			mosóaktív anyag, stabilizátor	szint. anyag, bőrkímélő
Geranium Oil	gerániumolaj	++	illatanyag	term. növ. illóolaj, geraniol- tartalma gyakori allergén
Germall		??		l. Imidazolinyl Urea

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Ginseng Extract	Ginseng Hydroxypropyltrimonium Chloride, ginzengkivonat	++	hajöblítő, nyugtató	ázsiai növ. gyökeréből, hatása kozmetikumban kétséges, inkább reklámfogás
Glutaral	glutáraldehid	??		hatásait l. Formaldehyde
Glycerin	glicerin	+	nedvszívó, kisebb konc.-ban nedvesen tartó alkotórész	zsírok és olajok alkoholkomponense, szint. gyártása propilénből, a bőrön ragadós filmet képez, nagyobb konc.-ban (30%) a bőrből vizet von ki, ezáltal azt kiszárítja, bőrizgató, csecsemő-bőr-ápolókban nem ajánlott
Glycerin Fettsaure Ester	glicerin-zsír-sav-észter	++	emulgeátorok	zsírsavból készült emulgeátorok gyűjtőneve, szint. és term.
Glyceryl Laurate	glicerin-monolaureát	++	zsírkomponens, emulgeátor, sűrítő, nedvességtartó, enyhén baktériumölő	részben szappanosított kókuszszír
Glyceryl Oleate	glicerin-monooleát	++	zsírkomponens, emulgeátor, sűrítő, nedvességtartó	részben szappanosított étolaj
Glyceryl PABA	4-amino-benzoésav-1-gliceril-észter	++	UV-B sugarak szűrője	szint. anyag, megeng. konc. 5%, ritkán allergén

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Glyceryl Sorbitan Stearate	gliceril-szorbitán-mono-sztearát	++	emulgeátor	szint. anyag
Glyceryl Stearate (SE)	glicerín-mono-sztearát	++	emulgeátor	szint. anyag, önmulgáló (SE: selbst emulgierend)
Glycine	Glicin (aminoecetsav)	++	ízesítő, aminosav	fehérjeösszetevő, term. előfordulás pl. a zselatinban, állatkísérletekben nagyobb konc.-nál növekedési zavarok, több elhullás; az USA egészségügyi minisztériuma javasolja kihagyni az élelmiszerekből
Glycintensid	Rewoteric	++	tenzid, enyhe	szint. anyag, fehérjékből
Glycol Distearate	glikol-disztearát 90	+	emulgeátor, akné ellen, zavarosító (samponoknál)	szint. anyag, kozmetikumokban erősíti a bőrápoló hatást
Glycyrrhethinic Acid	enoxolon	++	gyulladásgátló, baktériumölő	term. anyag, édesgyökérből nyerik
Glyoxal	glioxál	??	tartósító	szint. anyag, mutagén, fehérjekárosító, a bőrt és a haját keményíti, gyulladásos bőrreakciók, nagyobb konc.-ban irritál, hullakonzerváló
Glyoxalic Acid	glioxálsav	??	tartósító	szint. anyag, fehérjekárosító

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Goldorange E110		++		I. C. I. 15 985
Grape Seed Oil	szőlőmagolaj	++	olajkomponens	ajánlott, kiváló bőrápoló olaj
Guar Gum	guarliszt	++	stabilizátor, gélképző	egy indiai fa (Cyamopsis tetragonolobus) magjából készülő term. anyag
Gummi arabicum		++		I. Acacia
Hamamelis		++		I. Witch Hazel Extract
Hawflower Extract	galagonyakivonat	++	összehúzó, tartósító	galagonyabogyó vizes és alkoholos oldata
Hc hajfestékek általában		??		szint. arom. amin/fenol
Heart Extract	szívkivonat	++		term. állati anyag, hatása kétséges
Heliozint K		++	tartósító	szint. anyag, 10-15% heliotropin (a bors anyaga) és 3-fenilpro-panol (styrax-fagyanta), mindkét anyag már igen kis mennyiségben bőrizgató
Heptane	heptán	??	segédanyag	a földgáz alkotója
Hexamethyldisiloxane	hexametil-disziloxán	??	szilikon alapú oldószer	szint. anyag, belélegezni veszélyes
Hexamine Diisethionat		+	tartósító	szint. anyag, esetenként allergén, megeng. konc. 0,1%

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Hexetidine	hexetidin	??	tartósító	szint. anyag, allergiát okoz, mint tartósítót nem engedélyezték, ezért főleg mint nedvesítő v. lágyító szerepel
Hexylene Glycol	hexilén-glikol	?	oldáskönnyítő, tartósító	szint. anyag, állatkísérletekben bőr- és nyálkahártya irritáló, allergiát okozhat, mint tartósítót nem engedélyezték, ezért főleg mint nedvesítő v. lágyító szerepel
Hibiscus Extract	hibiszkusz kivonat	++	aroma, hatóanyag, l. AHA-sav	a hibiszkuszvirág húsos kelyhéből nyert piros színű kivonat
Hirudinea Extract	piócakivonat	++	gyógyászati hatóanyag, bőrvédő, véráramlás-gátló	állati anyag, hatása kétséges, inkább reklámfogás
Histidine, -Hydro-chloride		esetenként értékelendő	hatóanyag, aminosav	hatása kétséges, inkább reklámfogás
Holan, HOE S 3495		+		I. PEG-10 Polyglyceryl 2-Laurate
Homosalate	3,3,5-trimetil-ciklohexil-szalicilát	??	UV-B sugárszűrő	szint. anyag, megeng. konc. 10%, allergén

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Honey	méz	++	sebgyógyító, krémek, zselék nedvesen tartására	term. anyag, pollen-tartalma miatt allergén
Hops Extract	komlókivonat	++	nyugtató, gyulladásgátló	komlóból nyert term. anyag
Horse Chesnut Extract	vadgesztenye-kivonat	++	vérkeringés-serkentő, visszérkezelésnél	term. anyag, vadgeszt.-ből, szaponinokat tartalmaz
Horsetail Extract	mezei zsurló, Equisetum	++	enyhe gyulladásgátló, vérkeringés-serkentő	mezei zsurló vizes/alkoholos oldata, tisztátalan bőrre ajánlott
Horse Tissue Extract	lőszövet-kivonat	++	hatóanyag	term. állati anyag, hatása kétséges
Hostacerin PN 73		+	sűrítő, gélképző pl. hajszelénél	szint. anyag, bőrkímélő
Hyalumuco Lösung		+	a hámréteg vízfől-vevő képességét javítja	vágóhídi hulladékokból (vékonybelek, porc) nyerik
Hyaluronic Acid	hialuronsav	+	a hámréteg vízfől-vevő képességét javítja	baromfitarajból nyert term. anyag
Hydrated Silica	kovasav, SiO ₂ , Kieszelgur	++	emulziókat stabilizál, porok szóró- és nedvszívó képességét növeli, dörzsszemcse	szint. anyag, aránylag enyhe dörzsszemcse

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Hydrogenated C 6-14 Olefin Polymers	hidrogénezett olefin-polimer	??	zsírkomponens	főleg növ. eredetű anyag
Hydrogenated Castor Oil	ricinusolaj, hidrogénezett	+	zsírkomponens	I. Castor Oil
Hydrogenated Polyisobutene	Luvitol HP, állati eredetű fartőmirigyzsír-helyettesítője, 2-metil-propán homopolimer	?	emulgeátor, lágyító, filmképző	szint. anyag
Hydrogenated Shark Liver Oil	hidrogénezett cápaolaj	??	zsírkomponens, visszazsírozó	állati zsír, kihaló cápákból
Hydrogen Peroxide	hidrogén-peroxid	++	fehérítő, fertőtlenítő, a hajformázás alapanyaga	szervetlen kémiai anyag, főlrát előírva, szemünkbe ne kerüljön, ha mégis, rögtön kimosni; megeng. konc. hajápolókban 12%, bőrápolókban 4%, körömkeményítőkbén 2%
Hydrogenated Tallow Glyceride	hidrogénezett faggyúglicerid	++	zsírkomponens	vegyileg átalakított triglicerid
Hydrolyzed Animal Protein	(Casein, Fibronectin, Gelatin, Keratin, Red Blood Cells etc.), fehérje hidrolizátumok	++	haj- és fejbőrápoló	term. állati fehérjék szőrből, gyapjából, placentából stb., hatás vitatott
Hydrolyzed DNA, RNA	DNS-, RNS-hidrolizátum	++	hatóanyag, bőrvédő	hatása kétséges, inkább reklámfogás
Hydrolyzed Human Placental Protein	emberi méhlepény hidrolizátum	??	hatóanyag	kozmetikumokban tilos

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Hydrolyzed Milk Protein	kazein-hidrolizátum	++	kozmetikum-alapanyagok bőrkímélését növeli	enzimekkel átalakított tejfehérje, hatása vitatott
Hydrolyzed Silk Protein	selyemfehérje-hidrolizátum	++	nedvességtartó	nyerselyemből kinyert fehérje, hatása kérdéses
Hydroquinone, -PCA	hidrokinon-prolin-észter	??	hajfesték, bőrfehéritő	agresszív, rákkeltés gyanúja alatt álló anyag, megeng. konc. 2%, előírt föli- rat: szemöldök- és szem- pillafestés tilos, ha szembe kerül, rögtön kimosni, bőrfehéritésnél csak kis felületen szabad fölvenni, 12 éven aluliaknak tilos
Hydroxyantraquinone, Aminopropyl Methyl Morpholinium Ethosulphat		??	hajfesték	szint. anyag
Hydroxy-benzomorpholine	hidroxi-benzomorfolin	??	hajfesték	szint. anyag
Hydroxyethyl Celullose		++	sűrítő, kötőanyag, stabilizátor	főleg növ. anyag
Hydroxyethyl Diphenyl Imidazoline		??	tartósító	szint. anyag, a bőrben for- maldehidet adhat le; mint tartósító nem engedélye- zett, ezért főleg mint ned- vesítő v. lágyító szerepel

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Hydroxyethyl-vegyü-letek (PEI-(Aziridine, homopolymer-, Nitro-, Amin-) általában)		??	filmképző, hajfesték	szint. anyag
Hydroxylamine HCl, -Sulfate	hidroxilamin,-hidroklorid, -szulfát	??	segédanyag	ásv. anyag
Hydroximethyl- Dioxo-azobicyclooctane		??	tartósító	szint. anyag, a bőrben formaldehidet adhat le
Hydroxypropyl-bis-(N-Hydroxyethyl-P-Phenylenediamine)		??	hajfesték	szint. anyag
Hydroxypropyl-Methylcelullose		++	gélképző, arc-maszkok, összehúzó	főleg növ. anyag
Hypericum Extract/Oil	orbáncfű-kivonat/olaj	++	összehúzó, sebgyógyító, nyugtató	alkoholos-vizes kivonat, olajos kivonat, napolajban tilos, fehér bőrűeknek nem ajánlott, mert a bőrt napozáskor károsíthatja
Imidazolidinyl-Urea	imidazolidinil-karbamid	??	tartósító	szint. anyag, formaldehidet ad le, megeng. konc. 0,6%, allergén, fehérjekárosító
Incroquat Behenyl TMC	behéntrimonium-klorid és i-propil-alkohol vegyülete	++		I. Trimethyl Behenyl-Ammonium Chloride
Inositol	inozit, cukoralkohol	++	édesítő, a hámréteg vízmegkötését növeli	növ. anyag

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Iodopropenyl-Butylcarbamate	jódpropenil-butilkarbamát	+	tartósító	szint. halogén vegy., mint tartósító nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvesítő v. lágyító szerepel
Iron Oxides	vas-oxidok	++	festékek	I. C. I. 77 015, -489, -491, -492, -499
Isoamyl p-Methoxycinnamate	izoamil-para-metoxi-cinnamát	?	fényvédő, krémekben	szint. anyag, allergizáló maradványok
Isobutane	izobután	??	hajtógáz	szint. anyag
Isobutylparabene		+		I. Parabene
Isohexadecane	izohexadekán	??	oldószer	szint. anyag
Isolongifolene- Epoxide	izolongifolén-epoxid	??	illatanyag	szint. nyag, fehérjekárosító
Isopropyl Alcohole	izopropanol, 2-propanol	++	oldószer, fertőtlenítő	szint. anyag, ritkán allergén, erősebb zsírtalanító és fertőtlenítő, mint az etanol
Isopropylamine-Dodecylbenzenesulfonate	izopropilamin-dodecyl-benzol-szulfonát	??	tenzid	szint. anyag, irritáló
Isopropyl Benzylsalicylate	4-izopropil-benzil-szalicilát	++	fényszűrő	szint. anyag, megeng. konc. 4%, esetenként allergiakiváltó
Isopropyl- Metoxycinnamate	izopropil-metoxicinnamát	+	fényvédő	szint. anyag, allergizáló maradványok

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Isopropyl-Myristate	izopropil-mirisztát	++	ragasztó, oldás-könnyítő, visszazsírozó szappanokban és samponokban, növeli a bőr-ápoló képességet	a mirisztinsav származéka (kókuszszír-összetevő), bőrkímélő, komédót (faggyúdugaszt) okozhat
Isopropyl Palmitate	izopropil-palmitát	++	olajkomponens, visszazsírozó	a palmitinsav származéka (sok zsír összetevője), komédót (faggyúd.) okozhat
Isostearamidopropyl Epoxypropyl Dimonium Chloride		??	filmképző	szint. anyag, fehérekárosító
Isosteareth-n, Isostearyl-általában	etoxilált izosztearil-sav, izosztearilsav	++	emulgeátor, lipid, tenzid	főleg szint. anyag
Isothiazolone		??		I. Methyl-chloro-isothiazolinone
Ivy Extract	borostyánkivonat, Efeu	++	görcsoldó, összehúzó	vizes-alkoholos oldat
Jasmine Oil	jázminolaj	++	illatanyag	jázminvirág illóolaja
Jojoba Oil	jojobaolaj	++	olajkomponens	ajánlott, bőrbárát olaj, a sivatagi jojoba (Simmondsia chinensis) növényből, az ámbrás cet olajának helyettesítője
Juniper Extract	boróka, Wacholder	++	vérkeringés-serkentő	vizes-alkoholos kivonat
Kamille	kamilla, Matricaria	++		I. Chamomille Oil

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Kaolin	bolus alba, bentonit, alumínium-szilikát, E559	++		I. C. I. 77 004
Kathon CG		??	I. Methyl- Isothiazolinone	Methyl-Chloro- Isothiazolinone
Kieselgur	kovaföld	++		I. Silica
Kirschrot E127		??		meztévesztő megjelölés, I. C. I. 45 430
Kolophonium	kolofónium, fenyőgyanta	??	kenőcs- és ragtapasz-gyártás	örökzöldek gyantasav- keverékéből nyert nyers balzsam, gyakori allergén
Kurquat KDM				I. Genamin KDM
Lactic Acid/Sodium Lactate	tejsav, nátrium-laktát	++	nedvességtartó, bőr savfokának szabályozása	a bőr term. savköpenyé- nek összetevője, előfordul növényekben, aludttej- ben, szint. is gyártják
Lactoferrin, -globulin		++	hatóanyag	term. állati anyag, hatása kétséges, inkább reklám- fogás
Lamecreme ZEM		++	emulgeátor, önemulgáló krémalapanyag	szint. anyag, enyhe, bőrbarát
Lamepon S		++	mosóaktív anyag	kollagén alapú szint. anyag, 30%-os, 0,8% fenoxi-etanollal és 0,3% PHB-észterrel tartósított

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Laneth-n	etoxilált állati zsírok	+	emulgeátorok, lipidek, tenzidek	állati zsírokból, PEG-ből
Lanette N	cetil-sztearil-alkohol	++	O/V-emulgeátor, krémalapanyag	szint. anyag
Lanolin	gyapjúzsír	++	állagképző, szappanokban visszazsírozó	a CTFA-megjelölés a term. gyapjúzsírra vonatkozik, a Német Gyógyszerkönyv (DAB) egy keverékre: 65% gyapjúzsír, 15% paraffinolaj, 20% víz; jól behatol a bőr felső rétegeibe, rovarirtó-szennyezettség lehetséges, ritkán allergén
Lanolin Alcohol		++		I. Wool wax alcohol
Lanolin Anhydrid		++	állagképző	vízmentes gyapjúzsír, 300% vizet tud fölvenni, a bőr felső rétegeibe könnyen behatol, lehet peszticidekkel szennyezett
Lanolin Oil		++	zsírkomponens	a gyapjúzsír folyékony összetevője, bőrkímélő
Lapyrium Chlorid	lapirium-klorid	??	kationos hajöblítő, antisztatikus, növeli a fésülhetőséget	szint. anyag, fehérjekárosító
Lauralkonium Bromid, Chlorid		??	kationos hajöblítő, antisztatikus	szint. anyag, növeli a fésülhetőséget

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Laureth-n (2, 3, 4) általában	a lauril-alkohol etilén-glikolétere	??	tenzid, emulgeátor	szint anyag, allergizál, bőr- éztelenítő, nagyobb konc.-ban irritál, PEG-ből épül föl
Laurtrimonium Trichlorophenoxide		??	tartósító, fertőtlenítő	szint. halogén vegy., arom. amin/fenol; mint tartósító nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvtartó és lágító szerepel
Lauryl Alcohol	C12 alkohol	++	tenzidek, púder és szappanparfüm gyártása	szint. anyag
Lauryl Aminopropyl Glycine	lauril-aminoprolil-glicin	++	enyhe tenzid, samponok bőr- izgatását csökkenti	főleg növ. anyag, allergizáló maradványok előfordulhatnak
Lauryl Diethylene Diaminoglycine	lauril-dietilén- diaminoglicin	++	enyhe tenzid, samponok bőr- izgatását csökkenti	főleg növ. anyag, allergizáló maradványok előfordulhatnak
Lauryl Hydroxy Sultaine		++	enyhe tenzid	főleg növ. anyag, allergizáló maradványok előford.
Lauryl Methacrylate	lauril-metakrilát	??	filmképző, lágító	szint. anyag, fehérjekárosító
Laurylpyridinium Chloride	lauril-piridinium-klorid	??	kationos hajöblítő, antisztatikus, növe- li a fésülhetőséget	szint. anyag, erősen irritál, allergizáló maradványok előfordulhatnak

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Lavender Oil	levendulaolaj	++	illatosító, nyugtató, fertőzésgátló	levendulavirágból nyert illóolaj, bőrön összeférhetlenség léphet föl
Lead Acetate	ólom-acetát	??	csak mint hajfesték engedélyezett	mérgező, megeng. konc. 0,6%, előírt fölirat: „Gyerekektől távol tartani, szemünkbe ne kerüljön; használat után kezet mosni; szemöldök, szempilla, bajusz festésére használni tilos; bőrirritáció esetén kezelést abbahagyni.”
Lecithin	lecitin csoport	++	sárga V/O-emulgeátor, habzásszabályzó	állati és növényi sejtekből, többnyire szójából nyert zsírszerű anyag, színe miatt ritkán alkalmazzák, pedig ajánlott bőrbarát
Lidocaine	lidokain	??	érzéstelenítő, csak borotválkozás utáni szereknél	szint. anyag, megeng. konc. 0,1%, esetenként allergén
Lemon Oil	citromolaj, Lime Flower Oil, Limonenöl	++	illóolaj, oldószer, tusfürdőkben, parfümökben	citromhéjból készül, fény- és levegőérzékeny, D-limonén összetevője, gyakori allergén

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Linden Blossom Extract	hársfavirág-kivonat, Lindenextrakt	++	oldószer, összehúzó	hársvirág vizes/alkoholos kivonata, peszticid- maradványok
Linole Amide DEA	dietanolamin- linolsavamid	??	zsírkomponens, sűrítő, zsírozó, habstabilizáló	főleg növ. anyag, antioxidáns maradékok, szabad dietanol-amidot tartalmazhat (rákkeltő nitrózaminok veszélye); a berlini Szövetségi Egészségi Hivatal kozmetikumokban 1987 óta nem ajánlja
Linole Amide MEA	monoetanolamin-linolsav- amid, Colamid	+	zsírkomponens, visszazsírozó, simító, gyógyító	főleg növ. anyag, antioxidáns maradékok
Linoleic Acid, Linolenic Acid	linolsav, F-vitamin	++	bőrpoló	életfontosságú (esszenciális) zsírsav, a sejtfalak alkotója, bőrön át bejuttatni nem érdemes, táplálkozással kell fölvenni, pl. növ. olajok, margarin

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Linseed Oil	lenmagolaj	++	olajkomponens	lenmagból préselt ajánlott olaj, különösen zsíros, tisztátalan bőrre
Lipodermine	liposzómák, zsír-mikrogolyócskák	+	hatóanyagok bevitel, a bőr víztartó képességének javítása, simítás	szójalecitinből készülnek; vizes oldatuk 0,1% kálium-szorbáttal, 0,028% nátrium-diszulfáttal, 0,34% PHB-észterrel tartósított; behatolnak a bőr felső rétegeibe, ám hatásuk csak néhány órára
Lipodermin Super		+	hatóanyagok bevitel	nem tartósított liposzóma-oldat, ampullákban
Liposome	liposzómák	+	hatóanyagok bevitel, rendszerint a bőr nedvesség-tartó képességének javítására	mikrogolyócskák zsírtestekből, behatolnak a bőr felső rétegeibe, tartós hatásuk nincs, csupán néhány órára bőrsimítás vízfölvétellel
Lösungsvermittler LV 41		++	oldásközvetítő, pl. parfümolajok vizes oldatánál	ricinusolaj származéka, bőrkímélő
Lotus Corniculatus	szarvaskerep kivonat	++	hatóanyag	term. növ. anyag, hatása kétséges, csak reklámfogás
Luviquat FC 550	poli-kvaterner vegyület		hajrögzítő, kondicionáló haj-és bőrápolókban	szint. anyag, bőrkímélő

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Luviskol VA	Luviskol VA37/VA 64, vinil-pirrolidon: vinil-acetát kopolimer		hajrögzítő, filmképző hajlakkokban	szint. anyag, bőrkímélő
Lysin Thiazolidine Carboxylate	lizin-tiazolidin-karboxilát	??	tartósító, fertőtlenítő	szint. anyag, a bőrben formaldehidet adhat le; mint tartósító nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvesítő, lágyító szerepel
m-Aminophenol vegyületek		??	hajfesték	szint. anyag
m-/ p-Phenylendiamine, -Sulfate	m-/p-fenilén-diamin, -szulfát	??	hajfesték	szint. anyag, megeng. konc. 6%, gyakori allergiaváltó, főirat előírva: megelőző allergiateszt ajánlott, szemöldök és szempilla festése tilos, behatol a bőrbe, állatkísérletekben rákkeltő
Macadamia Nut Oil	makadámdió-olaj	++	olajkomponens	term. olaj, (Macadamia integrifolia) különösen száraz, cserepes bőrre
Magnesium Aluminium Silicate		++	emulgeátor, sűrítő, filmképző	ásványokból nyerik, nitrítel szennyezett, amiből rákkeltő nitrózaminok keletkezhetnek
Magnesium Ammonium Phosphate		++	fogkrémek stabilizátora	szint. anyag

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Magnesium Carbonate		++		I. C. I. 77 713
Magnesium Chloride		++		hatásait l. Magnesium-Sulfate
Magnesium Coco-Sulfate	magnézium-kokoszulfát	??	tenzid	főleg növ. anyag, irritál
Magnesium Lauryl Sulfate		??	mosóaktív anyag	szint. anyag, irritál
Magnesium Nitrate	magnézium-nitrát	??	tartósító	ásv. anyag, nitróزامint adhat le, mint tartósító nem engedélyezett, ezért más néven szerepel
Magnesiumpyrithion		+	korpásodás ellen	szint. anyag, a haj zsírosodását fokozza
Magnesium Silicofluorid		+	fogszuvasodás ellen	szint. anyag, megeng. konc. 0,15%, fölírat előírva, hatása vitatott, mert csak rövid ideig van a fogakon
Magnesium Stearate		++	púder szórhatóságát őrző, sűrítő	szint. anyag, ritkán allergén
Magnesium Sulfate, Chloride	magnézium-szulfát, -klorid; keserűsítő, Bittersalz	++	stabilizátor	szint. anyag, ásványi előfordulása a magnezitben
Mallow Extract	mályvakivonat	++	ingercsökkentő	mályvavirág vizes/alkoholos oldata, különösen érzékeny bőrre
Mammary Extract, Hydrolisate	emlőszövet-kivonat	++	hatóanyag	term. állati anyag, hatása kétséges

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Mandarin Oil		++	illatolaj	mandarinhéjból préselik
Marrow Extract	velőkivonat	++	hatóanyag, simító, visszazsírozó	term. állati anyag, hatása kétséges, inkább reklám-fogás
Matricaria Oil/Extract	kamillakivonat/olaj	++	gyulladásgátló, baktériumölő	ajánlott term. anyag
MDM-Hydantoin	hidantoin	??	tartósító	szint. anyag, a bőrben formaldehidet adhat le, allergizál, mutagén, nagyobb konc.-ban irritáló
MEA-Borate	monoetanolamin-borát	??	tartósító	főleg ásv. anyag, nitrózamint adhat le, mérgező
MEA-Iodine	monoetanolamin-jodát	??	tartósító	főleg ásv. anyag, kozmetikumban tilos
Melamin/Formal-dehyd Resin	melamin gyanta	??	filmképző, lágyító	szint. anyag
Menthol	mentol	++	nyugtató	hűt, fertőtlenít, vérkeringés-serkentő, mentaolaj összetevője, ma gyári előállítású
Menthyl-Lactate	mentil-laktát	++	illatanyag	főleg szint., érzésteleníti a bőrt
Meristem Extract	merisztémakivonat	++	hatóanyag, gyök-fogó, bőrnugtató, regeneráló, gyógyító	tölgyfahajtások osztódó, (nem öregedő) szöveteiből

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Methenamine	hexametilén-tetramin	??	tartósító	szint. anyag, megeng. konc. 0,15%, allergén; fehérjekárosító, mint tartósító nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvesítő v. lágyító szerepel
Methenammonium Chloride	metenammónium-klorid (3,5,7-triaza-1-azoniatriciklo-dekán-1-metil-klorid)	??	tartósító	szint. anyag, fehérjekárosító, mint tartósító nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvesítő v. lágyító szerepel
Methicone	metikon, szilikongyanta, poli-[oxi-(metil-szilán)]	+	hajröztető, impregnál	szint. anyag; belélegzés, fülbe jutás veszélyes, gyártása környezetkárosító
Methoxydiglycol	metoxi-diglikol	??	oldószer	szint. anyag, mérgező
Methoxyethanol	metoxi-etanol	??	oldószer	szint. anyag, mérgező
Methoxy-Propanol	1-metoxi-2-propanol	+	oldószer	szint. anyag, állatkísérletekben enyhén bőr- és nyálkahártya ingerlő
Methyl Benzyliden Bornanon	3-(4'-Methyl)-Benzyliden-Bornan-2-On	++		I. 3-Benzylidene Campher
Methyl-Benzyliden-Campher		++		I. Methyl Benzyliden Bornanon
Methylcellulose		++		I. Hydroxyethyl-cellulose

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Methylchloro-isothiazolinone	Euxyl K100, Kathon CG	??	tartósító	szint. anyag, megeng. konc. 0,0015%, fehérjekárosító, erős allergén, mutagén, állatkísérletekben nagyobb konc.-ban bőr- és nyálkahártya ingerlő
Methyldibromo-Glutaronitrile		??	tartósító, szint. anyag	l. 1,2-Dibrom-2,4-Dicyanobutan
Methylene Chloride	metilén-klorid,	??	oldószer, hajspraykben	szint. anyag, megeng. konc. 35%, 0,2% megeng. szennyeződés, állatkísérletekben rákkeltő (belélegezve tüdő- és májtumor), roszszullétet, levertséget okoz
Methyl Glucose Dioleat	metil-glükóz-dioleát	++	emulgeátor	főleg növ. anyag
Methyl-isothiazolinone		??		l. Methylchloro-isothiazolinone
Methylparaben		++		l. Parabene
Methyl Salycilat	metil-szalicilát	++	fertőtlenít, hatóanyag, UV-sugaraktól véd	mérgező, szint. anyag, term. előford. az észak-amerikai örökzöld Gaultheria procumbens illóolaja
Mica	festék, csillám, C. I. 77 019	++	fizikai fényvédő, gyulladásgátló	halpikkelyekből, halhólyagból vagy bizmutvegyületekből állítják elő, problémamentes

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Microkristalline Wax	mikrokristályos viasz	?	zsírkomponens, állagképző	ásványi olajból nyert szint. anyag, allergia lehetséges
Mineral Oil		?		I. Paraffin Oil/Wax
Mineral Spirits	white spirit, Ligroin, terpentinolaj-pótló	??	oldószer	szint. anyag, szénhidrogének keveréke
Mink Oil	nercolaj	+	olajkomponens	term. anyag, elhullott nercék és más prêmes állatok zsiradékából, oldószer- és peszticidmaradványok
Mint Oil	mentaolaj	++	fertőtlenít, vérkeringést serkent	mentalevelekből nyert illóolaj
MIPA-Borate	Mono-Isopropylamine-borate, Izopropil-amin borát sója	??	tartósító	főleg ásv. anyag, mérgező
MIPA-Dodecyl-benzenesulfonate	MIPA-dodecylbenzol-szulfonát	??	tenzid	szint. anyag, irritál
MIPA-Laureth Sulfate and Cocamido-propylbetaine	Zetesol 856T	+	mosóaktív anyag	szint. anyag, bőringerlő és rákkeltő dioxán előfordul
Mipa-Lauryl Sulfate	MIPA-lauril-szulfát	??	tenzid	szint. anyag, irritál
Mixed Cresols	krezolok keveréke	??	tartósító	szint. anyag, mint tartósító nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvesítő v. lágyító szerepel
Mixed Isopropanolamines Lauryl Sulfate	izopropanolamin-laurilszulfátok keveréke	??	tenzid	szint. anyag, irritál

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Montan Cera	montánviasz	??	lipid, visszazsírozó	szint. anyag
Moschus	Musk, pézsma, nitro- és policiklikus mósusz-illatanyagok	??	parfümolaj	többnyire szint. illatanyagok, term. előford. Tibetben és Szibériában élő hím pézsmaszarvas mirigyében, fény hatására bőrkárosítók lehetnek, nehezen bomlanak, élő szervezetekben fagyülemlenek, Ambrette-M. már betiltva
Mucopolysaccharides	muko-poliszacharidok	++	bőrpoló	term. előford. kötőszövetekben és inakban, bárány- és borjúembriók köldökzsínójából nyerik
Mulsifan CPA		+	emulgeátor	l. Laureth-n
Muscle Extract	izomkivonat	++	hatóanyag	term. állati anyag, hatása kétséges, inkább reklámfogás
Musk Ketone	pézsma-keetonok	??	illatanyag	szint. anyag, kozmetikumban tilos
Mussel Extract	kagylókivonat	++	hatóanyag	term. állati anyag, hatása kétséges, inkább reklámfogás
Myristic Acid	mirisztinsav	++	zsírkomponens	term. zsírsav, állati és növényi zsírok alkotója, bőrkímélő

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
MYRJ(n)	PEG, polietilén-glikol-sztearátok, polioxi-etilén-sztearát, Macrogol-szterarát, etilén-oxid adduktok származékai	+	O/V-emulgeátorok csoportja	szint anyagok, idegen anyagokat vihet a bőrbe
Myrrhen	mirhakivonat	++	gyulladásgátló, összehúzó, deodoráló, szájápoló	az észak-afrikai commiphora fa guminedvének alkoholos oldata
Myrtrimonium Bromid	tetradonium-bromid, trimetil-tetradecil-ammónium-bromid	??	kationos hajöblítő, antisztatikus, növeli a fésülhetőséget	szint. anyag
N-Phenylendiamine vegyületek	N-feniléndiamin vegyületek	??	hajfesték	szint. anyag
N-Ethyl-3-Nitro-Paba	etilnitro-para-amino-benzoésav	??	hajfesték, fényvédő	szint. anyag
NDEA	N-nitroso-dietilamin, nitrózamin	??		rákkeltő
Neo-Heliopan AV		+		I. Octyl Methoxycinnamate
Neroliöl		+		I. Orange Flower Oil
Neutral Oil		+	olajkomponens	szint. vagy félszint. zsír
Niacin	nikotinsav-amid, B3-vitamin, niacinamid, pp-faktor	++	bőrápoló	B-vitaminokhoz tartozik, bőrön át bevinni nem érdemes, táplálkozással kell pótlani, teljes őrlésű termékek

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Nicomethanol Hydrofluoride		+	csak szájjápolókban, fogkrémekben, vérkeringés-serkentő	szint. anyag, megeng. konc. 0,15%, fölírat előírva
Nipa-Ester/Nipagin/Nipasol		+		I. Parabene
Nitrocellulose		??	körömlakkban filmképző	szint. anyag, gyártása környezetterhelő
Nitromethane	nitro-metán	??	spraydobozok rozsdavédője	mérg. szint. anyag, megeng. konc. 0,3%
Nitrophenol	nitro-fenol	??	hajfesték	szint. anyag
Nitro-Moschus		??		illatanyag, I. Moschus
NMF, Natural Moisturizing Factor	természetes nedvesítő faktor	++	gyűjtőnév, nedvesség-megkötő faktor, a bőr szerves anyagai: szerin, glutamin, pirrolidon-karbonsav, laktát	krémekben a hidratálást régen glikolok, szorbitok adták, hatásosabbak: polipeptidek, pirrolidon-karbonsav, orotsav, allantoin, karbamid, hialuronát, de vitatottak, ráncot, öregedést nem akadályoznak, gyakran reklámfogás
N'-N'-N'-Tri(Polyoxyethylen) N-Hexadecyl-propylendiamin-dihydrofluorid		+	fogszuvasodás ellen	szint. anyag, megeng. konc. 0,15%, fölírat előírva, hatása vitatott, mivel csak rövid ideig van a fogakon
Nonoxynol-12(9)-Iodine	nonoxinol-jodát, poli-(etilén-glikol)-nonilfenil-éter jódvegyülete	??	tartósító	szint. anyag, PEG-alapú, kozmetikumban tilos

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Nonoxynol-n		+	tenzidek csoportja	szint. anyagok, PEG-ből
Nonoxynol-14	poli-(etilén-glikol)-nonil-fenil-éter	+	oldáskönnyítő	szint. anyag
Nutrilan L	kollagén-származék	++	mosóemulziókban, samponokban bőrápoló	vegyileg átalakított kollagén, parabénnel tartósítva
Nylon-n		+	dörzsanyag, púder, elfedő	szint. anyag, kaprolaktám maradványok
o-Aminophenol	orto-aminofenol	??	hajfesték	szint. anyag
o-Cresol	orto-krezol	??	tartósító	szint. anyag, mint tartósító nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvesítő v. lágyító szerepel
o-Cymen-5-ol	3-metil-4(1-metiletil)-fenol	++	tartósító, illatanyag	szint. anyag, megeng. konc. 0,1%, esetenként allergén, állatkísérletekben bőr- és nyálkahártya ingerlő
o-Phenylphenol	2-hidroxi-bifenil és sói	??	tartósító, gombaölő (narancs-konzerválás)	szint. anyag, megeng. konc. 0,2%, esetenként allergiakiváltó, állatkísérletekben nagyobb konc.-ban bőr- és nyálkahártya ingerlő; mint tartósító nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvesítő v. lágyító szerepel

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Oak Bark Extract	tölgyfakéreg-kivonat	++	idült bőrsérüléseknél (pl. ekcéma, aranyér)	ajánlott term. anyag
Oak Moss Extract	tölgyfamoha-kivonat, Eichenmoos	++	illatanyag, parfümgártás	sötétszürkés, fekete anyag, gyakori allergén, illatszerrek alapanyaga, hordozó, rögzítő, az everniafajokból nyerik, az illat egy everniaészterből származik
Ocotea Cymbarum Oil	Sassafras oil	??	hatóanyag	növ. anyag, szafrott tartalmaz, mutagén
Octadecenyl Ammonium Fluoride		+	fogszuvasodás ellen	szint. anyag, megeng. konc. 0,15%, föllirat előírva, hatása vitatott, mert rövid ideig van a fogakon
Octoxynol-n általában		+	tenzidek csoportja	szint. anyag, PEG-alapú
Octopirox ®	1- hidroxil- 4- metil- 6-(2, 4, 4-trimetilpentil) piridin- 2(1H)- on, vegyülete 2-amino-ethanollal (1:1)	+	tartósító, korpásodás elleni szer	I. Pirocton Olamine
Octoxynol-n		+	tenzidek csoportja	szint. anyag, PEG-ből
Octyl Dimethyl PABA	4-dimetilamino-benzoé-sav-2-oktil-észter, Neo-Heliopan AV	+	napvédő (UV-B sugárszűrő)	szint. anyag, megeng. konc. 8%, esetenként allergén
Octyl Methoxycinnamate	4-metoxi-cimetsav-2-oktil-észter	++	napvédő (UV-B sugarak)	szint. anyag, megeng. konc. 10%, esetenként allergén

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Octyl Palmitate	oktil-palmitát	++	olajkomponens	szint. anyag
Octyl Salicylate	oktil-szalicilát, szalicilsav-2-etilhexil-észter	++	tartósító, napvédő (UV-B sugarak)	szint. anyag, megeng. konc. 5%, esetenként allergén
Octyl Stearate	oktil-sztearát	++	zsírkomponens	szint. anyag
Olaflur	Elmex®, amin-fluorid	+		I. Bis-(Hydroxiethyl)- Aminopropyl-N-Hydroxy- ethyl-Octadecylamine- Dihydrofluoride
Oleic Acid	olajsav	++	emulgeátor, lipid	szappangyártás terméke, marhafaggyúból és növényzsírokból nyert zsírsav
Oleth-n	polietilén-glikol-n-oleol- éter (etoxilált olajalkohol)	+	emulgeátorok csoportja	szint. anyag
Oleyl Alcohol	oleilalkohol, oktadekanol	++	zsírkomponens, visszazsírozó, pl. ajakrúzsokban	szint. anyag, term. előford. ámbrás cetek homlokürege, bőr-, nyálkahártya kímélő
Olive Oil	olívaolaj	++	olajkomponens, különösen szappangyártásban	ajánlott növényolaj
Optical Brightener	optikai fehérítő	??	műfehér elérése	szint. anyagok, nap (UV) hatására allergia lehetséges (fotoallergén)
Orange Flower Oil	narancsvirágolaj, Neroli oil, Neroliöl	+	illatanyag	illóolaj narancsvirágból, a geraniol és a D-limonen összetevő gyakori allergén

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Orange Flower Tincture		+	illatanyag	narancsvirág alkoholos kivonata
Orange Oil	narancsolaj	++	illóolaj, illatanyag	term. anyag, gyakran hamisított
Orange Flower Water		++	illatanyag	a narancsvirágolaj-gyártás mellékterméke, bőrkímélő
Ostrea		++	hatóanyag	term. állati anyag (kagyló-félékből), hatása kétséges
Oxybenzon		??		I. Benzophenone-3
Oxynex 2004		??	antioxidáns, avasodásgátló	szint. anyag, BHT-t tartalmaz
Oxypon 288		??		I. PEG-10, Olive Oil
Oxyquinoline Sulfate	8-kinolinol-szulfát	+	tartósítók, hidrogén-peroxid stabilizátora hajszőkítőkben	szint. anyag, megeng. konc. 0,03% (nem lemosható szerekben), 0,3% lemosható szerekben, ritkán allergén
Ozocerite	mineral wax	??	zsírkomponens	főleg szint., eredetileg a term.-ben előforduló földviaszok megjelölése
p-Aminophenol, -HCl, -Sulfate		??	hajfesték	szint. anyag
p-Chloro-m-Cresol, p-Chlorophenol, p-Cresol	4-klór-m-krezol, p-klórfenol, p-krezol	??	tartósítók, nyálkahártyával érintkező termékekben tilos	szint. anyag, megeng. konc. 0,2%, nagyobb konc.-ban gyakran allergiaváltó, állatkísérletekben nagyobb

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
				konc.-ban bőr- és nyálkahártya ingerlő, nyálkahártya-érintkezést elkerülni; mint tartósítósó nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvesítősó, lágyítósó szerepel
p-Methyl-aminophenol, -Sulfate		??	hajfesték	szint. anyag
p-Phenetidine		??	hajfesték	arom. amin/fenol
p-Phenylenediamine, -HCl, -Sulfate		??	hajfesték	szint. arom. amin, erős allergén
PABA	para-amino-benzoésav	++	napvédősó (UV-B sugarak)	szint. anyag, megeng. konc. 5%, UV-sugárzásnál néha allergia (fotoallergén)
Palm Kernel Oil	pálmamagolaj	++	zsírkomponens	az olajpálma magjaiból nyert term. olaj, hasonlít a kókuszolajhoz
Palm Oil	pálmaolaj	++	zsírkomponens	az olajpálmából nyert term. olaj
Palmamide DEA	a pálmaolaj N,N-bis-dietanolamidjai	+	zsírkomponens, visszazsírozósó	főleg növ., nitrózamin képződés lehet
Panthenol	D-pantenol, B5-(pantoténsav) provitamin, a pantoténsav előalakja	++	hatóanyag, nyugtató, nedvességtartósó, ingercsökkentősó, pl. napon leégésnél, és töredező, cserepes bőrnél	ajánlott, bőrbarát anyag, term. előford. pl. a májban, élesztősóban, gyorsítja a bőr megújulását, késlelteti a haj ősülését, krémbe 1-5% kell

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Papaver Orientale	török mák, díszpipacs	++	hatóanyag	term. növ. anyag, hatása kétséges, inkább reklám-fogás
Parabene	NIPA-ester, Nipagin, Nipazol, butil-, etil-, metil-, propil-parabén, más nevén: PHB-észter (p-hidroxibenzoesav-észter)	+	tartósító	szint. anyag, megeng. konc. 0,4-0,8%, gyakori allergia-kiváltó, állatkísérletekben nagyobb konc.-ban bőr-és nyálkahártya ingerlő
Paraffin Oil/Wax		??	zsírkomponens	kőolajból előállított szint. zsír, megmarad a bőr felszínén, nem szívódik föl, a kéz bekenés után hosszú ideig sikamlós marad, akadályozza a bőr lélegzését
Parsol MCX		+		I. Octyl Methoxycinnamate
Patchouli Oil	pacsuli	++	parfüm-alapanyag	illóolaj, a Pogostemon cablin (Bentham) növény leveleiből, esőerdők kiirtásával jár
Peach Kernel Oil	barackmagolaj	++	olajkomponens	ajánlott, enyhe olaj
Peanut Oil	földimogyoró olaj	++	olajkomponens	növ. olaj földimogyoróból, alig avasodik, enyhe napvédő, erős allergén, babakrémben kerülendő

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
PEG-n	poli(etilén-glikol)-emulgeátorok csoportja	általában +	általában nem ionos emulgeátorok, lipidek, tenzidek, nedvességtartók	kenőcsök alapanyagai, protézisztisztítók kötőanyagai, tablettás fürdőszók, szint. anyagok, esetenként allergének, az összes PEG idegen anyagokat vihet a bőrbe (csúsztatóhatás)
PEG-10 Polyglyceryl-2 Laurate	Holan	+	emulgeátor	szint. anyag, bőrkímélő
PEG-200 Glyceryl Tallowate	Rewoderm LI 420-70	+	sűrítő, visszazsírozó	marhafaggyúból nyert anyag, bőrkímélő
PEG/PPG-n Copolymer	polietilén-, polipropilén-glikol-emulgeátorok csoportja	+	emulgeátor, lipid, tenzid	szint. anyag
PEI -10-700	emulgeátorok csoportja	??	lipid, tenzid	szint. anyag
Pentane	pentán	??	oldószer	szénhidrogén, benzínfrakció, mérgező
Pentasodium Triphosphate	penta-nátrium-trifoszfát	++	dörzsanyag	szint. anyag, bőrkímélő
Pepsin		++	hatóanyag, enzim	term. állati anyag
Perlglanz	Glycol Distearate	?	gyöngyfény	gyöngyfényt és selyemcsillogást adó anyag, samponokban, fürdőszerekben, szint. anyag, finomra őrölt csillámból, titán-dioxidból

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Peru-Balsam	Balsam-Peru, perubalzsam	??	parfümkészítés, kiütések ellen, fertőtlenítő	a San Salvador-i Myroxylon balsamum fa kérgének be- vágásával és füstöléssel nyert illatanyag, cinnameint, vanillint, nerolidolt tartal- maz, gyakori erős allergén
Petitgrainöl		++	illatolaj	a narancs leveleiből, haj- tásaiból, zöld gyümölcsé- ből nyert illóolaj, bőringer lehetséges
Petrolatum	vazelin	??	zsírkomponens, hideg és szél ellen véd	kőolajból gyárt. szint. anyag, megmarad a bőr felszínén, a kéz hosszabb ideig sikamlós marad, a pórusokat elzárja, a ned- vességleadást, bőrlégzést akadályozza, a tiszta vazelin a bőrt nem ingerli, a szennyezett allergiát okozhat, a bőrt irritálja
Phenacetin	fenacetin	??	segédanyag, fájdalomcsillapító	szint. anyag, fenolszármazék
Phenethylalcohol/ Phenyl Ethyl Alcohol	2-fenil-etanol/ fenil-etil-alkohol	++	tartósítók, a szint. rózsa- és neroliolaj nyersanyaga	szint. anyag, a geránium- olaj, a rózsa- és narancs- illat-kompozíciók összetevője

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
PHB	para-hidroxi-benzoésav, PHB-észter	+	tartósító	I. Parabene
Phenol	fenol és alkáli sói	??	baktériumölő hajfestékekben, szappanokban, samponokban	mérgező anyag, megeng. konc. 1%, fölírat előírva, idegméreg, fejfájást, alvászavarokat okoz, esetenként allergén, állatkísérletekben nagyobb konc.-ban bőr- és nyálkahártya ingerlő; mint tartósító nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvesítő, lágyító szerepel
Phenolftalein	fenolftalein	??	hajfesték, hashajtó	szint. anyag, kozmetikumban tilos
Phenoxyethanol	fenoxi-etanol	+	tartósító	szint. anyag, megeng. konc. 1%, esetenként allergén; mint tartósító nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvesítő, lágyító szerepel
Phenoxy-isopropanol	3-fenoxi-1-propanol	++	tartósító, csak rögtön lemosandó szerekben	szint. anyag, megeng. konc. 1%, esetenként allergén; mint tartósító nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvtartó v. lágyító szerepel
Phenyl Dimeticone	fenil-metil-szilikon-olaj	+	zsírkomponens	szint. anyag

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Phenyl Mercuric Acetate/ Benzoate/Borate/Bromide/ Chloride	fenil-higany-acetát, -benzoát, -borát, -bromid, -klorid	??	tartósítók, csak sminkszerekhez és arctisztítókhoz	szint. mérgező anyag, megeng. konc. 0,007%, allergiakiváltó, állatkísérle- tekben nagyobb konc.- ban bőr- és nyálkahártya ingerlő; mint tartósítók nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvesítő v. lágyító szerepel
Phenyl Salicylate	2-hidroxi-benzoésav- fenil-észter	?	tartósítók, napvédők, fertőtlenítők szájápolókban, fogkrémekben	szint. anyag, megeng. konc. 0,5%; mint tartósítók nem engedélyezett, ezért mint nedvesítő, lágyító szerepel
Phloroglucinol	floroglucin, 1,3,5-trihidroxi-benzol	??	hajfesték	szint. anyag
Phoskadent Na 211		+		I. Sodium Monofluorophosphat
Phosphoric Acid	foszforsav	++		összehúzó anyag, pl. hajvizekben, -öblítőkben
Phtalate	ftalátok	??		I. Dibutyl-, Diethyl-Phtalate
Picramic Acid	pikraminsav, 2-amino- 4, 6-dinitrophenol (C. I. 76 540)	??	hajfesték	szint. anyag
Pigment Green 7	Cu-ftálsav-cianin, C. I. 74 260	??	zöld hajfesték	szint. anyag, dioxinmaradványok

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Pigment Red 57, 57:1		??	piros hajfesték	szint. anyag
Pigment Red 63:1		??	piros hajfesték	szint. anyag
Pigment Red 64:1		??	piros hajfesték	szint. anyag
Pigment Red 83		??	piros hajfesték	szint. anyag
Pigment Violet 19		??	lila hajfesték	szint. anyag
Pine Needle Extract	erdei fenyő tűleveléből készült olaj, Fichtennadelöl	++	parfüm, nyugtató, görcsoldó, vérkeringés-serkentő	gyűjtőnéva a tűlevelekből, ágakból, tobozokból nyert olajokra
Pine Oil	erdeifenyőolaj, Kiefernöl	++	oldószer, hatóanyag, parfüm, zsírtalanító, fertőzésgátló, nyugtató, görcs oldó, vérkeringés-serkentő	megtevesztő gyűjtőnév tűlevelekből, ágakból, tobozokból nyert olajokra, nagyobb konc.-ban irritál, idegen anyagokat visz be a bőrbe
Pinus montanum	törpefenyőolaj	++		illóolaj, fürdő-készítmények, szájápolók
Piroctone Olamine	pirokton-olamin	+	hatóanyag, korpásodás ellen, tartósító	szint. anyag, a bőr jól tűri, problémamentes tartósító, elősegíti a haj zsírosodást, fékezi a sejtburjánzást, samponba 1%
Pix	gyanta	??	hatóanyag, korpásodás ellen	nyersanyag vegyes, policiklikus arom. szénhidrogének
Pix Ex Carbon		??	hatóanyag	szint. anyag, kozmetikumban tilos

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Placental Protein	méhlepény-kivonat állatokból	+	hatóanyag, öregedő, ránkos bőrre	marhák, juhok, sertések méhlepényéből (3.-4. hó- napban) nyert fehérje, ned- vességtartó, ránctalanító hatása nincs, csupán néhány órányi bőrsimítás
Pollen	virágpór	+	bőrápoló	term. anyag, méhészeti mellékterm., allergiaveszély
Poloxamer-n	Poloxamer 101-403, Poloxamine 1101-908	??	tenzidek csoportja, Pluronic F68 (Poloxamer 188): dohánynyomok eltávolítása a fogról	szint. anyagok, környezetterhelők
Polybutene	polibutén	??	filmképző, lágyító	szint. anyag
Polydipentene, hydrogenated	olidipentán	??	filmképző, lágyító	szint. anyag
Polyethylene (Granula)	polietilén, szemcsés	+	állagképző, ajakrúzsokban, szemfestékekben	szint. anyag
Polyethylenglycole		+		I. PEG-n
Polyglyceryl-n		++	emulgeátorok, lipid	főleg növ. anyagok
Polyisobutene	állati fartőmirígyzsír helyettesítője	??	zsírkomponens	szint. anyag
Polymethoxy Bicyclic Oxazolidine	biciklikus polimetoxi- oxazolidin	??	tartósító	szint. anyag, mint tartósító nem eng., ezért főleg mint nedvesítő, lágyító szerepel

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Polyoxyisobutylene/ Methylene Urea Copolymer		??	filmképző, lágyító	szint. anyag, a bőrben formaldehidet adhat le
Polyoxymethylene Urea		??	filmképző, lágyító	szint. anyag, a bőrben formaldehidet adhat le
Polypentene	polipentán, pentén- homopolimer	??	filmképző, lágyító	szint. anyag
Polyquaternium-1-9		+ és ?	kationos hajöblítők, antisztatikusak	szint. anyagok, fésülhetőséget növelik
Polyquaternium-7	Merquat S	?	hajkondicionáló	szint. anyag
Polyquaternium-10	a hidroxí-cellulóz ammónium sója	?	hajkondicionáló, öblítő, bőrápoló	szint. anyag, a bőr jól tűri
Poly-(Hexamethylen-Biguanido)- Hydrochloride	polihexametilén- diguanidin HCl	+	tartósító	szint. anyag
Polysorbate 20/40/60/80	Tween 20/40/60/80	+	emulgeátor, oldáskönnyítő	szint. anyagok, a bőringer- lő és rákkeltő-gyanús dioxánnal szennyeződhet
Polystyrene	polisztirol	??	filmképző, lágyító	szint. anyag
Polurethane	poliuretán	??	filmképző, lágyító	szint. anyag
Ponceau Sx		??	hajfesték	szint. anyag, arom. amin/fenol
Potassium Alaun	timsó, alum, potassium alum, kálim-alumínium- szulfát	++	vérzéscsillapító, összehúzó, fertőtlenítő	szint. anyag, term. előford. a lágában (Federalaun)
Potassium Biphtalate	kálium-biftalát	??	segédanyag	főleg ásv. anyag

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Potassium Borate	kálium-borát	??	hatóanyag	ásv. anyag, mérgező
Potassium Carbonate	kálium-karbonát, hamuzsír	++	szaruréteget lazító, bőrkeményedést eltávolító, szappangyártás	szint. anyag
Potassium Cocoate	kálium-kokoát, kókusz- zsír-kálium szappan	++	kenőszappan	
Potassium Dodecyl- benzensulfonate	kálium-dodecylbenzol- sulfonát	??	tenzid	szint. anyag, irritál
Potassium Fluoride	kálium-fluorid	+	fogszuvasodás ellen	szint. anyag, megeng. konc 0,15%, esetenként allergén, hatása vitatott, mert csak rövid ideig van a fogakon
Potassium Hydroxide	kálium-hidroxid	??	bőrkeményedés- eltávolító, hajsímító, szőrtelenítő	szint. agresszív anyag, megeng. konc. 2-4,5% (szőrtelenítőkbén), 5% (bőreltávolítókbán), fölírat előírva: „Szemünkbe ne kerüljön, megvakulás- veszély! Gyerekektől távol tartani!”
Potassium Lauryl Sulfate	kálium-laurilsulfát	??	tenzid	nyersanyag vegyes, irritál
Potassium o-Phenylphenate	kálium-o-fenil-fenolát	??	tartósító	szint. anyag, mint tartósító nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvesítő v. lágyító szerepel

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Potassium Phenoxide	kálium-fenoxid, kálium-fenolát	??	tartósító	szint. anyag, mint tartósító nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvesítő v. lágító szerepel
Potassium Phosphate	kálium-dihidrogén- foszfát	++	emulgeátor, szappangyártás	szint. anyag
Potassium Sorbate	kálium-szorbát	++		I. Sorbic Acid
Potassium Stearate	kálium-sztearát	++	emulgeátor	szint. anyag
Potassium Tallowate		++		marhafaggyú-kenőszappan
PPG-n	etoxilált polipropilén- glikolok csoportja	+ és ?	emulgeátor, lipid, tenzid	nyersanyaguk vegyes, főképp PEG-ből általában az etoxilált (-eth) alakjuk: +, a többi: ?
PPG-15 Stearyl Ether		?	emulgeátor ható- anyag, a bőrt védi a kiszáradástól és cserepesedéstől	szint. anyag, nem tartós hatás, nehezen bomló
Pregnelonole Acetate	pregnelonol-acetát	??	hatóanyag, élénkít	szint. anyag, hormonhatású
Pristane	prisztán, cápazsír	??	lipid, visszazsírozó	állati zsír, kihaló cápákból
Propane	propán	?	hajtógáz	földgázalkotó
Propanol	normál- v. izopropil-alkohol	++		I. Isopropyl Alcohole

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Propionic Acid	propionsav és sói	++	tartósító	szint. anyag, term. előford. vizeletben, izzadságban, megeng. konc. 2%, állatkísérletekben bőr- és nyálkahártya ingerlő, kenyérben betiltva
Propionyl Collagen Amino Acids	a kollagén aminosavainak propionsav-észterei	++	hatóanyag	term. állati anyag, hatása kétséges
Propolis Cera		++		I. Propolis Extract
Propolis Extract	propoliszkivonat	++	antibakteriális, sebgyógyító, term. tartósító	a propolisz (méhviasz-féle) alkoholos kivonata, a méhek váladéka és fagyanták keveréke, fahéjsav-származékok allergizálhatnak
Propyl Acetate	n-propilacetát	++	oldószer, illatanyag, parfümgyártás	szint. anyag, bőr, nyálkahártya ingerlő lehet, nagyobb menny. narkotizáló
Propyl Alcohol	propil-alkohol, propanol	++	oldószer	I. Isopropyl Alcohole
Propylene Carbonate	propilén-karbonát	+	tartósító, bőrtisztítóknban	szint. anyag
Propyl Gallate	propil-gallát	++	antioxidáns, avasodásgátló	szint. anyag, ritkán allergén
Propylene Glycol	propilén-glikol	+	oldódáskönnyítő, nedvesen tartó krémekben és bőrápolókban	szint. anyag, ritkán allergén

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Propylene Glycol emulgeátorok		+	emulgeátor, lipid, tenzid	nyersanyag vegyes
Propylparaben	p-hidroxi-benzoésav-propilészter	++	tartósító	szint. anyag
Prunus dulcis, P. amygdalus	mandula	++		I. Almond
Psoralene	furokumarin vegyület, 5-metoxi-pszoralén	??	barnítószer napvédőkben	szint. anyag, nap hatására akut bőrreakciók lehetnek, gyorsítja a bőröregedést, gyakori alkalmazásakor bőrrákveszély. Term. előford. pl. zeller, petrezselyem, füge, szegfűszeg
Purified Water	sótalanított víz	++	vízkomponens, oldószer, hatóanyagok hordozója	tisztított, csíra-, só-, nyomelem-mentes víz, esővíz v. forralt víz is jó
PVP/VA- Copolymer csoport	polivinil-pirrolidon-vinil-acetátkopolimer	?	bőrápolókban és spraykben filmképző	szint. anyag, nyomokban rákkeltő benzol lehetséges
PVP-Iodine	polivinil-pirrolidon-jodid	??	tartósító	szint. anyag, kozmetikumban tilos
Pyridoxine HCl	piridoxin HCl, B6-vitamin	++	bőrápoló	a B-vitaminokhoz tartozik, bőrön át bevinni értelmetlen, hiány esetén kiegyensúlyozott táplálkozás ajánlott, pl. zöld zöldségek, gabonamag-csírák, tojássárgája

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Pyrogallol	pirogallol	??	hajfesték	szint. anyag, megeng. konc. 5%, előírt fölírat: „Szempilla és szemöldök festésére tilos. Pirogallolt tartalmaz. Ha szemünkbe jut, azonnal kimosni!”; néha allergén, állatkísérletekben nyálkahártya ingerlő, nagyobb konc.-ban bőringerlő
Quaternium-n		?? és ?	kationos hajöblítők	n=15, 62, 84: ??, n=24, 30,45, 73, 75, 8: ?
Quaternium-14	kvaternium 14	+	hajöblítő, fényesít, a fésülhetőséget javítja	szint. anyag, allergizáló maradványok
Quaternium-15	1-(3-kloroallil)-3,5,7-triaza-1-azoniaadamentán-klorid	?	tartósító	szint. anyag, megeng. konc. 0,2%, allergia-kiváltó, állatkísérletekben nagyobb konc.-ban bőr-és nyálkahártya ingerlő, formaldehidet ad le
Quaternium-16	Miramine	+	hajkondicionáló, kationos hajkezelő szer	szint. anyag, a bőr jól tűri, növeli a fésülhetőséget, antisztatikus
Quaternium-62		??	hajkondicionáló, kationos hajkezelő	szint. anyag, növeli a fésülhetőséget, antisztatikus
Quaternium-84	epoxid	??	hajkondicionáló, kationos hajkezelő	szint. anyag, növeli a fésülhetőséget, antisztatikus

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Quinine	kinin	esetenként értékelendő	fertőtlenítő, gyulladáscsökkentő (csak hajsamponokban, lotionokban)	szint. anyag, megeng. konc. samponokban 0,5%, hajlotionokban 0,2%, allergén
Quince Kernel Gel	birsalmazselé	++	gyulladásgátló, összehúzó	birsalmamagból nyert term. anyag
Rapeseed-amidopropyl Epoxypropyl Dimonium Chloride	repceolaj N-acil-származékának kloridja	??	hajkondicionáló, kationos hajkezelő szer	főleg növ. anyag, növeli a fésülhetőséget, antisztatikus
Red Petrolatum	vörös petróleum	??	lipid, visszazsírozó	szint. anyag, mérgező
Repair-Komplex	fehérjetartalmú (kollagén) keverék	++	hatóanyag, nedveségtartó, főleg krémekben	főleg term. anyag, ránc-talanító hatása kétséges, nem tud beépülni
Resorcinol, -Acetate	rezorcin, -acetát	??	hajfesték, hajsamponokban, hajlotionokban	szint. anyag, megeng. konc. samponban 0,5%, hajlotionban 5%, előírt fölirat: „Rezorcint tartalmaz. Szempil-la és szemöldök festésére tilos. Ha a szemünkbe jut, azonnal kimosni!” Esetenként allergén, állatkísérletekben nagyobb konc.-ban bőr-, nyálkahártya ingerlő
Retinoic Acid	A-vitamin sav	++	gyógyszer akné ellen, serkentő, bőroldó	irritáló; a kezelt bőrfelület fényérzékeny, nem engedélyezett

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Retinol/Retinyl Palmitate	A-vitamin, A-vitamin-palmitát	++	bőrápoló	bevitel bőrön át értelmetlen; hiány esetén kiegyensúlyozott táplálkozás ajánlott, pl. sárgarépa, zöldség, tojássárgája
Rewoderm AM 2C, LI 420-70		++		utóbbi I. PEG 200
Rewopol HM 14		++	mosóaktív anyag	szint. anyag, nátrium-lauril-éter-szulfát és betain keveréke, bőrkímélő
Rewoteric AM-2C/NM		++	mosóaktív anyag	szint. anyag, a bőr és a nyálkahártya jól tűri
Rhodamin B		?	piros festék	I. C. I. 45 170
Rice Bran Oil	rizskorpaolaj	++	olajkomponens	növ. olaj
RNA	RNS, ribonukleinsav	++	hatóanyag, bőrvédő	hatása vitatott, inkább reklámfogás
Rosemary Extract	rozmaring-tinktúra	++	vérkeringés-serkentő, fertőtlenítő	a rozmaring alkoholos kivonata
Rosemary Oil	rozmaringolaj	++	vérkeringés-serkentő, fertőtlenítő	rozmaringlevelekből és hajtásokból nyert illóolaj
Rose Extract	rózsakivonat	++	illatszer	rózsalevél és -virág alkoholos kivonata
Rose Oil / Water	rózsaolaj/-víz	++	illatolaj	ajánlott term. anyag, a rózsavíz a rózsaolajgyártás mellékterméke
Rosewood Oil	rózsafaolaj	++	illatolaj	Aniba rosaeodora fából

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Royal Jelly	méhpempő	++	bőrápoló, öregedő bőr megújítása	term. anyag, a méhkirálynő táplálására termelik a méhek, a bőrre nincs tartós hatással
Rubber Latex	latex	++	filmképző, lágyító	növ. anyag, latexallergia
Saccharin	szacharin	??	műcukor, ízesítő	szint. anyag, élelmiszeradalék
Safflower Oil	bogáncsolaj, pórsáfrányolaj	++	olajkomponens	növ. olaj (Carthamus tinctorius), enyhe napvédő, gyorsan avasodik
Safrol	szafrol	??	illatanyag, ízesítő	a sáfrány anyaga, veszélyes mérreg, rákot okozhat
Sage Extract/Sage Oil	zsályakivonat/olaj	++	összehúzó, gyulladás- és izzadáscsökkentő	alkoholos kivonat, illetve illóolaj zsályalevelekből
Salicylic Acid	szalicilsav és sói	++	tartósító, a bőrt oldja	szint. anyag, term. előford. fűzfakéregben, megeng. konc. 0,5%; előírt fölírat: „3 éven aluliaknak tilos”, ritkán allergén, állatkísérletekben nagyobb konc.-ban bőr- és nyálkahártya ingerlő
Salix Alba	fűzfa	++	hatóanyag, fertőzés-gátló, gyógyító, korpa ellen	szalicilsav-érzékenység

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Salmo	lazacfélék	++	zsír	term. állati anyag, hatása kétséges
Sandalwood Extract/Oil	szantálfa kivonat/olaj	++	illatszer, enyhén fertőtlenít	az indiai szantálfa gyökeréből nyert alkoholos kivonat és olaj, UV-fénnyel bőrkárosodás lehetséges (fotoallergia)
Saponins	szaponinok	++	tisztítószerekben habképző, a haj utózsírosodását megakadályozza	term. anyag, növényekből nyerik (vadgesztenye)
Sapo Medicinalis		++	orvosi szappan	
Sassafras Oil	I. Ocotea cymbarum oil	??	illatanyag	sáfról tartalmú, veszélyes mérge
S-(Carboxymethyl)-L-cystein				szint. anyag, megeng. konc. 1%, lemosókban 2%
Schlaemmkreide	kicsapott kréta	++		I. Calcium Carbonate
Schmierseife	kenőszappan	++		I. Potassium-Cocoate
Schwefel		++		I. Sulfur
SD-Alcohol 39 C	dimetil-ftaláttal spec. denaturált szesz	esetenként értékelendő		I. Ethyl Alcohol
Selenium Disulfide	szelén-diszulfid	??	korpásodás ellen	ásványi anyag, megeng. konc. 1%, előírt fölírat: „Szelén-diszulfidot tartalmaz, szemünkbe ne

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
				kerüljön, érzékeny bőrűek ne használják." Elősegíti a hajzsírosodást
Sepia	szépia	++	hatóanyag	term. állati anyag, hatása vitatott
Serine	szerin	++	bőrápoló	selyemből kivont fehérje-összetevő aminosav
Sesame Oil	szezám-magolaj	++	olajkomponens	ajánlott növ. olaj szezám-magból, enyhe fényvédő
Shea Butter	sheavaj, Illipe-vaj Bambuk-butter, sheadió-vaj	++	zsírkomponens, különösen száraz, napégette bőrre	ajánlott term. zsír, a karité-diófa [Butyrospermum parkii (Don) Kotschy] terméséből, bőrápoló, a kakaóvaj helyettesítője
Silica	kovasav	??	segédanyag	ásv. anyag, tüdőrákot okoz
Silk Powder	selyempor	++	ajakrúzsok, alapozók, púder, fürdő-adalékok, samponok	finomra őrölt selyem
Siliconöl		+		I. Dimethicone
Silver Nitrate	ezüst-nitrát	?	szempilla, szemöldök festése	szint. anyag, megeng. konc. 4%, fölírat előírva: „Ezüst-nitrátot tartalmaz. Ha a szemünkbe jut, azonnal kimosni!” Állatkísérletekben bőr-, nyálkahártya ingerlő

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Simethicone	szimetikon	+	habzásgátló szilíciumvegyület	szint. anyag, nehezen bomló, gyártása környezetterhelő
Soda	mosószóda, nátrium-karbonát	++	zsíroldó, vízlágyító	ásványi anyag, sav-fok- szabályzás, maró
Sodium Acrylate/ Vinyl Alcohol Copolymer	nátrium-akrilát- vinilalkohol-kopolimér	+	a bőr nedvességtar- talmát szabályozza	szint. anyag, a bőr jól tűri
Sodium Benzoate	nátrium-benzoát	++		I. Benzoic Acid
Sodium Bichlorophenyl Sulfamine	nátrium-biklorofenil- szulfamin	??	tartósító, izzadáscsökkentő	szint. anyag, arom. amin/ fenol, mint tartósító nem engedélyezett, ezért mint nedvesítő, lágyító szerepel
Sodium Borate	nátrium-borát	??		I. Boric Acid
Sodium Bicarbonate	nátrium-hidrogén- karbonát, „szóda-bikarbóna”	++		hatásait I. Soda
Sodium Butoxyethoxy Acetate	nátrium-butoxi- etoxi-acetát	??	segédanyag	szint. anyag
Sodium C10-14 Alkyl Benzenesulfonate	nátrium-alkilbenzol- szulfonát (Na-ABS)	??	tenzid, mosóporok összetevője	szint. anyag, irritál, erős szer
Sodium Cn-m Pareth- csoport		+	tenzid	szint. anyag, PEG-alapú
Sodium Cn-m Alkyl Sulfate		??	tenzidcsoport	szint. anyag
Sodium Cn-m Olefin Sulfonate		?		szint. tenzidcsoport, főleg PEG-ből
Sodium Cetearyl Sulfate	nátrium-cetil-sztearil- szulfát	?	tenzid	szint. anyag, esetenként rövid bőringerlés

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Sodium Chloride	nátrium-klorid, konyhasó	++	sűrítő, fürdőadalék	kősó, tengeri só, kiforralt só
Sodium Citrate	nátrium-citrát	++	stabilizátor, véralvadásgátló	szint. anyag, nehézfémekkel szennyeződhet
Sodium Cocoamphocetate		++		I. Sodium Lauroamphocetate
Sodium Cocoate	nátrium-kokoát, háziszappan	++	mosóaktív anyag	főleg növ. anyag, kisebb mennyiségben a bőr jól tűri
Sodium Cocoyl Isethionate	nátrium-kokoil-izetionát	++	szappangyártás	főleg növ. anyag
Sodium Coco-Sulfate	nátrium-kokoszulfát	??	tenzid	főleg növ. anyag, irritál
Sodium Cumenesulfonate	nátrium-kuménszulfonát	??	tenzid	szint. anyag, irritál
Sodium Do-, Decyl-benzenesulfonate	nátrium-dodecil és -decilbenzol-szulfonát	??	tenzid	szint. anyag, irritál
Sodium Dehydroacetate		++		I. Dehydroacetic Acid
Sodium Fluoride	nátrium-fluorid	+	fogszuvasodás ellen	szint. anyag, megeng. konc 0,15%, fölírat előírva, hatástalan
Sodium Hydroxide	nátrium-hidroxid, zsírszóda	++	bőrkeményedés eltávolítása, hajsímító, szőrtelenítő	agresszív szint. anyag, megeng. konc. hajsímítókb. 2-4,5%, bőrlazítókb. 5%, előírt fölírat: „Szemünkbe ne kerüljön! Megvakulás veszélye! Gyerekektől távol tartani!”

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Sodium Hydroxymethane Sulfonate	nátrium-hidroximetán-szulfonát, Na-formaldehid-szulfoxilát	??	tartósító	főleg szint. anyag, a bőrben formaldehidet adhat le; mint tartósító nem engedélyezett, ezért mint nedvesítő, lágyító szerepel
Sodium Hydroxy-methylglycinate	nátrium-hidroximetil-glicinát	??	tartósító	főleg szint. anyag, a bőrben formaldehidet adhat le; mint tartósító nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvesítő v. lágyító szerepel
Sodium Iodate	nátrium-jodát	++	tartósító, rögtön leöblítendő szerekben	szint. anyag, megeng. konc. 0,1%, hosszabb érintkezés kerülendő
Sodium Lactate	nátrium-laktát	++		l. Lactic Acid
Sodium Laureth Sulfate	nátrium-lauril-éter-szulfát (NLES)	+	mosóaktív anyag, a legtöbb sampon alapanyaga	szint. tenzid, rákkeltő-gyanús dioxánt tartalmazhat
Sodium Laureth-n		+	tenzidcsoport	szint. anyag, PEG-ből
Sodium Lauroamphoacetate	nátrium-lauro-amfoacetát	++	nagyon enyhe tenzid	szint. anyag, szenzibilizál
Sodium Lauryl Sulfate	nátrium-lauril-szulfát, Texapon	??	mosóaktív anyag, fogkrémek habzó anyaga	szint. tenzid, sejtmeleg, lenyelve egészségkárosító, sebgyógyulást akadályozza, a fogínyt károsíthatja, a fogszuvasodást elősegíti

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Sodium m-Nitrobenzene-sulfonate	nátrium-m-nitrobenzol-szulfonát	??	segédanyag	szint. anyag, arom. amin/fenol
Sodium Methyl-naftalenesulfonate	nátrium-metilnaftalén-szulfonát	??	segédanyag	szint. anyag
Sodium Monofluorphosphate	nátrium-monofluorofoszfát, Phoskadent Na 211	+	szuvasodás ellen	szint. anyag, megeng. konc. 0,15%, fölírat előírva, hatása vitatott, mert rövid ideig van a fogakon
Sodium Nitrite	nátrium-nitrit	??	spraydobozok rozsdája ellen	szint. mérgező anyag, megeng. konc. 0,2%, aminokkal együtt tilos, mivel rákkeltő nitrózamin képződés lehetséges
Sodium p-Chloro-m-Cresol	nátrium-para-kloro-meta-krezol	??	tartósító	szint. anyag, arom. amin/fenol; mint tartósító nem engedélyezett, ezért mint nedvesítő, lágyító szerepel
Sodium PCA	NPC, 2-pirrolidon-5-karbonsav	++	hatóanyag, emulgeátor, nedvességkötő	szint. anyag, simító, bőrvédő
Sodium Perborát	nátrium-perborát	??	a mosóporok fehérítője	ásv. anyag, környezetterhelő
Sodium Phenate		??		I. Sodium Phenoxyde, Phenol
Sodium Phenoxyde	nátrium-fenoxid, nátrium-fenolát	??	tartósító	szint. anyag, mint tartósító nem engedélyezett, mint nedvesítő, lágyító szerepel

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Sodium Phtalate Stearyl Amide	nátriumftalát-sztearilamid	??	segédanyag	szint. anyag
Sodium Picramate	nátrium-pikramát	??	hajfesték	szint. anyag
Sodium Propionate		++		I. Propionic Acid
Sodium Saccharin		??		I. Saccharin
Sodium Stearate	nátrium-sztearát	++	antioxidáns, avasodásgátló	szint. anyag, szappangyártásban
Sodium Sulfanilate	nátrium-szulfanilát	??	hajfesték	szint. anyag
Sodium Tridecylsulfate	nátrium-tridecilszulfát	??	tenzid	nyersanyag vegyes, irritál
Sodium Tridecyl-benzenesulfonate	nátrium-tridecil-benzol-szulfonát	??	tenzid	szint. anyag, irritál
Sodium Urocanate	nátrium-urokanát, 4-imidazolakrilsav	??	fényvédő	szint. anyag, drága, hatása kétséges, kozmetikumban tilos
SoFi O		++		I. 3-(4-Methyl-benzyliden) Camphor
SoFiW		+		I. 2-Phenyl-benzimidaz- ole-5-Sulfonic Acid
Softigen 767	PEG-6 Caprylic/ Capric Glycerides	??		
Soyamide DEA	szójazsír-sav-dietanol-amid	+	emulgeátor, filmképző, gélképző	főleg növ. anyag, nitroz- amin képződés lehetséges
Solvent Black 3		??	fekete hajfesték	szint. anyag, arom. amin/fenol

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Solvent Green 3,7		??	zöld hajfesték	szint. anyag, arom. amin/fenol
Solvent Orange 1		??	narancs hajfesték	szint. anyag, arom. amin/fenol
Solvent Red 1, 23, 3		??	piros hajfesték	szint. anyag, arom. amin/fenol
Solvent Violet 13		??	lila hajfesték	szint. anyag, arom. amin/fenol
Solvent Yellow 29, 33, 44		??	sárga hajfesték	szint. anyag, megeng. konc. 0,5%
Sorbic Acid	szorbinsav és sói	++	tartósító	szint. anyag., megeng. konc. 0,6%, ritkán allergén, érzékeny bőr kipirulhat, állatkísérletekben nagy. konc.-ban bőr-, nyálkahártya ingerlő
Sorbit		++		l. Sorbitol
Sorbitan Sesquioleate	szorbitán szeszkviolet	++	emulgeátor	a bőr jól tűri
Sorbitan Stearate	szorbitán-monosztearát	++	emulgeátor	szint. anyag, a bőr jól tűri
Sorbitol	szorbit, cukoralkohol	++	hatóanyag, nedvességmegkötő	szint. anyag, cukorbetegnek cukorpótlója
Soybean Oil	szójaolaj	++	olajkomponens	ajánlott, bőrkímélő olaj szójababból
Spermöl	cetolaj	++	olajkomponens	szint. olaj, régen az ábrás cetek homloküregéből nyerték

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Sphingolipids	agyzsír, szfingolipidek	++	hatóanyag	term. állati anyag, hatása vitatott, BSE-veszély
Spirulina Microalgen		++		I. Algae Extract
Squalane	szkvalán	+	kenőcsalapanyag	cápmájolaj vagy olívaolaj származéka, a bőr és nyálkahártya jól tűri
Squali lecur	cápmáj	++	hatóanyag	term. állati anyag, hatása vitatott
Stannous Chloride	ón-klorid (SnCl ₂)	??	fogszuvasodás ellen	ásv. anyag, deszenzibilizál, elszínezi a fogománcot
Stannous Fluoride	ón-fluorid	??	fogszuvasodás ellen	szint. anyag, elszínezi a fogománcot, megeng. konc. 0,15%, főlrát előírva, hatása vitatott, mert csak rövid ideig van a fogakon
Stannous Pyrophosphate	ón-pirofoszfát	??	hatóanyag, fertőtlenítő, fogszuvasodás ellen	ásv. anyag, mérgező
Steapyrium Chloride	szteapirium-klorid	??	tartósítósó	szint. anyag, mint tartósítósó nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvesítősó v. lágyító szerepel
Stearth-n	polietilén-glikol-sztearil-éter, etoxilált sztearinsav	+	emulgeátor, lipid, tenzid	szint. anyag, PEG-ből, a bőrt érzésteleníti
Stearth-21		??		I. Steareth-7

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Steareth-7	etoxilált sztearilalkohol	??	emulgeátor	főleg szint. anyag, a bőrt érzésteleníti, PEG-ből kész.
Stearic Acid	sztearinsav	++	emulgeátor, szappangyártás	zsírsav, előford. majdnem minden zsírban
Stearin	sztearin	++	zsírkomponens, krémalap	a zsír bontásakor keletkező zsírsavkeverék
Stearyl Alcohol	sztearilalkohol	++	zsírkomponens, visszazsírozó	az ábrás cet olajából nyerhető
Stearyl Heptanoate	állati fartómirigyzsír-pótló	++	zsírkomponens	szint. anyag, a bőr jól tűri
Stinging Nettle Extract	csalánkivonat	++	vérkeringés-serkentő	növ. anyag, csalánlevelekből és szárakból
Strontium Salts	a stroncium sói	+	csak szájápolásra	szint. anyag, megeng. konc. 3,5%
Styrol	sztírol, aromás szénhidrogén	??	szennyezés, oldószereknél, körömlakkokban	szint. anyag, a testben rákkeltő sztírol-oxiddá alakul
Sulfated Castor Oil	törökvörösolaj, ricinusolaj-származék	++	emulgeátor, festék, tenzid	ricinusolajból kénsavval nyert keverék, az első szint. tenzid
Sulfur	kén, Schwefel	++	szaruréteg puhító, fertőtlenítő, csökkenti a bőr faggyúképzését	term. anyag, behatol a bőrbe, beteg bőr túl sokat fölvehet
Sulfurized-TEA-Ricinoleate	ricinusolaj-trietanol-amin, kénsavval kezelt	+		I. Sulfated Castor Oil

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Sunflower Oil	napraforgóolaj	++		ajánlott növ. olaj
Sunset Yellow	naplemente sárga, C. l. 15 985	??	sárga hajfesték	szint. anyag, arom. amin/fenol
Sweet Almond Oil	mandulaolaj	++	nagyon ajánlott, bőrpoló növ. olaj	édes mandulából nyerik, különösen babáknak, gyakran hamisítják
Sus	bőrkivonat		hatóanyag	term. állati anyag, hatása vitatott
Sweet Violet Extract	ibolyakivonat	++	sebgyógyító	alkoholos kivonat árvácska- virágokból, repedezett, száraz bőrre, aknék ellen
t-Butyl Hidroquinone	t-butyl-hidrokinon	??	oxidáció ellen	szint. anyag
Talc	magnézium-szilikát, talkum, zsírkő	++	fizikai napvédő, púderalap	term. ásványi anyag, sebpúdernek alkalmatlan, mivel a hajszálrepedése- ket eldugítja, azbeszttel szennyeződhet, ezért nem szabad belélegezni
Tar Oil	kátrányolaj	??	illat-, hatóanyag- kiütések kezelése, gyulladásgátló, viszketéscsillapító	sötétbarna, sűrű massa fenyők ágaiból, törzséből, gyökereiből, rákkeltő anyagokat tartalmaz, csak bőrgyógyász előírására
Tartaric Acid	borkősav	++	savfokszabályzó	term. anyag, arcvizekben, after- shave-ben, hajöblítőben

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Taurine		++	gyógyászati hatóanyag	term. állati anyag, hatása vitatott
TEA		+		I. Triethanolamine
TEA-C12-C15 Alkyl Sulfate	trietanolamin-alkil-szulfát	+	tenzid, zsíroló	szint. anyag, rákkeltő nitrózaminokat képez
TEA-Cocoate	trietanolmin-kokoát	+	enyhe tenzid, zsíroló	növ. anyag, nitrózamin leadás lehetséges
TEA-Cocoyl Hydrolyzed Animal Protein	hidrolizált állati fehérje és kókuszszírsavak-trietanolamin származék vegyületei	+	mosóaktív anyag	szint. anyag
EA-Dodecyl-benzenesulfonate	trietanolamin-dodecylbenzil-szulfonát	+	első generációs mosópor-tenzid, zsíroló	szint. anyag, nitrózamin-maradványok, irritál
TEA-EDTA	trietanolamin-EDTA	?	tartósító	nitrózamiokat, ill. nitrózamidokat képez, környezetkemikália
TEA-Hydroiodide	trietanolamin-hidrogén-jodid	??	tartósító	főleg ásv. anyag, nitrózamint adhat le; mint tartósító nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvesítő, lágyító szerepel
TEA-Lactate	trietanolamin-laktát	+	emulgeátor	szint. anyag, I. Triethanolamine
Tegin	Tegin-csoport, főleg glicerín-zsírsavészterekből	+	emulgeátor, lágyító	szint. anyag

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Tegobetain L7		++		I. Betaine
Tegomuls 90S		++	élelmiszer-emulgeá- tor, krémek házilag	sztearinsavból nyerik, felszintetikus, bőrkímélő
Terephthalydene Dicamphor Sulfonic Acid	tereftálidén-dikámfor- szulfonsav	++	fényvédő	szint. anyag
Texapon		??		I. Sodium Lauryl Sulfate
Thermalwasser		+		csak annyit jelent, hogy kinyeréskor a víz meleg
Thiamine HCl		++	bőrápoló	B1-vitamin-származék, bevétel bőrön át értelmet- len, hiány esetén kiegyen- súlyozott táplálkozás aján- lott, pl. teljes kiőrlésű ter- mékek, olajos magok, hús
Thiabendazol	tiabendazol, 2-(4-tiazolil) benzimidazol	??	tartósító	szint. anyag, mint tartósító nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvesítő v. lágító szerepel
Thimerosal		??		I. Thiomersal
Thioglycolic Acid	tioglikolsav	+	tartóshullámosító, szőrtelenítő	agresszív, szint. anyag, megeng. konc. 8%, főlirat előírva, gyerekektől távol tartani, a bőr savköpenyét sérti, esetenként allergia

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Thiomersal	Thimerosal, etilhigany(II)-tioszalicilsav, a (2-karboxifeniltio)-etil-Hg Na-sója	??	tartósító	szint. anyag, higany tartalmú, allergén, mutagén, mérgező; mint tartósító nem engedélyezett, ezért többnyire mint nedvesítő v. lágyító szerepel
Thioxanthine	tioxantin	??	orvosi hatóanyag, bőrvédő	nyersanyag vegyes
Thyme Extract/Oil	kakukkfűkivonat/olaj	++	antibakteriális	kakukkfű vizes/alkoholos kivonata, ill. illóolaj kakukkfűvirágból, -levélből, esetenként allergén
Tioxolone	tioxolon	??	tartósító	szint. anyag, mint tartósító nem engedélyezett, ezért főleg mint nedvesítő v. lágyító szerepel
TIPA-Lauryl Sulfate	tri-izopropanol-amin-lauril-szulfát	??	tenzid	nyersanyag vegyes, irritál
Titanium Dioxide	títán-dioxid	++		I. C. 1.77 891
Tocopherol	E-vitamin	++	antioxidáns, avasodásgátló	többnyire szint., bevitel bőrön át nem érdemes, hiány esetén kiegyensúlyozott táplálkozás ajánlott, pl. diók, étolajok
Tocopherol Oil	tokoferol olaj, E-vitamin	++	olajkomponens	0,4%-os, szójaolajban oldva

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Tocopheryl Acetate	tokoferil-acetát	++	antioxidáns, avasodásgátló	a tokoferol vegyülete
Toluene	toluol	??	oldószer, körömlakk-lemosókban	szint., rákkeltő-gyanús vegyület, belélegzése veszélyes, a veszélyes munkahelyi anyagok listáján vezetik, betiltása indokolt lenne
Toluene Sulfon-amide/ Formaldehyde Resin	toluol-szulfonamid + formaldehid-műgyanta	??	körömlakkok anyaga	szint. anyag, erős allergén, rákkeltés gyanúja
Toluene-Diamine vegyületek	toluol-diaminok	??	hajfesték	szint. anyag
Tormentil Extract	vérontófű-kivonat	++	szájápolókban nyálkahártyagyulladás ellen	tormentill gyökér alkoholos kivonata
Tosylamide/ Formaldehyde Resin	tozilamid/formaldehid rezin	??	filmképző, körömlakk, lágyító	szint. anyag, a bőrben formaldehidet adhat le
Tosylchloramidum Formaldehyd Resin	tozilklór-amid,	??	tartósító	szint. halogénvegy., formaldehidet ad le, allergén
Trichlorethane	1,1,1-triklóretán	??	sprayk hajtógáza	szint. anyag, rákkeltő, megeng. konc. 35%, előírt fölirat: „Lángra, forró tárgyakra fújni tilos!”
Triclocarban	triklokarbonum, (kloro-4-fenil)-1-(dikloro-3,4-fenil)-3-urea	??	tartósító	szint. anyag, megeng. konc. 0,2%, rákkeltő benzollal szennyezés lehetséges, allergiaktiváló, fotoaller-

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
				gén, anilint ad le; mint tartósítót nem engedélyezett, ezért többnyire mint nedvesítő, lágyító szerepel
Triclosan	2,4,4'-triklór-2'-hidroxidifenil-éter, kloro-5(dikloro-2,4-fenoxi)-2-fenol	??	tartósítót, fertőtlenítőt, dezodorokban	szint. anyag, megeng. konc. 0,3%, előállítás környezet-szennyező, rákkeltő dioxint és furánt tartalmazhat, mint tartósítót nem engedélyezett, ezért többnyire mint nedvesítő v. lágyító szerepel
Tricresyl Phosphate	trikrezil-foszfát	??	segédanyag, lágyító	szint. anyag, mérgező
Triethanolamine (TEA)	trietanolamin	+	mosóaktív anyag, emulgeátor, savfokszabályzás	szint. anyag, nyomokban dietanol-amint tartalmazhat (rákkeltő nitró-aminok veszélye), állatkísérletekben vesekárosító és bőrirritáló
Triethyl Citrate	trietil-citrát	++	hatóanyag, izzadásgátló	szint. anyag, intimsprayokban
Trifluoromethyl C1-4 Alkyl Dimethicone	trifluorometil-alkil-dimetikon	??	zsírkomponens	szint. halogénorg. anyag, szilikon alapú
Triisononanoil		++	emulgeátor, lipid	szint. anyag, visszazsíroz
Trilaureth-4 Phosphate		+	emulgeátor, lipid, tenzid	szint. anyag, PEG-ből, környezetterhelő

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Triocetyl dodecyl Borate	trioktil-dodecil-borát	??	emulgeátor, lipid, tenzid	szint. anyag, mérgező
Tween 80		+		I. Polysorbate 80
Trimethyl Behenyl Ammonium Chloride	Incroquat Behenyl TMC	+	hajápolók, -öblítők	szint. anyag, a bőr és a nyálkahártya jól tűri
Tris(Hydroxomethyl)Nitromethane		??	segédanyag	szint. anyag
Tris(Nonylphenyl)Phosphite		??	segédanyag	szint. anyag
Udder Extract	tőgykivonat	++	hatóanyag	term. állati anyag, hatása vitatott
Ultrafil		+		UV-szűrő, fényvédő
Ultramarine Blue	Ultramarin	++		I. C. I. 77 007
Ultramarine Violet	Ultramarin	++		I. C. I. 77 007
Umbilical Extract	köldökszinór-kivonat	++	hatóanyag	term. állati anyag, hatása vitatott
Undecylenic Acid	10-undecilénsav	++	hatóanyag, korpás haj ellen, tartósító	szint. anyag, megeng. konc. 0,2%, néha allergén, állatkísérletekben nagyobb konc.-ban bőr- és nyálkahártya ingerlő
Urea	karbamid	++	hatóanyag, nedveségmegkötő, sebgyógyító, bőroldó	szint. anyag, a szaruréteg vízmegkötő képességét növeli
Urea/Melamine/Formaldehyde Resin	karbamid-melamin-formaldehidgyanta-keverék	??	filmképző, lágyító, nedvesítő, sebgyógyító, bőroldó	szint. anyag, bőrben formaldehidet adhat le, szaruréteg vízmegkötését növeli

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Urocanic Acid	urokánsav, 3-imidazol-4-il-akrilsav	??	fényvédő	szint. anyag, hatása kétséges, testápolókban betiltva
Valerian Oil	baldriánolaj, macskagyökérolaj	++	fürdőkészítmények, szappanok, parfümök	a vizes kivonattal szemben a baldriánolaj csupán enyhe nyugtató
Vaseline		??		I. Petrolatum
Vaselinöl		??		I. Paraffin Oil/Wax
Vat Red 1	C-Rot 28	+		I. C. I. 73 360
Vetiver Oil	vetiverolaj	++	illatolaj	illóolaj a Vetiveria zizanioides növényből
Vinyl Acetate	vinil-acetát	??	illatanyag	szint. anyag
Vitamin A		++		I. Retinoic Acid
Vitamin B		++		I. Thiamine HCl, Pyridoxine HCl
Vitamin H	biotin	++	bőrápoló	bevitel bőrön át nem érdemes, hiány esetén kiegyensúlyozott táplálkozás ajánlott, pl. karfiol, máj, élesztő
Vitamin K	filokinon	++		bevitel bőrön át nem érdemes, hiány esetén kiegyensúlyozott táplálkozás ajánlott, pl. spenót, virzing
Vitamin K3	Menadione	értékelés adagtól függ	orvosi hatóanyag	vitaminhiánynál

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Vitulus	agy, vér, bőr stb. kivonata	++	hatóanyag	term. állati anyag, hatása vitatott
Walnut Shell Extract	dióhéjkivonat	++	hajfesték, összehúzó, napolaj-adalék, a sárga bőrtónus korrekciója	éretlen, zöld diókból nyerik
Walnut Oil	dióolaj	++	olajkomponens	dióbélből nyert olaj, tartósító és oldószer-maradványokat tartalmazhat
Walratersatz (Walrat, artificial)	cetil-palmitát	++		I. Cetyl Palmitate
Willow Bark Extract (Salix Alba)	fűzfakéreg-kivonat	++	enyhe tartósító és összehúzó	term. anyag, szalicilsav-érzékenységnél nem ajánlott
Wheat Bran Extract	búzakorpa-kivonat	++	bőrápoló, arcpakoláshoz, hajápoló	
Wheat Germ Extract	búzacsíra-kivonat	++	bőrápoló	búzacsíra sűrítmény
Wheat Germ Oil	búzacsíraolaj	++	olajkomponens	ajánlott növ. olaj, főleg száraz, töredező bőrre
Wild Thyme Extract	kakkukfű-kivonat	++		I. Thyme Extract
Wintergreen Oil	örökzöldolaj, Gaultheria fragrantissima olaja, metil-szalicilátot tartalmaz	++	illatanyag, fertőzésgátló	az észak-amerikai örökzöld Erica (hanga) növény illóolaja, többnyire hamisított, szalicilsav-érzékenység lehet
Witch Hazel Extract	hamamélisz-víz, csodamogyoró, búbájdíó, varázsdíó	++	összehúzó, gyulladásgátló, simító, nedvesen tartó	az észak-amerikai Hamemilas virigiana kivonata

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Wool Wax Alcohol	gyapjúzsír-alkohol	+	emulgeátor	term. anyag lanolinból, bőrkímélő, ritkán allergén
Xanthan Gum (Xanthomonas)	xantángumi	++	kötőanyag	mikrobiális eredetű
Xylene	xilol	??	oldószer	szint. anyag, mérgező
Xylit	cukoralkohol	++	fogkrémek és száj-ápolók édesítése	szint. anyag, cukorbetegnek cukorpótlója
Yarrow Extract/Oil	cickafark, Achillea, Schafgarben kivonat/olaj	++	antibakteriális, gyulladásgátló, görcsoldó	alkoholos kivonat, olaj, allergia lehetséges
Ylang-Ylang Oil	ylang-ylang olaj, Cananga odorata	++	illatolaj	a macassar cserje illóolaja, allergia lehetséges, a szint. változat nem okoz allergiát
Ysop Oil	izsópolaj	++	gargalizáló és szem-öblítő szerekben	a Földközi-tenger mentén növekvő izsópolaj illóolaja
Zahnweiss M	nátrium-metafoszfát	+	dörzsanyag fogkrémekben	szint. anyag
Zetesol 856 T		+		I. MIPA-Laureth-Sulfat
Zinc Borate	cink-borát	??	tartósító	ásv. anyag, mérgező
Zinc Formaldehyde Sulfoxylate	cink-formaldehid-szulfoxilát	??	tartósító	főleg szint. anyag, a bőrben formaldehidet adhat le
Zinc OMADINE®	cink-pirition komplex	++	púder-alapanyag, összehúzó, gyulladásgátló, peszticid	szint. anyag, megeng. konc. 1%, esetenként allergén, állatkísérletekben, nagyobb konc. nyálkahártya ingerlő

Elnevezés	Magyar, ill. más neve	Értékelés	Funkció	Megjegyzések
Zinc Oxide	cink-oxid	++	púder-alapanyag, összehúzó, gyulladásgátló, hűtő pl. baba krémekben, sebes bőrre, napvédő	szint. anyag, elősegíti a bőr megújulását, gyakori alkalmazás után a bőr érdes és piros lehet
Zinc Phenolsulfonate	fenol-szulfonsav cink sója	+	antitranszspiráns, izzadás ellen	szint. anyag, megeng. konc. 6%, előírt fölírat: „Szemünkbe ne kerüljön! Nyálkahártya ingerlő.” A bőr pórusait eltömíti, gyulladást okozhat; mint tartósítósó nem engedélyezett, ezért többnyire mint nedvesítő v. lágyító szerepel
Zinc Stearate	cink-sztearát	++	púder-alapanyag, összehúzó, dezodorál, sűrítő	szint. anyag, a bőr fölszívhatja, nagyobb konc.-ban kockázatos, belélegzése ingerlő
Zuckertensid	cukortenzid	++	mosóaktív anyag, enyhe, házi samponokhoz	cukor és zsírvagyület származék, kevésbé zsírtalanít

Melléklet

Keverjünk krémet házilag!

Láthattuk, hogy a gyári krémek használata – különösen az érzékeny bőrűeknek – kockázatos lehet. Egyéni, bőrtípusunknak megfelelő bőrápoláshoz nehezen találunk alkalmas krémet, és az alapanyagok tisztasága sem szavatolt. Ráadásul a készen kapható, vonzóan csomagolt preparátumok ára is riasztó. A sok termék közötti eligazodásban független vizsgálatok segíthetnének, ilyenek azonban nincsenek. Mindez oda vezetett, hogy néhány éve, egy tévéműsor hatására krémkeverő mozgalom indult Németországban. Országsszerte kozmetikum-alapanyagboltok nyíltak, ahol az összetevőket olcsón lehetett beszerezni. Ezek a boltok kizárólag tiszta, ellenőrzött, bőr- és környezetkímélő anyagokat forgalmaznak. Melyek a házi készítmények előnyei? Alkalmazásukkal:

- elkerülhetjük a káros és problémás anyagokat;
- testreszabott, bőrtípusunknak megfelelő preparátumokat keverhetünk;
- olcsón, tetszőleges mennyiségben, ajándékként is készíthetünk testápolókat.

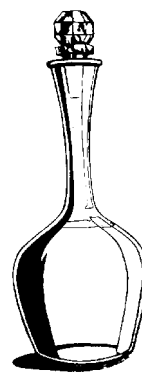
Hol szerezzük be az alapanyagokat?

A bécsi és németországi boltokban (például Creativ Cosmetik Wien; Spinnrad, Colimex stb.) minden itt említett alapanyagot egy helyen megvásárolhatunk. Ha alkalmunk van például Németországban emulgeátort venni, 20 dekagrammal jó időre elláthatjuk magunkat.

Idehaza már nehezebb a dolgunk, ha házi készítésű testápolókhöz keresünk anyagot. Ám aki szán rá némi időt, minden szükséges hozzávalót vagy annak megfelelőjét itthon is megtalálja.

Először a budapesti Zöld Boltban (Bp. V, Vadász u. 29., tel: 06 80 269 446) érdeklődjünk. Bevásárlóközpontokban, fitotékákban, bioboltokban, gyógyszertárakban zsírokat, olajokat, sűrítőket, hatóanyagokat kaphatunk, megfelelő emulgeátorokat pedig a következő, élelmiszer-alapanyagokat forgalmazó cégeknél szerezhetünk be: Classic Food Kft. (tel.: 224 0206), KIWI-Co Kft. (tel.: 369 4749), Rézmány Kft. (tel.: 399 1570).

Ha a boltokban gyakran kérünk egy árut, előbb-utóbb forgalomba hozzák.

A krémkeverés több lépésből áll:

1. megállapítjuk bőrünk típusát;
2. a táblázat szerint összeállítjuk az anyaglistát, receptet választunk és beszerezzük az anyagokat;
3. előkészítjük a szükséges edényeket és kikeverjük a krémet.

Eszközök

- levélmérleg;
- 3, 5, 10, 15 ml-es kanalak;
- főzőpohár vagy lábas;
- keverőeszköz (kanál, spatula, üvegpálca);
- mérőhenger;
- csavaros üveg a zsírfázisnak;
- üres kenőcsdobozok.

Krémkészítés tartósító nélkül

A módszer lényege, hogy az emulgeátorral telített olajat (zsírfázis) hűtőben hosszú ideig tárolhatjuk anélkül, hogy megromlana. Igény esetén ebből olvasztunk föl annyit, amennyi friss krémre éppen szükségünk van. A zsírfázist fölmelegítjük, hozzáadjuk a vizet és a hatóanyagokat. Tartósító nem kerül bele, ezért ezt a krémet 2 hét alatt el kell használnunk!

Kimérünk 60 g olajat, ez körülbelül 66 ml. Nincs szükség nagy pontosságú mérésre. Az olajat főzőpohárba vagy lábasba töltjük és elkezdjük melegíteni. Fokozatosan beleszórjuk a levélmérlegesen kimért emulgeátort. Kevergetés közben, ahogy az olaj melegszik, a fehér por lassan föloldódik. Ekkor levesszük a tűzről, az olaj körülbelül 50 Celsius-fokos. Túlmelegíteni nem szabad, mert sérül az anyag és rossz minőségű lesz a krém. A megadott mennyiségű sűrítőt hasonlóan oldjuk föl, kevergetve és szükség szerint melegítve. Ha az anyagok föloldódtak, kész a zsírfázis. A zsírfázisból kivesszünk mintegy 10 grammnyit, a többit, ha kihűlt, hűtőben tároljuk.

Teljes krém: 30 ml desztillált vizet fölforrósítunk, és szapora kevergetés közben hozzáadjuk a zsírfázishoz. Vigyázzunk, mert a zsírfázis a négyszeresére duzzad! A keverék az emulgeálás következtében sárgából fehér színbe megy át, túrószerű anyag keletkezik, a tulajdonképpeni krém. Lehűlés közben keverjük hozzá a hatóanyagokat és ízlés szerint az illatanyagot. Egy picit parfüm elengedhetetlen, hogy a krém alapszagát elfedje. A hatóanyagokat nem szabad a forró olajba keverni, mert elpárolognak vagy megsérülnek.

A legegyszerűbb alapkrém

Nappali krém normál bőrhöz

Zsírfázis	Teljes krém
60 g napraforgóolaj	10 g zsírfázis
25 g Tegomuls (emulgeátor)	30 g deszt. víz
20 g sűrítő	hatóanyag
cetzsírpótló (vagy sheadió-vaj, vagy kakaóvaj)	

Speciális krémek

Bizonyos esetekben (allergia, érzékenység, könnyen irritálható bőr) speciális krémeket, illetve testápolókat is keverhetünk. Esetenként olcsóbb ugyan ezeket az orvossal fölírtni, de semmi garancia nincs arra, hogy a gyógyszer-tár teljesen problémamentes anyagokat (emulgeátort, tartósítót) használ. Ha magunk választjuk az összetevőket és a krémet, akkor biztosan kizárjuk a káros anyagokat. Mi csak is élelmiszer-minőségű, problémamentes anyagokat ajánlunk, a tartósítókat pedig elhagyjuk. A speciális krémek az adott problémára készülnek: legtöbbször egy alapkrémhez adjuk hozzá a panaszt orvosló hatóanyagot. (Például fahéjsav-észtert a napozókrémekhez, vagy hajsamponoknál pirocton-olamint korpásodás ellen.)

Alapanyagok

Az itt ajánlott krém-alapanyagok mind gondosan vizsgált, élelmiszer-tisztaságú anyagok. Legtöbbjüket az élelmiszeriparban is használják (onnét kölcsönözzük őket), ezért krémjeink minden további nélkül ehetők. Mégsem nevezhetők természetes kozmetikai szerekeknek, mert nem tisztán növényi anyagokból, tojásból, állati zsiradékokból készülnek, hanem ezek enyhén módosított formáiból. Ily módon az anyagok természetes tulajdonságai részben megmaradnak, ám hatékonyságuk a többszörösére nő, eldolgozásuk sokkal könnyebb. Elmaradnak a zavaró kísérő anyagok, amelyek a természetes anyagokban bőven jelen vannak. Például a tojás is emulgál, ám egyben fehérje, táp- és örökítő anyag is, ezekre itt most nincs szükségünk. A tiszta natúrkozmetika kizárólag természetes, nyers növényi és állati anyagokat használ, ez jóval drágább és körülményesebb. A natúrkozmetikában a tartósítás is problémás, illetve egyáltalán nem lehetséges, a készítményeket azonnal fel kell használni.

Olajok

A természetes növényi olajok két nagy csoportba oszthatók: éterolajok (illóolajok) és zsíros olajok. Az illóolajok könnyen elpárolognak, jellegzetes illatúak és nem hagynak nyomot (jázminolaj, levendulaolaj, narancsolaj stb). A zsíros olajok közé tartozik a legtöbb étkezési olaj (napraforgóolaj, szójaolaj stb.).

Valójában minden olajhoz megfelelő emulgeátor szükséges, ám a mi emulgeátoraink minden olajjal emulziót alkotnak. Előfordulhat, hogy a krém néhány nap múlva keményebb lesz. Ha ez várható, eleve puhábbra keverjük. Az ásványi vagy szintetikus olajok változatlanok maradnak a kész krémekben, ezért alkalmazza őket a kozmetikai ipar olyan szívesen. Ezek azonban inkább a kerékpárhoz illenek, semmint a bőrünkhöz. A viszonylag sok telítetlen zsírsavat tartalmazó olajok (barackmag-, búzacsíra-, bogáncs-, kukoricacsíraolaj stb.) hajlamosak az oxidációra, ezért mindegyiket teljesen teli üvegben, hűvös helyen tartjuk, vagy E-vitaminnal tartósítjuk. Az olajok minősége jobb, ha nagy a nem szappanosítható összetevők aránya. Íme néhány krémhez ajánlott olaj növekvő ársorrendben.

- Bogáncsolaj Telítetlen zsírsavban gazdag, vitamindús, krémkészítésre kiválóan alkalmas. Nem szappanosítható rész: 0,7-2 százalék.

- Mandulaolaj Klasszikus kozmetikai olaj. Már az ókorban használták. Enyhe olaj, a levegőn eléggé stabil, nem szappanosítható rész 0,5-1 százalék. Bőrön lágy érzést kelt.

- Avokádóolaj Telítetlen zsírsavban gazdag, mégis teljesen stabil. Kozmetikai célokra sok jó tulajdonsága miatt széles körben alkalmazzák. Sok vitamint tartalmaz, főleg A-, D- és E-vitamint. Emulgeáló hatású lecitinben is viszonylag gazdag. Nem szappanosítható rész 2 százalék. Bőrpolásra különösen ajánlott, tartja a nedvességet a bőrben. A bőr jól felszívja, még UV-fény ellen is véd bizonyos mértékben.

- Barackmagolaj Hasonlít a mandulaolajhoz, ám kevésbé stabil. Szép, lágy krémet ad.

- Búzacsíraolaj Levegőn nem stabil, ám vitaminokban igen dús. E-, A- és D-vitamint, valamint lecitint tartalmaz. Erős, jellegzetes illatú, amit a krémnél sem lehet teljesen elföldni. Nem szappanosítható rész: 2-6 százalék. A krém sárga lesz tőle.

- Jojobaolaj (kiejtése: hohoba) A legkeresettebb kozmetikai alapanyagok egyike, ára is borsos. Valójában nem is olaj, hanem folyékony viasz, telítetlen viaszokból áll, hűtőben megfagy. Hasonló a cetolajhoz, ahelyett alkalmazzák. Egy sivatagi növény (*Simmondsia chinensis*) diószerű terméséből nyerik. Az indiánok már több száz éve ismerték gyógyító hatását. Könnyen és egyenletesen oszlik el a bő-

rön, enyhíti a kiütéseket és UV-fény ellen is véd. Finom motorok kenésére is alkalmazzák.

- Makadamiadió-olaj Ausztráliai nemesdió kipréselt olaja. Kiválóan alkalmas kozmetikai célokra. 24 százalék palmitoleinsavat tartalmaz.

Emulgeátorok

Már említettük, hogy testünk is, bőrünk is termel emulgáló hatású anyagokat. Ezek nélkül valójában létezni sem tudnánk. Minden zsír és olaj, amit megesszünk, az epe és a máj emulgáló nedveinek hatására válik számunkra emészthetővé. (A bélfal és a hasnyálmirigy enzimeji csak a mikroszkopikusan elosztott zsírcseppecskéket képesek zsírsavakra és glicerinre bontani).

A gyári készítmények leggyakoribb emulgeátorai a PEG-ek (polietilén-glikolok). Olcsók, könnyen eldolgozhatók és hatékonyak – az ipari követelményeknek mindenképpen megfelelnek. Nem úgy a miénknek! A PEG-ek mesterséges anyagok, a bőrt irritálhatják és idegen anyagokat vihetnek be a bőrbe (csúsztatóhatás).

A házi krémkészítéshez kiválasztott emulgeátorok a kölni tévéadó munkatársainak érdemei. Amikor ezek az élelmiszer-emulgeátorok, mint különösen bőrkímélő anyagok szóba jöttek, a kozmetikai ipar szakemberei csak legyintettek: ezekből nem lehet

krémet keverni. Nyilván a gyári krémtechnológiára gondoltak, nem a házi keverésre. Utóbbihoz kitűnően beváltak. Első két képviselőjük a Lamecreme ZEM és a Tegomuls 90S volt, ezt követték a lecitinfélék, majd a Mulsifan, a Holan és az Emulsan. Ezek az anyagok itthon sajnos még nem, vagy csak némi utánajárással, esetleg más márkánévvel kaphatók. Az emulgeátorokról fontos tudni, milyen típusú krémet adnak.

O/V-emulgeátorok

- Tegomuls 90S Marhafaggyúból előállított élelmiszer-emulgeátor. Kekszekben, fagyaltokban, süteményekben alkalmazzák. Durva, fehér, daraszerrű anyag, 50-55 Celsius-fokon olvad, forró olajban kitűnően oldódik. Nappali, matt krémet keverhetünk vele, de kozmetikai tej (lotion) készítésére is alkalmas, erősen hígítva.
- Mulsifan CPA Kiváló folyékony O/V-emulgeátor, szintetikus, olcsó, és alacsony hőmérsékleten sem csapódik ki. Főleg fürdőolajok készítésére használják. (Polietilén-glikol-10-poliglicerin-2-laurát).
- Holan Szintén folyékony, szintetikus O/V-emulgeátor. Rendkívül hatékony, ezért már 1 százalékban is elegendő. Ilyen kis mennyiségben a bőrt nem irritálja. Hidegen kevert krémeknél alkalmazzák, így a növényi olajok vitaminjai nem károsod-

nak melegítés hatására. Gélképzővel kombinálva professzionálisan stabil krémet kapunk, amely a tűző napon sem bomlik le.

Köztes típusok

- Lamecreme ZEM Mono- és diacil glicerolok citromsav-észtere (azaz élelmiszer-zsírok citromsav-származéka), élelmiszeripari emulgeátor, de krémkészítéshez is kiválóan alkalmas. Hidegen viaszkeménységű, ezért emellett nem szükséges a receptekben viaszokat használni. Granulátum formájában kerül forgalomba, kissé nehezebben oldódik az olajban, mint a Tegomuls.
- Fluidlecithin CM A legolcsóbb természetes emulgeátor, krémek és tejek előállítására is alkalmas. Tartalma: 35 százalék kolin-foszfolipid, 7-9 százalék etanolamin-foszfolipid és 2-3 százalék inozit-foszfolipid. A nyers lecitinből kivonják az olajat, az így nyert tiszta lecitinnek beállítják a kolintartalmát, majd ismét elkeverik szójaolajjal. Főleg a gyógyszeriparban és diétás tápanyagoknál alkalmazzák. Forrón és hidegen is elkeverhető, sárga színe miatt a krém is kissé sárgás lesz. 65 százaléknál több víztartalomnál O/V-emulziót ad, 50 százaléknál kevesebb víz esetében V/O-emulzió keletkezik.
- Fluidlecithin Super Fő összetevője a nyers lecitinből nyert foszfolipid, amit bogáncsolajjal elegyítve

tesznek folyékonyá. Ezzel az anyaggal gyári, méregdrága, csúcsmínőségű krémeket lehet előállítani. Hidegen és melegen is elkeverhető. Nemcsak emulgeátor, hanem hatóanyag is. Kiváló bőrpoló tulajdonságú. Sajnos igen drága. Ebből nyerik a legjobb liposzómákat (ráncellenes hatóanyagokat). Hűtve tároljuk.

V/O-emulgeátorok

- Fluidlecithin BE 63% A lecitin-család kiinduló anyaga, aránylag olcsó, a szójaolaj-gyártás mellékterméke, 63 százalékban tartalmaz foszfolipideket, a többi szójaolaj. Szintén kiváló bőrpoló.
- Emulsan Természetes anyagokból előállított V/O-emulgeátor. Vízvonzó glükózgyűrűből és lipofil pálmaolaj- vagy pálmazsír-származékból áll. Száraz bőr ápolására alkalmas krém alapanyaga. Sajnos, az ára is borsos: duplája a Lamecreme árának.

Sűrítők

A sűrítők szilárd zsírok és viaszok, amelyekkel a krémek puhábbra vagy keményebbre keverhetők. Bőrpoló hatásuk is említésre méltó. Jó arányú keverék esetén a krémek szobahőmérsékleten jól kenhetők. Ezt a keverék lehűlése után tudjuk megállapítani. Ha a receptekhez tartjuk magunkat, a krém biztosan sikerülni fog. Többféle sűrítőt is használha-

tunk egy receptben, ekkor a különféle anyagok jó tulajdonságait egyszerre kihasználhatjuk.

- Méhviasz Már kétezer éve használják krémkészítésre (koldkrém), fehér vagy sárga, kézmelegre lágyuló anyag, 62-65 Celsius-fokon olvad. Enyhe emulgáló hatása is van, a bőrre semleges. 11-3 százalékban adják a krémhez. Súlyaránya attól is függ, milyen olajjal kombinálják. Többet adagolva belőle, a bőrnek tompa érzést ad.
- Ceralan Méhviasz-származék, jó emulgáló és sűrítő (O/V-típus).
- Cetzsírpótló A természetes cetzsírt az ámbrás cet homloküregéből nyerik, rendkívüli bőrpoló, ősrégi krém-alapanyag, akár a méhviasz. Amióta tilos a cetvadászat, azóta fejlesztették ki a cetzsírpótlót, amely minden tulajdonságában hasonlít a cetzsírhoz. 4 százalékban adagolva valamivel puhább krémet ad, mint a méhviasz vagy a cetilalkohol.
- Cetilalkohol Zsíralkohol, mint a palmitinsav, hosszú szénláncú, ezért szilárd és viaszszerű. A természetes cetzsírból is megtalálható. 2 százalék cetilalkohol a krémet már aránylag jól megkeményíti. A bőrt nagyon szépen puhítja. Különösen a hajápolókban és a mosókrémekben vált be, stabilizáló hatású, az emulgeátor hatását erősíti.
- Kakaóvaj Kiváló minőségű természetes növényi zsír, a kakaóbab préselésével nyerik. A csokoládé

alapanyaga. Szobahőmérsékleten szilárd, olvadáspontja 32-34 Celsius-fok. Nem ráncosodik. Bőrre kenve könnyen, maradéktalanul fölszívódik és kiválóan ápolja a bőrt. Az előbbi sűrítővel szemben a kakaóvaj zsíroz, kissé fényez. Különösen éjszakai krémhez, száraz bőr gondozására alkalmas, 4 százalékban ajánlott.

- Sheadió-vaj A Közép-Amerikában termő sheadió [*Butyrospermum parkii* (Kotschy)] préselésével nyerik. A fa szilvaszerű termései 50 százalék zsírt tartalmaznak. A helyiek táplálkozásra használják, de kozmetikai hatása már régóta ismert. 35-45 Celsius-fokon olvad. Különösen alkalmas bőrpolásra, mert nagy a nem szappanosítható anyag része, átlagban 6 százalék (jojobaolaj 2 százalék). A sheavaj (75 százalék triterpén-alkohol) puhítja a bőrt, fokozza a hámréteg nedvességekötő képességét, jól hat az oldható kollagénre a bőrben. Fertőtlenít, a sebgyógyulást gyorsítja, gyengíti a varratokat és az öregségi foltokat. A sheavaj nemcsak sűrítő, hanem hatóanyag is, gyógyhatású allantoint, E-vitamint és különböző karotinokat tartalmaz. 2-4 százalékban adagolva a krém tejfölszerű lesz, stabil, a bőrön könnyen kenhető. Hűtve tároljuk.
- Lanolin (Eucerin) Állati eredetű zsiradék, gyapjúzsír, a birkagyapjú mosásakor nyerik. A natúrkozmetikában már régóta használják. Mi nem ajánljuk, mert peszticidmaradványokat tartalmazhat.

Hatóanyagok

Koncentrált hatóanyagokat, de friss növényi főzeteket is belekeverhetünk a krémekbe (ha a krém félig kihűlt). A növényekből forró vízzel kivonatot (teát) készítünk. A friss növénykivonatok előnyösebbek, mert a szárított növényeknél az anyagok egy része elillan. Kaphatók gyári eljárással extrahált sűrítmények is. Az oldószer lehet víz, propilén-glikol, alkohol. A növényi kivonatokból általában fél vagy egy teáskanálnyi vegyünk 30 ml krémhez. A növényi kivonatokkal a növény minden hatóanyagát a krémbe keverjük, de néhány anyagot töményen is használhatunk, például egyes vitaminokat, nedvességszabályzókat, fehérjéket.

- Calendula (körömvirág) Baktériumölő, gyógyító, bőrélénkítő hatású. Napvédő hatása is van, tisztátalan bőrnél ajánlott.
- Aloe vera Sivatai gyógy növény, az agavéhoz hasonló. Gyógyhatását az indiánok már 3000 éve ismerik. Gyorsítja az új sejtek képződését, segíti a sebgyógyulást, az új szövetek fejlődését. Kiütéseket gyógyít, puhítja a bőrt. Alkalmazzák seb- és gyógykenőcsöknél, napvédő szereknél, égési sebek gyógyításánál.
- Allantoin A fekete nadálytő gyökérének hatóanyaga, fehér por, serkenti a sebgyógyulást, a tisztátalan, durva bőrre jól hat.

- D-Panthenol 75 A B-vitaminok közé tartozik, vízben oldható, előfordul a májban, gabonában, tojásban. Szintelen, sűrű, ragadós folyadék. 50 százalékos oldatban kerül forgalomba. Levegőn stabil, de melegítésre elbomlik. (A kihűlt krémbe kell keverni.) A bőr alkotórésze. Elősegíti a sejt növekedést, szabályozza a víztartalmat. 1 százalékban keverik a krémekhez, de hajápoló szerekekben is alkalmazzák.

- Alpha-bisabolol A kamilla legfőbb hatóanyaga, a kamillaolaj 45 százalékát teszi ki. Gyulladáscsillapító, bőr irritációknál hasznos. Nagyobb töménységben nem hat jobban, sőt inkább gyengül a hatása. Krémekben 0,8 százalék ajánlott. Érzékeny bőrhöz kiváló. A szintetikus alfa-bisabololt azok is használhatják, akik a kamillára allergiásak.

- Karotinolaj Sárgarépből készült olajos kivonat, provitamin A- és E-vitamint is tartalmaz. Elősegíti a jobb vérrellátást. A bőrt simábbá, ruganyosabbá teszi.

- Merisztéma-kivonat Természetes, vízben oldódó anyag, amit lombhullató fák (tölgyfahajtások) szövegeiből készítenek. A merisztéma osztódó növényi sejt, amely a növekedő növények csúcsain, tehát a rügyekben és a gyökerekben képződő, nem öregedő szövet. A merisztémából osztódással új, azonos nagyságú sejtek keletkeznek, függetlenül attól, öreg-e a fa vagy fiatal. Kivonata csillapítja

a gyulladást, elősegíti a sebgyógyulást, megköti a káros gyököket. Különösen az érzékeny, sérült bőr kezelésére alkalmas. Allergia ellen is hat. Növeli a bőr ellenálló képességét. Irritált, viszkető bőrre azonnal hat, csillapítja az ingert.

Tartósítók

Mint láttuk, nincs szükség tartósító anyagra, ha a zsírfázist hűtőben tartjuk és csak annyi krémet keverünk ki, amennyit 1-2 hét alatt elhasználunk. Különösen a lecitin tartalmú krémekkel kell nagyon vigyázni. Ezek szobahőmérsékleten 3-4 napig, hűtőben 8 napig állnak el. Ha nem ujjunkkal, hanem mindig tiszta kanállal vagy spatulával vesszük ki a krémet a tégelyből, nem szennyezzük romlást okozó baktériumokkal. A tartósítószerekkel mindig probléma van. Aki tartósítószer nélkül nem tudja megvédeni krémjét a romlástól, annak néhány elfogadható, a bőr által jól tűrt tartósítószert ajánlunk. Ezek nagyon ritkán allergének.

- Heliozimt K Heliotropin benzilalkoholos oldata, bakteriosztatikus és élelmiszer-tartósító. A heliotropin vagy piperonal a skorpióvirágban fordul elő, finom kristályú, cukorhoz hasonló anyag, kellemes vaníliaillata van. Mint élelmiszer-aromát és parfümöt is használják. 10 g krémre egy csepp elegendő, ami egy hónapig tartósít.

- Paraben K Metil- és propilparabén keveréke benzilalkoholban. Élelmiszer- és gyógyszer-tartósító. A parabének a természetben is előfordulnak, egyes rovarok ezzel védik magukat a penész ellen. A két parabén erősíti egymást, antimikrobiális hatású, mint a benzilalkohol. Utóbbi számos illóolaj összetevője, alig van illata, ezért parfümökben is alkalmazzák. Sajnos, a parabének az utóbbi években a gyakori allergének listájára kerültek, ezért csak előzetes teszt után használjuk őket.

- Antiranz Olajok tartósítója. E-vitamin, C-vitamin-acetát, citromsav és lecitin keveréke. Élelmiszerekben alkalmazzák, különösen margarinban. Az érzékeny olajokat legjobb, ha vásárlás után rögtön tartósítjuk, 20 g olajba elegendő 1 csepp tartósító.

Milyen anyag milyen bőrhöz?

Normál és enyhén száraz bőr • Tegomuls, Holan • sheavaj, cetzsírpótló • őszibarackmagolaj, mandulaolaj • kalendula, aloe vera • D-Panthenol • illóolaj: geránium, jázmin, levendula, narancsvirág, rózsa • parfüm • Heliozimt, Paraben K vagy semmi
Száraz bőr • Lamecreme, Fluidlecithin CM, Fluidlecithin Super, Emulsan, Hostacerin • sheavaj, kakaóvaj • olaj: avokádó-, búzacsíra-, makadámia-

dió-, jojoba- • aloe vera, mályva • D-Panthenol, parlagi ligetszépe, sheavaj nem szappanosítható rész, E-vitamin, hialuronsav, kollagén • illóolaj: levendula, kamilla, rózsa, ylang-ylang • parfüm • Heliozimt, Paraben K vagy semmi

Érett bőr • Lamecreme, Fluidlecithin CM, Fluidlecithin Super, Emulsan, Hostacerin • sheavaj, kakaóvaj • olaj: avokádó-, búzacsíra-, makadámia-, dió- • orbáncfű, komló • karotinolaj, Gelee Royal, parlagi ligetszépe, avokádó nem szappanosítható rész, Fibrostimulin, kollagén, Elastin, hialumukoidat • illóolaj: rózsa, muskotályzsálya, narancsvirág • parfüm • Heliozimt, Paraben K vagy semmi

Zsíros bőr • Tegomuls, Holan • cetilalkohol • olaj: bogáncs-, szőlőmag-, jojoba- • zsázsa, zsurló, zsálya, hamamélisz, kamilla, árvácska • Bisabolol, allantoin, D-Panthenol, Gelee Royal, propolis, írófehérje, E-vitamin • illóolaj: zsálya-, kakukkfű-, bergamott- • parfüm, illóolajok gyulladáásra hajlamos bőrnél • Heliozimt, Paraben K

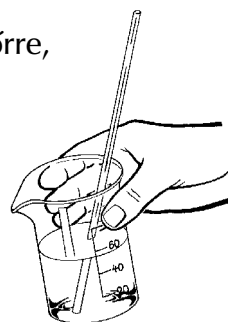
Allergiás, érzékeny bőr • Fluidlecithin CM, Fluidlecithin Super, Emulsan • sheavaj, kakaóvaj • csak finomított olajok, jojobaolaj • orbáncfű, aloe vera • merisztéma-kivonat, E-vitamin • illóolajok: rózsa, narancsvirág, jázmin • semmilyen parfüm • semmi tartósítósó, illetve előbb a bőrön kipróbálni

Receptek

Nappali krém normál bőrre, O/V-emulzió

Zsírfaázis

25 g Tegomuls
60 g barackmagolaj
(vagy szójaolaj,
napraforgóolaj)
20 g cetzsírptótló
vagy sheadió-olaj

Teljes krém (40 g)

10 g zsírfaázis
30 g deszt. víz
5 csepp Helozimt
vagy Paraben K

Hatóanyagok

6 csepp Bisabolol (0,2 g)
11 csepp aloe vera (0,4 g)
(10-szeres konc.)
2-4 csepp parfüm

vagy

20 csepp D-Panthenol
(50 %-os, 0,8 g)
1 evőkanál köröm-
virág-kivonat (2 g)
2-4 csepp parfüm

Nappali krém száraz bőrre, V/O-emulzió

1. recept

Zsírfaázis

20 g Lamecreme
70 g bogáncsolaj
5 g cetzsírptótló

Teljes krém (30 g)

10 g zsírfaázis
20 g deszt. víz
5 csepp Heliozimt
vagy Paraben K

Hatóanyagok

8 csepp aloe vera
(10-szeres koncentrátum)
20 csepp D-Panthenol
(50%-os, 0,8 g)
2 csepp parfüm

vagy

1/2 teáskanál köröm-
virág-kivonat
(2 g)
2 csepp parfüm

2. Recept

Zsírfaázis

12 g Emulsan
10 g sheadió-vaj
10 g Ceralan
70 g mandulaolaj vagy
szezámolaj

Teljes krém

20 g zsírfaázis
1 ml E-vitamin-acetát
30 g deszt. víz
1,5 g D-Panthenol
5 csepp Paraben K
1-2 csepp parfüm

Éjszakai krém száraz bőrre, V/O-emulzió

Zsírfaázis

20 g Lamecreme
65 g búzacsíraolaj vagy
jojobaolaj,
szezámolaj,
kukoricacsíraolaj
5 g sűritő
(cetzsírptótló vagy
kakaóvaj,
sheadió-vaj)

Teljes krém (30 g)

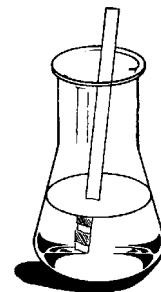
10 g zsírfaázis
20 g deszt. víz
5 csepp Heliozimt vagy
Paraben K

Hatóanyagok

7 csepp D-Panthenol
8 csepp aloe vera
2-4 csepp parfüm

vagy

1 evőkanál köröm-
virág-oldat (2 g)
2-4 csepp parfüm

Nappali krém zsíros, tisztátalan bőrre, O/V-emulzió

Zsírfaázis

25 g Tegomuls
55 g bogáncsolaj vagy
jojobaolaj
20 g cetzsírptótló vagy
sheadió-vaj

Teljes krém (30 g)

5 g zsírfaázis
25 g deszt. víz
24 csepp Heliozimt vagy
Paraben K

Hatóanyagok

10 csepp Bisabolol (0,3 g)
1 késhegynyi allantoin (0,1 g)
1 evőkanál zsázsakivonat (2 g)

Vitaminkrém normál és zsíros bőrre

Zsírfaázis

2 g Tegomuls
2 g Emulsan
7 g Ceralan
35 g mandulaolaj

Teljes krém (60 g)

20 g zsírfaázis
1 g E-vitamin-acetát
40 g deszt. víz
2 g D-Panthenol
45 csepp A-vitamin-palmitát
5 csepp parfüm
7 csepp Paraben K

Pattanásos bőrnél ehhez még:

10 csepp merisztéma-kivonat
10 csepp Bisabolol

Nappali krém lecitinnel, száraz bőrre, V/O-emulzió

Zsírfaázis

30 g Fluidlecithin CM
30 g növényolaj
10 g kakaóvaj

Teljes krém (30 g)

10 g zsírfaázis
20 g deszt. víz

Hatóanyagok

5 csepp kamillaolaj
1 késhegynyi allantoin vagy
5 csepp Bisabolol
5 csepp Heliozimt vagy
Paraben K

Bébikrém sebes bőrre, víztaszító

85 g szójaolaj
10 g Ceralan
10 g cink-oxid
5 g talkum (vízmentes, nem kell tartósító)

Vitaminos bébikrém, sebgyógyító

20 g mandulaolaj
3 g Emulsan
3 g sheadió-vaj
3 g Ceralan
1 g E-vitamin-acetát
70 g desztillált víz
1 g merisztéma-kivonat
1,5 g D-Panthenol
10 csepp Paraben K

Samponkeverés házilag

A samponok nagyüzemi gyártási folyamata és a tartósság szempontja miatt több, a hajmosásnál nélkülözhető anyag kerül ezekbe a készítményekbe is. Ha házilag keverünk hajsampon, mindezeket elkerülhetjük, így készítményünk biztonságosabb és olcsóbb lesz. Az alapelvek itt is ugyanazok, mint a házi krémnél:

- csakis szavatolt tisztaságú, enyhe alapszereket választunk;

- olcsón és a szükséges mennyiségben keverjük sampont;
- a hajunkhoz legjobban illő sampont készítjük el.

Az általunk választott tenzidek félszintetikus, növényi vagy állati eredetű, enyhe mosóaktív anyagok. Ajánlatos legalább kétféle tenzidet kombinálni, mert együtt különösen sokoldalú a tisztító hatásuk, többféle anyagot oldanak és esetleges bőrirritáló hatásuk is csökken.

Sampon alapanyagok (ajánlott anyagok)

- Kollagéntenzid (Lamepon) Fehérjéből (kollagénből) készült, 30 százalékos mosóaktív anyag, tartósítva kerül forgalomba (fenoxietanol és paraben). Enyhe, bőrkímélő anyag.
- Betain HT Eredetileg a cukorrépából izolált habzó anyag. Ma kókuszszírből készítik, amfoter tenzid, bőrkímélő, ezért bébisamponokban is alkalmazzák. Ha más tenzidekhez keverik, azok agresszivitását csökkenti. Másik megjelölése: Tegobetain L7.
- Glycintensid (Rewoteric) Kiinduló alapanyaga a glicin aminosav, ezt alakítják át gyártáskor kókuszszír fölhasználásával amfotér fehérjetenziddé.

39 százalékos töménységgel kerül forgalomba, 9 százalék konyhasót is tartalmaz. Savfoka pH8, ezért citromsavval enyhítik lúgosságát. Ha a sampon nem elég sűrű, csepegtessünk bele egy kis citromlevet.

- Zetesol HT A legerősebb mosóaktív anyag, lauriléter-szulfát (NLES). A legtöbb gyári sampon fő alapanyaga. 5 százalék betaint tartalmaz, ami enyhíti. Sótartalmú tenzidekkel elegyítve besűrűsödik. Anionos tenzid, 56 százalékos töménységgel kerül forgalomba. A budapesti Zöld Boltban (Bp. V., Vadász u. 29.) kapható. Mi csak ritka esetben ajánljuk, nagyon zsíros hajhoz.
- Rewoderm HT Enyhe sűrítő hatású, a samponok folyékonysága szabályozható vele. Hogy eldolgozassuk, vízfürdőben cseppfolyósodásig kell melegíteni. Nem ionos tenzid, 70 százalék töménységű.
- Sanfteen Cukortenzid, cukor és kókuszszír alapanyagból készül. Sűrítő hatású, enyhíti a többi tenzidet, 23 százalékot adunk a samponba.
- Víz Ha van sómentes vagy desztillált vizünk, azt használjuk, egyébként vezetékes vízzel elegyítsük készítményeinket. Ez ugyan kemény, de tenzideink java része érzéketlen a vízkeménységre.
- D-Panthenol 75 (pantoténsav, a B5-vitamin előanyaga) Természetes anyag, provitamin, előfordul élesztőben, májban, rizsben. A haj és a bőr gyorsan felszívja, növeli a hajszálak vízfelvevő képességét,

így azok megduzzadnak. Gyulladásgátló és regeneráló hatása miatt hajsamponokban, bébikrémekben, arcvizekben alkalmazzák.

- Kalweg Citromsav vizes oldata, a preparátumok pH-csökkentésére használjuk. Citromsav néha szupermarketekben is kapható, készülékekben vízkő eltávolítására is használható.
- Pirocton-olamin (octopirox) Korpásodás elleni hatóanyag, tartósítószer, 1 százalékban adagoljuk. Hatása alaposan kivizsgált, samponokban, testápolókban gyakran alkalmazzák. Ügyeljünk a savfokra, mert csak 6-7-es pH-jú samponokban oldódik.
- Parfümök és illóolajok A hajsamponokba kedvenc parfümünkből is cseppenthetünk egy-két cseppet, hogy elfedjük az alaptenzidek szagát. Ám illatosíthatunk természetes növényi kivonatokkal is: kamilla-, jázmin-, menta-, zsálya-, levendula- stb. főzettel. (Levendulát sötét hajhoz használjunk). Ekkor tiszta víz helyett a kiválasztott növényből főzött teával hígítjuk tenzidkeverékünket.
- Rögzítőpor HF 64 Vízoldékony, polimér műgyanta, 60 százalék polivinil-pirrolidinből és 40 százalék polivinil-acetátból áll. Természetes hajrögzítő anyagot nem sikerült találni. Ezt a port hajspraykben és hajszelékben alkalmazzák. Sűrű folyadék formájában is kapható, amely alkoholban oldódik jól.

• Gélképző PN 73 Szintetikus anyag, akrilsav és akrilamid polimer alakja. Víz alapú diszperziós festékeknel is alkalmazzák. Azért vettük föl az anyaglistára, mert a bőr jól tűri és nincs természetes anyag megfelelője.

Milyen hajhoz milyen anyag?

Egészséges haj • minden tenzid • kamilla, hársfavirág • D-Panthenol • Haarquat, Nutrilan, fehérjepor • citromolaj

Száraz fejbőr és haj • Betain, Kollagentensid, Sanfteen • kamilla, hársfavirág, aloe vera, bojtorjángyökér-olaj • D-Panthenol • Haarquat, Nutrilan, fehérjepor, tejíró-fehérje, Sonöl • levendulaolaj (sötét hajra), citromolaj (szőke hajra)

Száraz hajszálvégek • Betain, Kollagentensid, Sanfteen • kamilla, aloe vera • D-Panthenol • Fluidlecithin, Haarquat, Nutrilan, fehérjepor, jojobaolaj, Sonöl • kamillaolaj

Sérült haj • Betain, Kollagentensid, Sanfteen, Zetesol • kamilla, aloe vera • D-Panthenol • Fluidlecithin, Haarquat, Nutrilan, fehérjepor, tejíró-fehérje • kamillaolaj, citromolaj

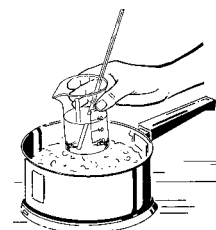
Zsíros haj • Glycintensid, Betain, Zetesol • csalán, komló, zsálya, gesztenye, henna, menta, zsurló • proteinpör, Nutrilan, tejíró-fehérje • illóolaj: menta, zsálya, kakukkfű, boróka, cédrusfa

Korpás haj • Glycintensid, Betain, Zetesol • nyírfá, bojtorján • pirocton-olamin, tejíró-fehérje • zsálya, kakkukkfű, menta

Receptek

Sampon vékony szálú hajra

30 g Kollagentensid
30 g Betain HT
4 g Sanfteen
10 g Rewoderm HT
100 g forró víz
2,5 ml D-Panthenol 75
1-2 csepp illatszer

Sampon dús hajra

4 g Sanfteen
40 g Kollagentensid
20 g Betain HT
20 g Zetesol
110 g forró víz
2,5 ml D-Panthenol 75
1-2 csepp illatszer

Sampon zsíros hajra

40 g Betain HT
30 g Zetesol
100 g forró víz
10 csepp zsálya-, levendula-, citrom-,
kamilla-, mentaolaj stb.

Sampon szőkített, illetve festett hajra

4 g Sanfteen
40 g Kollagentensid
40 g Betain HT
6 g Rewoderm HT
100 g forró víz
2,5 ml D-Panthenol 75
1-2 csepp illatszer

Sampon igénybe vett hajra

6 g Sanfteen
40 g Kollagentensid
30 g Gycintensid
12 g Rewoderm HT
110 g forró víz
2,5 ml D-Panthenol 75
2,5 ml citromsav

Bébisampon

4 g Sanfteen
30 g Kollagentensid
20 g Gycintensid
20 g Betain
14 g Rewoderm HT
120 g forró víz
2,5 ml citromsav

A sampon kikeverése

A samponok keverése jóval egyszerűbb, mint a krémeké. Melegíteni is alig kell, elegendő, ha az anyagokat addig tartjuk vízfürdőben, amíg azok cseppfolyóssá nem válnak. Ha ml beosztású főzőpoharat használunk, egy edényben minden hozzávalót elegyíthetünk úgy, hogy a pohár oldalán leolvassuk a mennyiségeket. Vízfürdőben melegítsük elő az összes tenzidet, és külön melegítsük forróra 100 ml (1 dl) desztillált vagy sószegény vizet. Főzőpohárban keverjük el egymás után a tenzideket, utoljára adjuk hozzá a sűrítő Rewoderm HT-t. Végül fölhígíthatjuk a forró vízzel és lehülés közben keverjük bele a hatóanyagokat. Tartósítóra nincs szükség, mert a tenzidek már tartósítva vannak. Néhány csepp illatszert is adjunk hozzá, mert e nélkül a sampon kissé kellemetlen alapszagát érezzük. Töltsük ki a sampont használt flakonokba, ajándéknak is kitűnő.

Hajrögzítő

20 ml 95%-os alkohol
5 ml hajrögzítő por HF 64
1 ml D-Panthenol 75
80 ml deszt. víz
parfüm

A rögzítőport oldjuk föl az alkoholban, a leg-egyszerűbben úgy, hogy csavaros üvegben rázogattuk. Ha az összetevők maradéktalanul föloldódnak, adjuk hozzá a vizet, a pantenolt, néhány csepp illatszert és ismét jól rázzuk össze. Ha kétszeres mennyiségű rögzítőport (10 ml) veszünk, erős hajrögzítést kapunk. Újratölthető spray-pumpával fölszórható a hajra.

Hajzselé

20 ml 95%-os alkohol
2,5 ml gélképző PN73
1 ml D-Panthenol 75
parfüm

A hajzselé különböző készítmények alapzseléje (Wet-Gel, Styling-Gel, Farb-Gel, Glimmer-Gel), de önmagában is hajrögzítő hatású. Vízzel is készíthető, ezt azonban konzerválni kell.

Dezodor és fogpaszta receptek

Deo-Roll-on
2,5 ml Odex (cinkszappan)
40 ml 95%-os alkohol
1,5 ml xantan (gélképző)
60 ml deszt. víz

Az egészet csavaros üvegben jól összerázzuk és használt golyós dezodoros üvegbe töltjük.

Fogpaszta

Iszapkréta-fogpor

1 g (késhegynyi) mentol

2 g (1/2 kávéskanál) szappanpehely

45 g krétaapor

7 g szorbit

A krétaapor csak akkor jó, ha finomra őrölt (2-4 mikron), máskülönben károsítja a fogzománkot. Dörzscsészében szétnyomjuk a mentolt, ami a nyálképzést segíti. Hozzákeverjük és szintén porlasztjuk a kevéske szappant, ami az eloszlást segíti, ezután jöhet a krétaapor, végül a kréta ízét ellensúlyozó édeskés szorbit. Használatkor kiskanállal vagy a fogkefe nyelével vigyünk a fogainkra egy kevés fogport, nehogy baktériumokat vigyünk a fogporba. A paszta a szánkban keletkezik, ezért a tartósítót is el lehet hagyni, a száraz por nem romlik. A fogporhoz hozzá kell szoknunk: nem a habzás, nem a szín, nem az íz a lényeg, csupán a kevéske dörzsanyag a fogkefénken. Aki nem szereti a sok veszőséget, tiszta krétaport is használhat, ugyanúgy megteszi, ha általában kevés húst, cukrot eszünk és rendszeresen nyers élelmet rágunk.

Szakirodalom

1. ÖKO-Test Frankfurt, 6000 kosm. Inhaltsstoffe, 2000/4
2. ÖKO-Test, Kosmetik von A-Z, über 1900 Inhaltsstoffe, 1996
3. Verbraucher – Zentrale Hamburg, Kosmetik Zutaten-Liste, 1996
4. Tronnier, H., Hautklinik Dortmund, Cremes und sanfte Seifen, Köln, 1986
5. TEST Berlin, 6/2000
6. ÖKO-Test, 10/2000
7. ÖKO-Test, 6/2000
8. Verbraucher Aktuell, Düsseldorf, 1988
9. Greitner, F.: Moderne Kosmetik, Wien, 1986
10. Stüttgen, FU Berlin, Verbr. – Z. B-W: Kosmetik, 1988
11. Janistyn, Verbr. – Z. B-W: Kosmetik, 1988
12. Nékám K.: Szépség és allergia; Olaj, szappan, kozmetika, 1999/4
13. KStA Köln, 1987. február 7.
14. Verbraucher Aktuell, 1/1989
15. ÖKO-Test, 4/1986
16. Faber, S.: Naturkosmetik, 1982
17. Daradics L. – Pálincás J.: Kosmetikai és háztartásvegyipari termékekben alkalmazott bőrkímélő, enyhe tenzidek kémiája; Olaj, szappan, kozmetika, 2000/2
18. Verbraucher – Zentrale Hannover: Haare machen Maerkte, 1988
19. Spinnrad Katalog, 1996
20. WDR-Köln: Hobby-Tip der Hobbythek, Nr. 186 (1991), 184, 183, 180, 192, 148, 140, 130
21. Hajdú I.: Kosmetikai Kézikönyv, 1990
22. Nowak, G. A.: Die kosmetische Praeparate

Honlapok

ÖKO-Test (német nyelvű):

<http://www.carechannel.de/oeko/kos/kos.html>

CTFA (angol nyelvű):

<http://www.cir-sufety.org>

DR. RÓZSA SÁNDOR az 1980-as években a kölni Albetus Magnus Egyetem tanársegédje, a német környezetvédő mozgalom aktivistája, a **Chemie in Lebensmitteln** társszerzője, amely a környezetkemikáliák bemosódását tárja föl az élelmiszerekben.

Az **Energiamenü** a szürke (termelési) energiát és a személyes energiafogyasztás összetevőit tárgyalja. Magyarországon sík- és tartálykolektorokat épít, a mosóporok ökológikus tesztjét a **Hogyan mosunk, hogyan mossunk?** című füzetben teszi közzé. Kölnben évekig krémkeverést tanít a népfőiskolákon. Előkészületben az **Ökolabor hulladékból**, az **Ésszerű és gazdaságos fűtés** és a **Szelíd Energia Ösvény** című füzete.